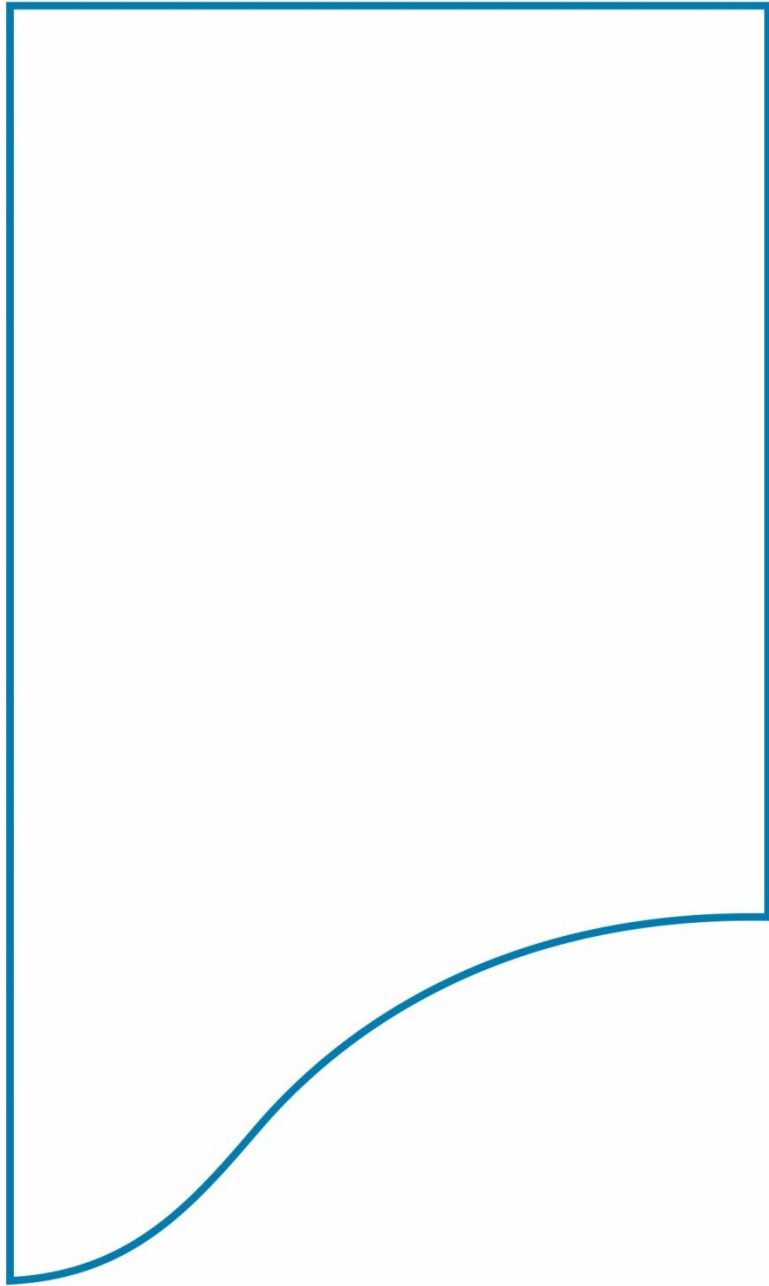

PLAN ZARZĄDZANIA
ŚRODOWISKIEM

PROJEKT OCHRONY
PRZECIWPOWODZIOWEJ
W DORZECZU ODRY I WISŁY

Projekt Ochrony
Przeciwpowodziowej
w Dorzeczu Odry i Wisły

Państwowe
Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

CEB
COUNCIL OF EUROPE DEVELOPMENT BANK
BANQUE DE DEVELOPEMENT DU CONSEIL DE L'EUROPE

PLAN ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM

WERSJA DRAFT

PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ W DORZECZU ODRY I WISŁY

KATEGORIA ŚRODOWISKOWA B – ZGODNIE Z OP 4.01 BŚ

KOMPONENT 2:

Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej

PODKOMPONENT 2B:

Ochrona bierna

KONTRAKT NA ROBOTY 2B.1/1

Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej

Obiekty: Międzylesie, Długopole-Zdrój, Bystrzyca Kłodzka, Kłodzko

WYDANIE	DATA	AUTORZY	SPRAWDZAJĄCY	APROBATA KLIENTA	OPIS
	12.03.2021	Karolina Kalinka Ewa Nykiel - Gawłowska	Wojciech Lewandowski		

JEDNOSTKA WDRAŻANIA PROJEKTU:

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie reprezentowane przez
Dyrektora Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie
Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
z siedzibą przy ul. Norwida 34, 50-950 Wrocław

DOKUMENT OPRACOWANY PRZEZ:

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
Jednostkę Realizującą Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły
Konsultant wsparcia technicznego Joint Venture Sweco Polska Sp z o.o., Sweco Nederland B.V

**PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ
W DORZECZU ODRY I WISŁY WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ:**

Bank Światowy, Umowa pożyczki nr 8524 PL
Bank Rozwoju Rady Europy, Umowa Ramowa Pożyczki Nr LD 1866
Budżet Państwa

SPIS TREŚCI

STRESZCZENIE	13
1. WSTĘP	25
1.1. PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ W DORZECZU ODRY I WISŁY (POPDOW)	25
1.2. OCHRONA PRZED POWODZIĄ KOTLINY KŁODZKIEJ (KOMPONENT 2 POPDOW).....	25
2. OPIS KONTRAKTU	27
2.1. LOKALIZACJA KONTRAKTU	27
2.2. KWALIFIKACJA KONTRAKTU	27
2.3. RODZAJ TECHNOLOGII	28
2.3.1. Warunki pracy i wymagania dotyczące zaplecza budowy	30
2.3.2. Zajęcia terenu	32
2.4. WYCINKA DRZEW I KRZEWÓW	32
3. UWARUNKOWANIA INSTYTUCJONALNE, PRAWNE I ADMINISTRACYJNE	33
3.1. INSTYTUCJE ZAANGAŻOWANE W REALIZACJĘ KONTRAKTU	33
3.2. OBOWIĄZUJĄCE AKTY PRAWA KRAJOWEGO W ZAKRESIE ŚRODOWISKA	33
3.3. PROCEDURA OOŚ W POLSCE	33
3.4. WYTYCZNE BANKU ŚWIATOWEGO.....	33
3.5. PROCEDURA OOŚ DLA KONTRAKTU 2B.1/1	34
4. OPIS ELEMENTÓW ŚRODOWISKA W OTOCZENIU KONTRAKTU	38
4.1. POWIERZCHNIA ZIEMI I KRAJOBRAZ.....	38
4.2. KLIMAT	39
4.3. JAKOŚĆ POWIETRZA.....	40
4.4. BUDOWA GEOLOGICZNA	40
4.5. GLEBY I GRUNTY	41
4.6. WODY POWIERZCHNIOWE.....	41
4.7. WODY PODZIEMNE	51
4.8. KLIMAT AKUSTYCZNY	53
4.9. FLORA I FAUNA	55
4.9.1. Chronione siedliska przyrodnicze	55
4.9.2. Chronione gatunki roślin, grzybów, mchów i porostów	55
4.9.3. Chronione gatunki zwierząt	57
4.9.4. Obszary Natura 2000.....	63
4.9.5. Pozostałe obszary objęte ochroną.....	64
4.10. ZABYTKI KULTURY	66
4.11. LUDNOŚĆ I DOBRA MATERIALNE	69
4.12. UZDROWISKA I STREFY OCHRONY UZDROWISKOWEJ	69

5. POTENCJALNY WPŁYW KONTRAKTU NA ŚRODOWISKO	70
5.1. POWIERZCHNIA ZIEMI I KRAJOBRAZ.....	70
5.2. KLIMAT	70
5.3. JAKOŚĆ POWIETRZA.....	71
5.4. GLEBY I GRUNTY	72
5.5. WODY POWIERZCHNIOWE.....	72
5.6. WODY PODZIEMNE	77
5.7. FLORA I FAUNA	77
5.7.1. Chronione siedliska przyrodnicze	77
5.7.2. Chronione gatunki grzybów, roślin i zwierząt	78
5.7.3. Obszary Natura 2000.....	81
5.7.4. Pozostałe obszary objęte ochroną.....	82
5.8. KLIMAT AKUSTYCZNY	84
5.9. ZABYTKI KULTURY	85
5.10. DOBRA MATERIALNE	86
5.11. ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO LUDZI	86
5.12. ODPADY	87
5.13. NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA (SYTUACJE KRYZYSOWE I AWARYJNE)	88
5.14. ODDZIAŁYWANIA SKUMULOWANE I TRANSGRANICZNE	89
6. OPIS DZIAŁAŃ ŁAGODZĄCYCH.....	94
6.1. POWIERZCHNIA ZIEMI I KRAJOBRAZ.....	94
6.2. KLIMAT	94
6.3. JAKOŚĆ POWIETRZA.....	95
6.4. GLEBY I GRUNTY	95
6.5. WODY POWIERZCHNIOWE.....	95
6.6. WODY PODZIEMNE	96
6.7. KLIMAT AKUSTYCZNY	96
6.8. FLORA I FAUNA	96
6.8.1. Siedliska przyrodnicze, flora i fauna	96
6.8.2. Obszary chronione	97
6.9. KRAJOBRAZ KULTUROWY I ZABYTKI	97
6.10. DOBRA MATERIALNE	97
6.11. ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO LUDZI	98
6.12. NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA (SYTUACJE KRYZYSOWE, AWARYJNE)	98
6.13. ODPADY I ŚCIEKI	100
6.14. WYMAGANIA DOTYCZĄCE WDROŻENIA PLANÓW DZIAŁAŃ W FAZIE BUDOWY	101

6.15. SZCZEGÓLNE WYMAGANIA W ZAKRESIE POLITYK ES BANKU ŚWIATOWEGO (ASPEKTY ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE, W TYM RYZYKO WYKORZYSTYWANIA SEKSUALNEGO, NIEGODZIWEGO TRAKTOWANIA W CELACH SEKSUALNYCH I MOLESTOWANIA SEKSUALNEGO).....	104
6.16. WYMAGANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ KOMPENSACJI PRZYRODNICZYCH	106
7. OPIS DZIAŁAŃ MONITORINGOWYCH.....	107
7.1. MONITORING ŚRODOWISKA W OKRESIE PROWADZENIA ROBÓT	107
7.2. MONITORING ŚRODOWISKA W OKRESIE EKSPLOATACJI	107
8. KONSULTACJE SPOŁECZNE.....	108
8.1. KONSULTACJE SPOŁECZNE RAMOWEGO PLANU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM I SPRAWAMI SPOŁECZNYMI DLA POPDOW (2015)	108
8.2. KONSULTACJE SPOŁECZNE NA ETAPIE PROCEDUR ŚRODOWISKOWYCH DLA ZADANIA (2020)	109
8.3. KONSULTACJE SPOŁECZNE PZŚ (2021)	110
9. STRUKTURA ORGANIZACYJNA WDRAŻANIA PZŚ	112
9.1. BIURO KOORDYNACJI PROJEKTU OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ DORZECZA ODRY I WISŁY (BKP OPDOW)	112
9.2. JEDNOSTKA WDRAŻANIA PROJEKT (JWP) ORAZ JEDNOSTKA REALIZUJĄCA PROJEKT (JRP)	112
9.3. KONSULTANT/INŻYNIER.....	113
9.4. WYKONAWCA	115
10. HARMONOGRAM WDRAŻANIA PZŚ ORAZ PROCEDURY RAPORTOWANIA	116
11. WYKAZ MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH	120
12. LISTA ZAŁĄCZNIKÓW	122

Wykaz podstawowych definicji i skrótów używanych w PZŚ

Nazwa	Opis
aPGW	Aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry)
MBOiR / BŚ	Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju / Bank Światowy
BKP / BKP OPDOW	Biuro Koordynacji Projektu / Biuro Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły
BP	Procedura Banku Światowego (<i>Bank Procedure</i>) ¹
C-ESMP	Plan Zarządzania Środowiskowego i Społecznego Wykonawcy
Decyzja środowiskowa / DŚU	Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach
Decyzja gatunkowa	Decyzja zezwalająca na czynności podlegające zakazom obowiązującym w stosunku do chronionych gatunków zwierząt, roślin lub grzybów
Epidemia	Wystąpienie na danym obszarze zakażeń lub zachorowań na chorobę zakaźną w liczbie wyraźnie większej niż we wcześniejszym okresie albo wystąpienie zakażeń lub chorób zakaźnych dotychczas niewystępujących.
ESMF	Ramowy Plan Zarządzania Środowiskiem i Sprawami Społecznymi (<i>Environmental and Social Management Framework</i>) dla POPDOW ²
ES	Polityka Banku Światowego Environmental and Social – ES, dotycząca spraw środowiskowych i społecznych (tj. w zakresie ochrony środowiska, bezpieczeństwa i higieny pracy i społeczności, równości płci, ochrony nieletnich, osób szczególnie wrażliwych (w tym niepełnosprawnych), molestowania seksualnego, przemocy na tle seksualnym, świadomości i zapobieganie HIV / AIDS).
GDDKiA	Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad
GRM	<i>ang. Grievance Redressal Mechanism</i> – procedura składania skarg. Szczegóły procedury omówione w POM
GUS	Główny Urząd Statystyczny

¹ Polityki Operacyjne i Procedury Banku Światowego przedstawione są w dokumencie The World Bank Operational Manual, dostępnym na stronie internetowej: <https://policies.worldbank.org/sites/PPF3/Pages/Manuals/Operational%20Manual.aspx>.

² Dokument dostępny w serwisie internetowym BKP OPDOW, na stronie: http://odrapcu2019.odrapcu.pl/popdow_dokumenty/ oraz w serwisie internetowym Banku Światowego, na stronie: <http://documents.worldbank.org/curated/en/717671468333613779/Poland-Odra-Vistula-Flood-Management-Project-environmental-and-social-management-framework>.

Nazwa	Opis
Inwestor / Zamawiający / JWP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w Warszawie reprezentowane przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu/ Jednostka Wdrażania Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły
JCWP	Jednolita Część Wód Powierzchniowych
JCWPD	Jednolita Część Wód Podziemnych
JRP	Jednostka Realizująca Projekt OPDOW w PGW WP RZGW we Wrocławiu
KIP	Karta Informacyjna Przedsięwzięcia
Konsultant / Inżynier / Inżynier Kontraktu	Firma lub osoba prawna realizująca dla Inwestora usługę Konsultanta wsparcia technicznego w ramach Projektu OPDOW
Kontrakt / Kontrakt na roboty / Za- danie / Inwestycja	Kontrakt na roboty 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej
MPZP	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
Obiekt	Przedsięwzięcie stanowiące jeden z czterech elementów Kontraktu 2B.1/1: Między- lesie, Długopole-Zdrój, Bystrzyca Kłodzka, Kłodzko
OOŚ	Ocena Oddziaływania na Środowisko
OP	Polityka Operacyjna Banku Światowego (<i>Operational Policy</i>) ¹
PAD	Dokument Oceny Projektu (<i>Project Appraisal Document</i>) dla POPDO ² lub POPDOW ³
PGWdO / PGW	Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry z 22.02.2011 r. (M.P. 2011 nr 40 poz. 451)
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Plan BIOZ	Plan Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia
PMS	Państwowy Monitoring Środowiska
POIiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POM	Podręcznik Operacyjny Projektu (<i>Project Operations Manual</i>) ⁴ dla POPDOW
PPN	Plan Pozyskania Nieruchomości

¹ Patrz przypis dla BP (Procedura Banku Światowego).

² Dokument dostępny w serwisie internetowym Banku Światowego:

<http://documents.worldbank.org/curated/en/552201468145748680/pdf/31771.pdf>.

³ Dokument dostępny w serwisie internetowym Banku Światowego, na stronie:

<http://documents.worldbank.org/curated/en/320251467986305800/Poland-Odra-Vistula-Flood-Management-Project>.

⁴ Dokument dostępny w serwisie internetowym BKP POPDOW, na stronie:

http://odrapcu2019.odrapcu.pl/popdow_dokumenty/.

Nazwa	Opis
POPDO / Projekt OPDO	Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry
PODPOW/ Projekt PODPOW	Projekt Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły
PZRP	Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Odry
PZŚ	Plan Zarządzania Środowiskiem
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Raport OOŚ	Raport o Oddziaływaniu Przedsięwzięcia na Środowisko
SDF	Standardowy Formularz Danych: Standardowy Formularz Danych (Standard Data Form, SDF) to jednolity w całej Unii Europejskiej szablon opisu obszaru Natura 2000. Jest zatwierdzany decyzją Komisji Europejskiej i obowiązkowy do stosowania we wszystkich państwach członkowskich
Siedliska przyrodnicze	Stosowane w tekście pojęcie <i>siedlisk przyrodniczych</i> odnosi się do definicji siedlisk przyrodniczych oraz wyszczególnienia ich typów zawartych w Dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. UE L 206 z 22.07.1992, ze zm.). (Nazewnictwo polskie siedlisk przyrodniczych określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie <i>siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000</i> (tekst jednolity Dz.U. z 2014 r. poz. 1713), rozporządzenie to określa m.in. typy siedlisk przyrodniczych będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, które wymagają ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000, ze wskazaniem typów siedlisk przyrodniczych o znaczeniu priorytetowym)
Stan epidemii	Sytuacja prawna wprowadzona na danym obszarze w związku z wystąpieniem epidemii w celu podjęcia określonych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. <i>o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi</i> (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 1239 ze zm.) działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych dla zminimalizowania skutków epidemii.
Stan zagrożenia epidemicznego	Sytuacja prawna wprowadzona na danym obszarze w związku z ryzykiem wystąpienia epidemii w celu podjęcia określonych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. <i>o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi</i> (Dz.U. z 2019 r. poz. 1239 ze zm.) działań zapobiegawczych.
Teren budowy/plac budowy	Teren budowy / plac budowy oznacza miejsca, gdzie mają być realizowane Roboty Stałe, w tym miejsca składowania i miejsca robocze, do których mają być dostarczone Urządzenia i Materiały, jak również inne miejsca, wskazane w Kontrakcie jako stanowiące część Placu Budowy. Określenia „plac budowy” i „teren budowy” są określeniami stosowanymi zamiennie i rozumianymi w Warunkach Kontraktu jako „Plac Budowy”.

Nazwa	Opis
SCWP	Scalona Część Wód Powierzchniowych
UE	Unia Europejska
Wytyczne ES	Wytyczne Banku Światowego w zakresie Środowiska, Zdrowia i Bezpieczeństwa (ES), Ogólne Wytyczne ES (The Environmental, Health, and Safety Guidelines, General ES Guildelines ¹).
WKZ	Wojewódzki Konserwator Zabytków
Wykonawca / Wykonawca Zadania / Wykonawca Czę- ści Kontraktu	Firma lub osoba prawna realizująca Kontrakt na roboty 2B.1/1 <i>Ochrona przeciwpodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej</i>
Zarządca drogi i obiektu mostowego	Jednostka organizacyjna realizująca obowiązki zarządzania drogami publicznymi i utrzymują w rozumieniu <i>ustawy o drogach publicznych</i> lub obowiązki zarządzania drogą niepubliczną, w tym obiektami mostowymi.

Wykaz skróconych nazw aktów prawnych używanych w PZŚ

Nazwy aktów prawnych przywoływanych w tekście niniejszego PZŚ podawane są w wersji skróconej. Pełne nazwy poszczególnych aktów prawnych podane są w poniższym wykazie.

Nazwa w tekście	Pełna nazwa (wraz z adresem publikacyjnym)
Dyrektywa Ptasia/DP	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. UE L 288 z 06.11.2007)
Dyrektywa Siedliskowa/DS	Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. UE L 206 z 22.07.1992, ze zm.)
Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW)	Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. UE L 327 z 22.12.2000, ze zm.)
Rozporządzenie OOŚ	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839).
Ustawa OOŚ	Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz.U. 2020 r. poz. 283 z późn. zm.)
Ustawa o drogach publicznych	Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 470)

¹ https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/topics_ext_content/ifc_external_corporate_site/sustainability-at-ifc/policies-standards/ehs-guidelines

Nazwa w tekście	Pełna nazwa (wraz z adresem publikacyjnym)
Ustawa o ochronie przyrody	Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 55)
Ustawa o ochronie zabytków	Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz. 282)
Ustawa o odpadach	Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 797)
Ustawa Prawo budowlane	Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz. 1186 z późn. zm.)
Ustawa Prawo ochrony środowiska	Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz. 1396 z późn. zm.)
Ustawa Prawo wodne	Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2020 r. poz. 310)

STRESZCZENIE

Niniejszy Plan Zarządzania Środowiskiem (PZŚ) odnosi się do Kontraktu na roboty 2B.1/1 *Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej*.

W niniejszym PZŚ przedstawiono m.in. następujące informacje:

- skrótowy opis Projektu POPDOW;
- opis Kontraktu będącego przedmiotem niniejszego PZŚ (rozdział 2);
- charakterystykę uwarunkowań instytucjonalnych, prawnych i administracyjnych realizacji Kontraktu, w tym aktualny stan procedur OOS dla Kontraktu (rozdział 3);
- opis poszczególnych elementów środowiska w otoczeniu Kontraktu (rozdział 4);
- podsumowanie oceny oddziaływania Kontraktu na środowisko (rozdział 5);
- opis działań łagodzących, służących wyeliminowaniu lub ograniczeniu potencjalnego negatywnego oddziaływania Kontraktu na środowisko (rozdział 6), wraz z tabelarycznym zestawieniem tych działań (Załącznik nr 1 do PZŚ);
- opis działań z zakresu monitoringu środowiskowego, obowiązujących dla Kontraktu (rozdział 7), wraz z tabelarycznym zestawieniem tych działań (Załącznik nr 2 do PZŚ);
- opis przebiegu konsultacji społecznych dokonywanych na poszczególnych etapach opracowywania dokumentacji środowiskowej dla Kontraktu (rozdział 8);
- opis struktury organizacyjnej wdrażania PZŚ (rozdział 9);
- harmonogram wdrażania PZŚ oraz opis procedur raportowania (rozdział 10);
- listę materiałów źródłowych przytoczanych w PZŚ (rozdział 11);
- listę załączników do PZŚ (rozdział 12);
- zestawienie krajowych aktów prawnych związanych z ochroną środowiska (Załącznik nr 3 do PZŚ),
- kopie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu: decyzja z dnia 23 października 2020 r., (znak: WOOŚ.420.17.2020.AP.17) dla Obiektu Międzylesie – Załącznik 4a; decyzja z dnia 19 listopada 2020 r. (znak: WOOŚ.420.10.2020.AP.22) dla Obiektu Długopole – Zdrój – Załącznik 4b; decyzja z dnia 13 listopada 2020 r. (znak: WOOŚ.420.18.2020.AP.17) dla Obiektu Bystrzyca Kłodzka - Załącznik 4c; decyzja z dnia 19 listopada 2020 r. (znak: WOOŚ.420.20.2020.AP.17) dla Obiektu Kłodzko - Załącznik 4d.
- lokalizację głównych elementów Kontraktu względem obszarów chronionych (Załącznik nr 5),
- lokalizację głównych elementów Kontraktu (Załącznik nr 6).

Charakterystyka Kontraktu

Kontrakt dotyczy budowy, przebudowy i remontu budowli regulacyjnych wraz z obiektami związanymi z nimi technicznie i funkcjonalnie zlokalizowanymi w korycie rzeki Nysa Kłodzka oraz w ujściowych odcinkach potoków Dolna, Porębnik, Bystrzyca, Jodłownik, a także w obrębie ujściowego odcinka Bystrzycy Dusznickiej do Nysy Kłodzkiej na terenie Kłodzka. Pracami objęte zostaną następujące odcinki cieków:

- rzeka Nysa Kłodzka na odcinku od km 172+200 do km 174+600 oraz odcinek potoku Dolna od km 0+000 do km 0+050 (*Obiekt Międzylesie*);
- rzeka Nysa Kłodzka na odcinku od km 156+970 do km 158+100 oraz ujściowy odcinek potoku Porębnik na długości ok. 25 m (*Obiekt Długopole -Zdrój*);
- rzeka Nysa Kłodzka na odcinku od km 148+078 do km 151+475 oraz potok Bystrzyca na odcinku od km 0+129 do km 1+659 (*Obiekt Bystrzyca Kłodzka*);
- rzeka Nysa Kłodzka na odcinku od km 127+433 do km 134+312, odcinek rzeki Bystrzycy Dusznickiej od km ok. 0+203 do km ok. 0+332 oraz ujściowy odcinek potoku Jodłownik o długości ok. 100 m i ujściowy odcinek potoku Jaszkówka o długości ok. 50 m (*Obiekt Kłodzko*).

Zakres Kontraktu

Kontrakt obejmuje:

- reprofilację istniejących murów regulacyjnych oraz umocnień skarpowych,

Ponadto poprzez reprofilację rozumie się wykonanie prac, mających na celu dostosowanie istniejących murów/ubezpieczeń brzegowych do przepływu wód powodziowych o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=10\%$. W ramach tych prac przewiduje się wykonanie wyrównania bądź też wyniesienia istniejących murów/ubezpieczeń brzegowych do przepływu wód powodziowych o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=10\%$,

- budowę nowych murów regulacyjnych oraz umocnień skarpowych,
- rozbiórkę zniszczonych murów regulacyjnych oraz umocnień skarpowych,
- odbudowę murów regulacyjnych w miejscu i po trasie istniejących,
- odcinkowe wzmocnienie istniejących murów poprzez wykonanie opaski (odsadzki),
- oczyszczenie istniejącego wału, naprawa ewentualnych uszkodzeń (*Obiekt Międzylesie*),
- remont wału przeciwpowodziowego (*Obiekt Kłodzko*),
- przebudowę wału przeciwpowodziowego na Bystrzycy Dusznickiej w km 0+203 – 0+332 (*Obiekt Kłodzko*),
- przebudowę jazu w Obiekcie Kłodzko w km 131+050,
- przebudowę jazu na bystrze w km 151+475 w Obiekcie Bystrzyca Kłodzka,
- przebudowa progów (w km 148+226, 148+277-148+350) na bystrza w Obiekcie Bystrzyca Kłodzka,
- wykonanie kanału migracji ryb - na odcinku o długości ok. 500 m, wraz z progiem kierującym (*Obiekt Bystrzyca Kłodzka*),
- udrożnienie ichtiologiczne poprzez wykonanie na istniejących progach bystrzy w formie pochylni o nachyleniu ok. 1:25, lub łagodniejszym (*Obiekt Długopole -Zdrój*),
- udrożnienie ichtiologiczne koryta poprzez przebudowę czterech progów: w km 172+971; w km 173+527; w km 173+603 oraz w km 174+588 na seminaturalne bystrza

w formie pochylni z głazów i kamieni o nachyleniu ok. 1:25 lub łagodniejszym (Obiekt Międzylesie),

- udroźnienie ichtiologiczne dwóch progów przez ich przebudowę na seminaturalne bystrza z głazów i kamieni klinowanych w wierzchniej warstwie bez użycia betonu, o nachyleniu ok. 1:25 (Obiekt Kłodzko),
- udroźnienie ichtiologiczne poprzez budowę przepławki na jazie w km 131+050 w postaci przepławki ryglowej w korycie prostokątnym z rynną do migracji zstępującej zlokalizowanej przy jazie na prawym brzegu (Obiekt Kłodzko),
- budowę kanału migracji ryb (w warunkach niskiej wody) na odcinku o długości ok. 1450 m od jazu do ujścia młynówki (km 131+050 do km 129+600) (Obiekt Kłodzko),
- udroźnienie koryta w obrębie mostu zlokalizowanego w km 157+642 Nysy Kłodzkiej (Obiekt Długopole – Zdrój),
- usunięcie pozostałości po zniszczonej kładce w km 156+970. Odbudowa i ubezpieczenie skarp w jej rejonie (Obiekt Długopole – Zdrój),
- stabilizację profilu podłużnego poprzez odbudowę gurtów (Obiekt Kłodzko),
- remont ujściowego odcinka potoku Jodłownik w zakresie oczyszczenia i uzupełnienia spoin, uzupełnieniu ubytków kamienia oraz usunięciu gruzu i śmieci z koryta w celu jego udroźnienia. Ukształtowanie koryta dwudzielnego, które będzie polegało na wykonaniu kanału w istniejącym dnie. Jego celem będzie koncentracja przepływu w zakresie przepływów niskich (Obiekt Kłodzko),
- remont ujściowego odcinka potoku Jaskówka w zakresie usunięcia gruzu i śmieci z koryta, uzupełnienie spoinowania oraz ubytków kamienia (Obiekt Kłodzko),
- remont ujściowego odcinka potoku Porębnik (Obiekt Długopole – Zdrój),
- ukształtowanie linii brzegowej celem zapewnienia dostępu do rzeki dla ludności poprzez budowę schodów, chodników (Obiekt Kłodzko),
- profilowanie terenu pod plażę na odcinku ok. 50m (Obiekt Bystrzyca Kłodzka),
- lokalne umocnienie skarp narzutem kamiennym klinowanym,
- lokalne umocnienie skarp matą kokosową z obsiewem mieszkanką traw rodzimych,
- udroźnienie koryta w obrębie mostów z wykształceniem koryta dwudzielnego,
- udroźnienie koryta w miejscu przewężeń i w obrębie mostów, poprzez usunięcie odsypisk żwiru i namulisk;
- wycięcie drzew i krzewów kolidujących z zakresem wykonywanych robót.

Uwarunkowania instytucjonalne, prawne i administracyjne

Kontrakt, w odniesieniu do jego charakterystyki, przewidywanych potencjalnych oddziaływań na środowisko oraz położenia względem obszarów chronionych, realizowany jest zgodnie z właściwymi krajowymi przepisami ochrony środowiska w tym zakresie oraz odpowiednimi politykami operacyjnymi i standardami Banku Światowego.

Stan procedur administracyjnych w zakresie OOŚ

Dla przedmiotowego Kontraktu, zgodnie z wymogami prawodawstwa krajowego Inwestor Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, uzyskał decyzje o środowiskowych

uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia (dalej: decyzje środowiskowe). Decyzje środowiskowe zostały wydane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu: decyzja z dnia 23 października 2020 r. (znak: WOOS.420.17.2020.AP.17) dla Obiektu Międzyzlesie; decyzja z dnia 19 listopada 2020 r. (znak: WOOS.420.10.2020.AP.22) dla Obiektu Długopole – Zdrój; decyzja z dnia 13 listopada 2020 r. (znak: WOOS.420.18.2020.AP.17) dla Obiektu Bystrzyca Kłodzka; decyzja z dnia 19 listopada 2020 r. (znak: WOOS.420.20.2020.AP.17) dla Obiektu Kłodzko. Kopie decyzji stanowią Załącznik 4a, 4b, 4c, 4d do PZŚ.

Stan elementów środowiska w otoczeniu Kontraktu

W wyniku prac związanych z identyfikacją walorów środowiska przyrodniczego oraz kulturowego stwierdzono, iż obszar realizacji Kontraktu oraz jego otoczenie cechują między innymi następujące uwarunkowania środowiskowe:

- Analizowany obszar znajduje się w makroregionie Sudety Środkowe i Sudety Wschodnie, mezoregionach: Rów Górnej Nysy, Góry Bystrzyckie, Kotlina Kłodzka, Masyw Śnieżnika
- Obszar, w obrębie którego planuje się realizację Kontraktu charakteryzuje się klimatem łagodnym, umiarkowanie ciepłym.
- Do głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza w regionie zalicza się niską emisję w sezonach grzewczych, emisję przemysłową oraz emisję samochodową. W zakresie jakości powietrza największym problemem w rejonie prowadzenia prac jest wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym, zarówno PM₁₀, jak i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenem. Na stacji Kłodzko ul. Szkolna zanotowano w 2018 r. 55 dni z przekroczoną normą średniodobową PM₁₀.
- W analizowanym obszarze najstarsze serie skalne, datowane na proterozoik lub stary paleozoik, występują w obrębie Masywu Śnieżnika oraz Gór Bystrzyckich. Pomędzy nimi wyróżnia się trzecią jednostkę geologiczną zwaną Rowem Górnej Nysy Kłodzkiej, który wypełniony jest osadami górnej kredy, zalegającymi na starszych utworach metamorficznych.
- W rejonie Kontraktu należy wyodrębnić następujące działy gleb: litogeniczne (rankery i lokalnie rędziny); autogeniczne – (gleby brunatne kwaśne i właściwe, gleby bielcowe i bielice); hydrogeniczne – (torfowe i murszowate) oraz napływowe – reprezentowane przez gleby aluwialne i mady. W dolinach rzecznych poza madami występują żwiry i piaski tarasów rzecznych.
- Kontrakt zlokalizowany jest w obrębie siedmiu jednolitych części wód powierzchniowych: *JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej* o kodzie RW6000812159; *JCWP Porębnik* o kodzie RW600041211969; *JCWP Nysa Kłodzka od źródeł do Różanki* o kodzie RW60004121169; *JCWP Bystrzyca* o kodzie RW60004121499; *JCWP Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki* o kodzie RW6000812199; *JCWP Jaskówka* o kodzie RW60004121929; *JCWP Jodłówka* o kodzie RW60004121969. Ich stan (poza *JCWP Bystrzyca*, która nie została oceniona) w roku 2017 i 2018 oceniono jako zły.

- Obszar Kontraktu znajduje się w zasięgu dwóch JCWPd: nr 125 o kodzie PLGW6000125 oraz nr 126 o kodzie PLGW6000126. Ich stan jakościowy oraz ilościowy oceniono jako dobry. Nie są zagrożone ryzykiem niespełnienia celów środowiskowych;
- W oparciu o przeprowadzoną inwentaryzację przyrodniczą stwierdzono występowanie w miejscu realizacji i jego otoczeniu pięciu siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy 92/43/EEC;
- W miejscu realizacji i otoczeniu planowanych prac zanotowano występowanie łącznie 16 chronionych i/lub rzadkich gatunków roślin naczyniowych, mchów, wątrobowców, glonów makroskopowych oraz porostów. Najcenniejszy element szaty roślinnej stanowią płaty włosienicznika pędzelkowatego *Batrachium penicillatum*, budującego siedlisko o kodzie 3260 w korycie Nysy Kłodzkiej;
- Wśród makrobezkręgowców wodnych w Nysie Kłodzkiej nie odnotowano gatunków prawnie chronionych. Jednak zespoły bezkręgowców wykazywały znaczne zróżnicowanie gatunkowe co wskazywało na dobry stan ekologiczny rzeki;
- Analizowane odcinki doliny Nysy Kłodzkiej zasiedla 8 gatunków chronionych bezkręgowców;
- W Nysie Kłodzkiej odnotowano występowanie 10 gatunków ryb i jednego gatunku minoga;
- Na obszarze realizacji Kontraktu stwierdzono występowanie sześciu przedstawicieli herpetofauny: trzech gatunków płazów (ropucha szara, żaba trawna, rzekotka drzewna) oraz trzech gatunków gadów (jaszczurka zwinka, zaskroniec zwyczajny, padalec zwyczajny);
- Na obszarze Kontraktu stwierdzono występowanie 21 gatunków ptaków objętych w Polsce ścisłą ochroną gatunkową, w tym trzy gatunki wymienione w Zał. I Dyrektywy Ptasiej: zimorodek, dzięcioł średni, gąsiorek;
- Na badanym obszarze chronione gatunki ssaków reprezentowane są przede wszystkim przez wydrę i bobra;
- Na obszarze Zadania występuje 9 gatunków nietoperzy;
- W najbliższym sąsiedztwie obszaru realizacji Kontraktu zlokalizowane są następujące obszary Natura 2000:
 - Dolina Bystrzycy Łomnickiej PLH020083 - minimalna odległość od obszaru robót wynosi ok. 2,5 km od Obiektu Bystrza Kłodzka i ok. 6,5 km od Obiektu Długopole – Zdrój;
 - Pasma Krowiarki PLH020019 - minimalna odległość od obszaru robót wynosi ok. 3,5 km od Obiektu Bystrza Kłodzka i ok. 6,5 km od Obiektu Kłodzko;
 - Sztolnia w Młotach PLH020070 - minimalna odległość od obszaru robót wynosi ok. 5,5 km od Obiektu Bystrza Kłodzka;
 - Przełom Nysy Kłodzkiej koło Morzyszowa PLH020043 - minimalna odległość od obszaru robót wynosi ok. 3,0 km od Obiektu Kłodzko;

- Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika PLH020016 - minimalna odległość od obszaru robót wynosi 3,8 od Obiektu Międzylesie oraz ok. 6,5 km od Obiektu Długopole – Zdrój;
- Dzika Orlica PLH020061 – minimalna odległość od obszaru robót wynosi 5,5 km od Obiektu Międzylesie oraz od Obiektu Długopole-Zdrój;
- W odległości do 5 km od miejsc planowanych robót nie występują parki narodowe, rezerwy przyrody ani zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Najbliżej położony Śnieżnicki Park Krajobrazowy znajduje się w odległości ok. 3,9 km od Obiektu Międzylesie a otulina Parku w odległości ok. 2,8 km. W bliskiej odległości od Obiektu Długopole – Zdrój (ok. 160 m), Obiektu Międzylesie (ok. 600 m) i Obiektu Bystrzyca Kłodzka (ok. 1 km) zlokalizowany jest Obszar chronionego krajobrazu Góry Bystrzyckie i Orlickie;
- W bliskim sąsiedztwie obszaru robót ok. 0,005 km od Obiektu Międzylesie oraz ok. 0,09 km od Obiektu Kłodzko występują drzewa będące pomnikami przyrody;
- W sąsiedztwie obszaru Kontraktu (do 200 m) znajduje się 56 zabytków chronionych na podstawie Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Potencjalny wpływ Kontraktu na środowisko

Powierzchnia ziemi i krajobraz

Realizacja inwestycji będzie w minimalnym stopniu oddziaływać na powierzchnię ziemi w fazie budowy. Oddziaływania te związane będą z tymczasowym zajęciem powierzchni ziemi wzdłuż koryt cieków. Nie przewiduje się trwałej zmiany powierzchni ziemi, poza krótkimi odcinkami koryt, na których planowane jest ukształtowanie linii brzegu, budowa umocnienia skarpy oraz przebudowa stopni na bystrza. Ze względu na niewielką łączną długość tych odcinków oraz niewielki zakres ingerencji w obecny kształt powierzchni ziemi, ich wpływ nie jest znaczący w skali analizowanego obszaru.

Realizacja Kontraktu wpłynie na zmiany w krajobrazie, co wiąże się z obecnością zaplecza budowy, dróg technologicznych, sprzętu i maszyn potrzebnych do przeprowadzenia prac, a także tymczasowych miejsc składowania materiałów powstających podczas prac rozbiórkowych i usuwania materiału zdeponowanego w obrębie koryta. Oddziaływania na walory krajobrazowe na etapie eksploatacji, szczególnie w miejscach, gdzie umocnienia brzegowe i zabudowa hydrotechniczna są silnie zniszczone, mogą mieć pozytywny charakter. Pozytywny wpływ na walory krajobrazowe będzie mieć również przekształcenie progów i jazów na seminaturalne bystrza.

Klimat

Realizacja Zadania nie wpłynie na klimat i zmiany klimatu zarówno na etapie realizacji, jak i na etapie eksploatacji.

Jakość powietrza

Na etapie realizacji inwestycji przewiduje się wystąpienie dwóch typów emisji do powietrza: emisji spalin oraz emisji pyłów, wynikających z pracy maszyn i ciężkiego sprzętu budowlanego

oraz ruchu pojazdów transportujących materiały budowlane i rozbiórkowe. Przewiduje się, że na etapie realizacji inwestycja, ze względu na swój liniowy charakter i rozproszenie prac generujących zanieczyszczenia nie będzie miała istotnego negatywnego wpływu na środowisko i będzie ograniczona do najbliższego sąsiedztwa miejsc prowadzenia prac. Nie przewiduje się emisji zanieczyszczeń do powietrza na etapie eksploatacji.

Gleby i grunty

Oddziaływania na gleby i grunty będą związane z bezpośrednią ingerencją w osady korytowe, gleby aluwialne (punktowo oraz na wybranych odcinkach rzek objętych pracami), czasowym przekształceniem powierzchni ziemi i ze zmianami struktury gleby na gruntach zajmowanych czasowo (drogi technologiczne, zaplecza budowy). W trakcie realizacji prac potencjalnym zagrożeniem jest zanieczyszczenie gleby na skutek awarii sprzętu i wycieku substancji ropopochodnych z pracujących maszyn. Po zakończeniu etapu robót budowlanych i po właściwie przeprowadzonej rekultywacji gruntów nie przewiduje się istotnych zmian w warunkach glebowo-wodnych i produktywności gleb na terenach zajęć czasowych.

Wody powierzchniowe

W odniesieniu do przewidzianych prac remontowo-odtworzeniowych, prace te nie ingerują zasadniczo w kształt koryta i strefy przybrzeżnej. Tym samym oddziaływania na poszczególne elementy oceny stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych nie powodują trwałych negatywnych skutków. Większość niekorzystnych oddziaływań na stan wód obejmuje etap realizacji i ustaje po jego zakończeniu. Trwałe zmiany dotyczą odcinków, na których planowane jest kształtowanie linii brzegu i budowa ubezpieczeń brzegów, ukształtowanie koryta dwudzielnego w ujściowym odcinku potoku Jodłownik oraz przebudowa obiektów poprzecznych w kortach cieków: przebudowa jazów oraz progów na seminaturalne bystrza.

Łączna długość odcinków objętych pracami wynosi 8915 m na Nysie Kłodzkiej, 1075 m na Bystrzycy, 165 m na Bystrzycy Dusznickiej, 25 m na potoku Porębnik, 45 m na potoku Dolna oraz po 50 m na ujściowych odcinkach potoków Jaszkówka i Jodłówka. W odniesieniu do długości JCWP długość planowanych prac stanowi ok. 18% długości JCWP Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki o kodzie RW6000812199, ok. 9% długości JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej o kodzie RW6000812159, ok. 9% długości JCWP Nysa Kłodzka od źródeł do Różanki o kodzie RW60004121169, ok. 5 % JCWP Bystrzyca o kodzie RW60004121499, ok. 0,5% JCWP Porębnik o kodzie RW600041211969, ok. 0,6 % JCWP Jodłówka o kodzie RW60004121969 oraz ok. 0,2% JCWP Jaszkówka o kodzie RW60004121929.

Nie przewiduje się, aby planowane działania miały wpłynąć na pogorszenie stanu JCWP. Przedmiotowy Kontrakt nie zagraża osiągnięciu celów środowiskowych wyznaczonych dla analizowanych jednolitych części wód. Nie wpłynie także na zagrożenie realizacji celów środowiskowych sąsiadujących JCWP, ze względu na zakres przestrzenny i lokalny charakter zmian.

Wody podziemne

Prace związane z planowaną inwestycją nie spowodują zmiany istniejących stosunków wodnych na obszarze jej realizacji i na terenach przyległych. Na etapie realizacji może potencjalnie dojść do negatywnych oddziaływań na stan wód podziemnych na skutek awarii sprzętu, itp. zdarzeń, których nie da się obecnie przewidzieć i w całości wyeliminować wyłącznie poprzez określenie odpowiedniej organizacji i technologii wykonania prac. Po zakończeniu prac, na etapie eksploatacji, nie przewiduje się oddziaływań na stan ilościowy i chemiczny JCWPd.

Siedliska przyrodnicze

Na etapie realizacji Kontraktu przewiduje się wystąpienie negatywnych oddziaływań na cztery siedliska przyrodnicze: 3260, 6430, 91E0, 9170 związanych z bezpośrednim niszczeniem niewielkich powierzchni siedlisk.*Flora*

Na obszarze Obiektu Długopole - Zdrój przewiduje się wystąpienie negatywnych oddziaływań na sześć rzadkich i/lub chronionych na terenie Polski gatunków roślin, mszaków i porostów na etapie realizacji Kontraktu. Są to: pierwiosnka wyniosła, czosnek niedźwiedzi, wodnokrzywoszyj rzeczny, hildenbrandia rzeczna, włosienicznik rzeczny, włosienicznik pędzelkowaty. Ze względu na okresowe przekształcenie i ubytek siedlisk przewiduje się wystąpienie negatywnych oddziaływań na wodnokrzywoszyja rzeczne, hildenbrandie rzeczna, włosienicznika rzeczne i włosienicznika pędzelkowatego także na etapie eksploatacji.

Fauna

Na etapie realizacji Kontraktu może nastąpić słabe bądź umiarkowane oddziaływanie prowadzonych prac na stanowisko modraszka nausitous, czerwńczyka nieparka, trzy gatunki trzmieli oraz ślimaka winniczka. Na etapie eksploatacji nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na chronione gatunki bezkręgowców.

Na etapie realizacji Kontraktu przewiduje się wystąpienie negatywnych oddziaływań na 10 chronionych gatunków ryb i minogów. Realizacja prac wpłynie na warunki bytowe ichtiofauny poprzez okresowe zmiany fizykochemii wód i przepływu, w tym dopływ zawiesiny. Oddziaływania dotyczyć będą wyłącznie fazy budowy i ustąpią po kilku/kilkunastu godzinach od zakończenia prac. W związku z czym nie będą miały istotnego znaczenia dla lokalnych populacji tych gatunków. Na etapie eksploatacji inwestycji może dojść do istotnych bądź umiarkowanych oddziaływań wskutek przekształcenie siedlisk w rejonie występowania gatunku, możliwego ubytku kryjówek, siedlisk larw (w przypadku minoga strumieniowego) czy też fragmentację populacji. Oddziaływania te będą częściowo odwracalne w perspektywie średniokresowej (2-5 lat). Pozytywne oddziaływanie inwestycji na etapie eksploatacji Kontraktu nastąpi w wyniku trwałego udrożnienia barier migracyjnych.

Na etapie realizacji nie przewiduje się istotnego długofalowego wpływu zagrażającego ciągłości populacji płazów i gadów czy istotnie redukującego ich liczebność. Negatywne oddziaływania potencjalnie będą związane z możliwym czasowym ograniczeniem żerowisk czy też potencjalnym zwiększeniem przypadkowej śmiertelności osobników (w okresach

sezonowych migracji), w wyniku zwiększonego ruchu pojazdów w rejonie prowadzenia prac. Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na herpetofaunę na etapie eksploatacji.

Oddziaływania na ornitofaunę na etapie realizacji związane są przede wszystkim z płoszeniem i niepokojeniem gatunków ptaków bezpośrednio związanych z korytem rzeki i siedliskami występującymi na skarpach brzegowych, ale również z punktową wycinką drzew. Na etapie eksploatacji przewiduje się możliwość słabego do umiarkowanego negatywnego oddziaływania na następujące gatunki: nurogęś, krętogłów, pliszka górską, pliszka siwa, muchołówka szara, pluszcz, brodziec piskliwy, sieweczka rzeczna, dzięcioł średni, wilga, pleszka, zimorodek. Oddziaływania na ww. gatunki będą związane z uproszczeniem morfologii koryta, co utrudni żerowanie, zanikną bądź zostaną zmniejszone miejsca lęgowe w zabudowie ciek. Na zmniejszenie skutków tego zagrożenia wpływ będą miały podjęte działania kompensujące.

Realizacja Kontraktu będzie wiązała się ze słabym bądź umiarkowanym negatywnym oddziaływaniem na wydrę oraz bobra w związku z płoszeniem tych zwierząt oraz czasowym ograniczeniem wykorzystywania żerowisk. Udrożnienie przegród poprzecznych w korycie rzeki wpłynie pośrednio pozytywnie na warunki siedliskowe ssaków ziemno-wodnych. Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na etapie eksploatacji.

Realizacja Kontraktu będzie wiązała się ze słabym bądź umiarkowanym negatywnym oddziaływaniem na zinwentaryzowane gatunki nietoperzy, w związku z zajęciem miejsc żerowiskowych oraz konieczną wycinką drzew dziuplastych. Przewiduje się wprowadzenie działań ochronnych podczas remontu muru, w rejonie którego stwierdzono zimowisko karlika malutkiego. Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na nietoperze na etapie eksploatacji.

Obszary Natura 2000

Kontrakt jest zlokalizowany poza granicami obszarów Natura 2000. Nie stwierdzono, aby zakres planowanych prac miał wpływ na cele ochrony tych obszarów lub mógł bezpośrednio negatywnie wpłynąć na przedmioty ich ochrony, zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji.

W przypadku obszaru Natura 2000 Przełom Nysy Kłodzkiej koło Morzyszowa PLH020043 może nastąpić umiarkowane pośrednie negatywne oddziaływanie na skutek zwiększenia koncentracji zawiesiny w wodach Nysy Kłodzkiej poniżej rejonu prac na siedlisko 3260, stanowiące przedmiot ochrony ww. obszaru oraz na występujący w obszarze gatunek ryby (głowacz białopłetwy). Oddziaływanie to wystąpi na etapie realizacji i będzie odpowiednio minimalizowane.

Wobec Obszaru Natura 2000 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika PLH020016 możliwy jest pośredni wpływ na populacje głowacza białopłetwego i minoga strumieniowego, związany z zaburzeniem stabilności populacji w odcinku Nysy Kłodzkiej poniżej obszaru, stanowiącym potencjalne refugium dla gatunków. Zakłócenia w okresie prac nie mają cech znacząco negatywnego oddziaływania.

Trwały wpływ na etapie eksploatacji będzie natomiast pozytywny – udrożnienie ichtiologiczne odcinka Nysy Kłodzkiej poprawi integralność i łączność obszarów Natura 2000.

Pozostałe obszary objęte ochroną

Realizacja Kontraktu nie generuje negatywnych oddziaływań na inne obszary chronione, takie jak Parki Narodowe, Rezerwaty Przyrody, Obszary Chronionego Krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne, które znajdują się poza strefą oddziaływania bezpośredniego i pośredniego Kontraktu.

Nie przewiduje się naruszenia zakazów ustanowionych dla Obszaru Chronionego Krajobrazu Góry Bystrzyckie i Orlickie.

Dwa drzewa będące pomnikami przyrody: żywotnik olbrzymi w rejonie Obiektu Międzylesie oraz tulipanowiec amerykański w pobliżu Obiektu Kłodzko, mogą być narażone na negatywne oddziaływanie prowadzonych prac wynikające z przypadkowego uszkodzenia. Dlatego zaplanowano wdrożenie działań, które to oddziaływanie wyeliminują.

Realizacja Kontraktu nie skutkuje negatywnymi oddziaływaniami na funkcjonalność korytarzy migracji dużych ssaków.

Na etapie realizacji Kontraktu nastąpi okresowe pogorszenie drożności migracyjnej związane z zakłóceniami oraz pogorszeniem jakości wody (zawiesina) w rejonie prac. Natomiast na etapie eksploatacji realizacja przewidzianych prac udrożnieniowych przyczyni się do poprawy drożności rzeki Nysy Kłodzkiej i jej dopływów jako korytarza ekologicznego.

Klimat akustyczny

Na etapie realizacji Kontraktu wystąpią negatywne oddziaływania w postaci emisji hałasu. Będą to oddziaływania krótkookresowe i zmienne w czasie, związane przede wszystkim z pracą maszyn i ciężkiego sprzętu budowlanego oraz ruchem pojazdów obsługujących budowę. Budowle hydrotechniczne, objęte zakresem Kontraktu, nie generują hałasu. W związku z powyższym ich eksploatacja nie wpływa trwale na stan akustyczny środowiska terenów przyległych, poza okresami prowadzenia prac utrzymaniowych w korycie i na skarpach brzegowych.

Zabytki kultury

Nie stwierdzono istotnego zagrożenia na etapie realizacji Kontraktu dla obiektów uznanych za chronione na podstawie wpisu do rejestru lub ewidencji zabytków. Na etapie eksploatacji dzięki zmniejszeniu poziomu zagrożenia powodziowego przewiduje się pozytywne oddziaływanie na obiekty zabytkowe.

Dobra materialne

Oddziaływania na dobra materialne na etapie prac budowlanych będą wynikać głównie z realizacji robót oraz ruchu pojazdów i maszyn w terenie zabudowanym i zamieszkałym. Istnieje potencjalne ryzyko wystąpienia zagrożenia w trakcie wykonywania prac rozbiórkowych związanych m.in. z odbudową odsadzek murów regulacyjnych jak i posadowieniem nowych obiektów (mur regulacyjny). Prace te stwarzają następujące ryzyka dla obiektów budowlanych zlokalizowanych w ich sąsiedztwie: osiadania lub nierównomiernego osiadania obiektu, obrotu, przechyłu, ugięcia, przesunięcia obiektu;

wystąpienia drgań konstrukcji powodujących dyskomfort dla użytkowników jak i obniżających funkcjonalność obiektu oraz uszkodzeń związanych z wystąpieniem rys i pęknięć elementów konstrukcyjnych, wpływających na obniżenie bezpieczeństwa konstrukcji, a dla elementów niekonstrukcyjnych - obniżające estetykę obiektu. Oddziaływania te zidentyfikowano jako potencjalne, aspekty te będą monitorowane na etapie realizacji inwestycji. Efektem realizacji Kontraktu będzie skuteczniejsza ochrona w sytuacji wystąpienia powodzi dóbr materialnych (w tym przede wszystkim zabudowy miejskiej i infrastruktury), znajdujących się na terenach zalewowych.

Zdrowie i bezpieczeństwo ludzi

Oddziaływania Kontraktu na etapie realizacji będą oddziaływaniami typowymi dla placów budowy średniej wielkości. Będą to: emisja hałasu, emisja zanieczyszczeń do powietrza oraz uciążliwości komunikacyjne (związane z nasilonym ruchem pojazdów). Oddziaływania te będą miały charakter tymczasowy (ograniczone do okresu budowy). Na etapie eksploatacji zmianę oddziaływań na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi przewiduje się w zakresie poprawy bezpieczeństwa powodziowego.

Odpady

Przy prawidłowym sposobie postępowania z powstającymi odpadami oraz odpowiednim ich zagospodarowaniu, na etapie realizacji proces budowlany nie będzie wywierał negatywnego wpływu na środowisko.

Oddziaływania skumulowane i transgraniczne

Realizacja wszystkich zadań uwzględnionych w ocenie oddziaływań skumulowanych nie stwarza zagrożenia dla stanu przedmiotowych JCWP, a także dla JCWPd ani dla osiągnięcia przez nie celów środowiskowych RDW, o których mowa w art. 57 i 59 Prawa Wodnego. Warunkiem jest zastosowanie prawidłowych rozwiązań technicznych oraz przewidzianych działań minimalizujących.

Kontrakt, ze względu na charakter generowanych oddziaływań i swoje położenie, nie stwarza zagrożenia wystąpienia oddziaływań o charakterze transgranicznym. Nie ma możliwości, aby ewentualne oddziaływania objęły tereny położone w odległości kilku do kilkunastu kilometrów, w granicach Republiki Czeskiej.

Działania łagodzące i monitoringowe

W rozdziale 6 i 7 oraz w Załączniku 1, 2 do PZŚ opisano i przedstawiono w formie tabelarycznej zestaw działań łagodzących i monitoringowych, służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych oddziaływań realizacji Kontraktu na środowisko oraz zapewnieniu efektywnego wdrożenia warunków PZŚ. Działania te zawierają warunki określone w decyzjach środowiskowych wydanych dla poszczególnych Obiektów realizowanych w ramach Kontraktu 2B.1/1, a także dodatkowe warunki sformułowane na etapie prac nad PZŚ.

Konsultacje społeczne

W rozdziale 8 PZŚ przedstawiono relację z konsultacji społecznych prowadzonych w ramach procedur związanych z oceną oddziaływania na środowisko planowanego Zadania, w tym z:

- konsultacji społecznych Ramowego Planu Zarządzania Środowiskiem i Sprawami Społecznymi dla POPDOW (2015);
- konsultacji społecznych przeprowadzonych na etapie wydawania decyzji środowiskowej dla Zadania (2020);
- konsultacji społecznych niniejszego Planu Zarządzania Środowiskiem (2021).

1. WSTĘP

Niniejszy Plan Zarządzania Środowiskiem (PZŚ) odnosi się do Kontraktu na roboty 2B.1/1 *Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej*.

1.1. PROJEKT OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ W DORZECZU ODRY I WISŁY (POPDOW)

Celem Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły (POPDOW) jest podniesienie poziomu ochrony przeciwpowodziowej dla ludności mieszkającej na wybranych terenach dorzecza Odry i dorzecza Górnej Wisły oraz wzmocnienie instytucjonalne administracji rządowej w zakresie zapewnienia skuteczniejszej ochrony przed powodziąmi letnimi i zimowymi oraz powodziąmi gwałtownymi.

Projekt składa się z pięciu Komponentów:

Komponent 1 – Ochrona przed powodzią Środkowej i Dolnej Odry, w tym:

Podkomponent 1A – Ochrona przed powodzią obszarów na terenie województwa zachodniopomorskiego;

Podkomponent 1B – Ochrona przed powodzią na Środkowej i Dolnej Odrze;

Podkomponent 1C – Ochrona przed powodzią miasta Słubice.

Komponent 2 – Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej, w tym:

Podkomponent 2A – Ochrona czynna;

Podkomponent 2B – Ochrona bierna.

Komponent 3 – Ochrona przed powodzią Górnej Wisły, w tym:

Podkomponent 3A – Ochrona przed powodzią Krakowa i Wieliczki;

Podkomponent 3B – Ochrona przed powodzią Sandomierza i Tarnobrzegu;

Podkomponent 3C – Bierna i czynna ochrona w zlewni Raby;

Podkomponent 3D – Bierna i czynna ochrona w zlewni Sanu.

Komponent 4 – Wzmocnienie instytucjonalne i modernizacja systemu prognozowania

Komponent 5 – Zarządzanie Projektem i opracowanie dalszych studiów

Szczegółowe informacje oraz dodatkowe dokumenty dotyczące Projektu OPDOW dostępne są w serwisie internetowym Biura Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły (<http://odrapcu2019.odrapcu.pl/>) oraz w serwisie internetowym Banku Światowego (<http://documents.worldbank.org/curated/en/docsearch/projects/P147460>).

1.2. OCHRONA PRZED POWODZIĄ KOTLINY KŁODZKIEJ (KOMPONENT 2 POPDOW)

Komponent 2 POPDOW pn. *Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej* ma na celu zmniejszenie istniejącego ryzyka powodziowego w obszarze problemowym (hot – spot) Kotliny Kłodzka.

Zgodnie z zapisami PZRP oraz aPGW w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły (OPDOW) w skład Komponentu 2 wchodzi dwa podkomponenty:

1. Podkomponent 2A – ochrona czynna:
 - 2A.1/1 Budowa suchego zbiornika „Boboszków” na rzece Nysie Kłodzkiej,
 - 2A.1/2 Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Roztoki Bystrzyckie” na pot. Goworówka,
 - 2A.2/1 Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Krosnowice” na pot. Duna m. Krosnowice,
 - 2A.2/1 Budowa suchego zbiornika „Szalejów Górny” na rz. Bystrzycy Dusznickiej;
2. Podkomponent 2B – ochrona bierna:
 - **2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej,**
 - 2B.2/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Białej Łądeckiej i rzeki Morawki,
 - 2B.2/2 Ochrona przeciwpowodziowa rzeki Bystrzycy Dusznickiej i rzeki Kamienny Potok.

Kontrakt 2B.1/1 składa się z czterech Obiektów:

- Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Długopole-Zdrój,
- Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Międzylesie,
- Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Bystrzyca Kłodzka,
- Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Kłodzko.

2. OPIS KONTRAKTU

2.1. LOKALIZACJA KONTRAKTU

Przedmiotowy Kontrakt zlokalizowany jest w obrębie koryta rzeki Nysy Kłodzkiej oraz przy ujściu potoków Porębnik i potoku Dolna do Nysy Kłodzkiej, a także w obrębie koryta potoku Bystrzyca i Bystrzyca Dusznicka oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Pod względem administracyjnym planowane do realizacji *Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej* jest zlokalizowane na terenie gminy Bystrzyca Kłodzka, w obrębach: Długopole-Zdrój, Centrum, Zabłocie, Zacisze, Stara Bystrzyca, Stary Waliszów i Niedźwiedna oraz na terenie gminy Międzylesie, w obrębach ewidencyjnych: Międzylesie i Smreczyna, a także w gminie miejskiej Kłodzko – obręby: Boguszyn, Centrum, Jaskółcza Góra, Jurandów, Krosnowice, Stadion, Twierdza, Zagórze.

Obszary te znajdują się w granicach woj. dolnośląskiego, na terenie powiatu kłodzkiego.

Odcinki objęte opracowaniem obejmują:

- rzekę Nysę Kłodzką (wraz z na odcinku od km 172+200 do km 174+600 o długości ca. L= 2,4 km oraz odcinek potoku Dolna od km 0+000 do km 0+050 o długości ca. L= 0,05 km (*Obiekt Międzylesie*);
- rzekę Nysę Kłodzką na odcinku od km 156+970 do km 158+100 o długości ca. L= 1,13 km oraz ujściowy odcinek potoku Porębnik na długości ok. 25 m (*Obiekt Długopole - Zdrój*);
- rzekę Nysę Kłodzką na odcinku od km 148+078 do km 151+475 o długości ca. L= 3,4 km oraz potok Bystrzyca na odcinku od km 0+129 do km 1+659 o długości ca. L= 1,53 km (*Obiekt Bystrzyca Kłodzka*);
- rzekę Nysę Kłodzką na odcinku od km 127+433 do km 134+312 o długości ca. L=6,88 km, odcinek rzeki Bystrzycy Dusznickiej od km ok. 0+203 do km ok. 0+332 o długości ca. L= 0,13 km oraz ujściowy odcinek potoku Jodłownik o długości ok. 100 m i ujściowy odcinek potoku Jaszkówka o długości ok. 50 m (*Obiekt Kłodzko*).

2.2. KWALIFIKACJA KONTRAKTU

Planowane roboty budowlane w ramach Kontraktu 2B.1/1 kwalifikują się jako inwestycja w zakresie budowli przeciwpowodziowych w rozumieniu Ustawy z dn. 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 933) (specustawa powodziowa).

Zgodnie z art. 2 ust. 1 specustawy powodziowej przewiduje się wykonywanie następujących kategorii robót w ramach budowli przeciwpowodziowych: budowę, przebudowę i remont budowli regulacyjnych wraz z obiektami związanymi z nimi technicznie i funkcjonalnie.

Planowany czas realizacji robót objętych Kontraktem wynosi ok. 15 miesięcy.

2.3. RODZAJ TECHNOLOGII

ZAŁOŻENIA PROJEKTOWE

Planowane rozwiązania projektowe mają generalnie charakter remontowy i odtworzeniowy, i polegają na poprawie stanu technicznego istniejącej zabudowy regulacyjnej koryta oraz utrwaleniu przebiegu koryta w planie, jak i w profilu podłużnym. Rozwiązania projektowe określono przy zastosowaniu typowych rodzajów ubezpieczeń dla terenów rzek górskich.

Podstawowe założenia projektowe:

- zwiększenie zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów przybrzeżnych ze szczególnym uwzględnieniem obszarów zabudowanych i ciągów komunikacyjnych,
- udrożnienie ichtiologiczne koryta poprzez likwidację barier poprzecznych,
- zapewnienie trwałości i stałości przekroju poprzecznego i podłużnego poprzez wykonanie remontu umocnień,
- udostępnienie dla potrzeb ludności terenów nadbrzeżnych.

SZCZEGÓŁOWY ZAKRES PRAC

I. Zakres prac na rzece Nysa Kłodzka na terenie m. Międzylesie:

1. Prace remontowo – odtworzeniowe (podano długości jednostronnie prowadzonych prac – dot. prawo- lub lewostronnej skarpy brzegowej):

- rozbiórka i odbudowa murów na odcinku ok. 15 m,
- reprofilacja murów na odcinku ok. 1200 m,
- budowa ubezpieczeń brzegowych na odcinku ok. 95 m,
- reprofilacja skarp na odcinku ok. 760 m,
- ukształtowanie skarpy na odcinku ok. 390 m,
- udrożnienie koryta na odcinku ok. 260 m,
- oczyszczenie wału i międzywała, naprawa ewentualnych uszkodzeń wału na odcinku ok. 360 m,
- remont ujściowego odcinka potoku Dolna na długości $L = \text{ok.}45 \text{ m}$ (usunięcie gruzu i śmieci z koryta w celu jego udrożnienia oraz wykonanie ubezpieczenia skarp w postaci układanego narzutu kamiennego z klinowaniem).

2. Przebudowa czterech progów: w km 172+971; w km 173+527; w km 173+603 oraz w km 174+588 na bystrza.

II. Zakres prac na rzece Nysa Kłodzka na terenie m. Długopole-Zdrój:

1. Prace remontowo – odtworzeniowe (podano długości jednostronnie prowadzonych prac – dot. prawo- lub lewostronnej skarpy brzegowej):

- budowa murów na odcinku ok. 480 m,
- rozbiórka i odbudowa murów na odcinku ok. 140 m,
- reprofilacja murów na odcinku ok. 200 m,

- ubezpieczenie skarp na odcinku ok. 115 m,
- udrożnienie koryta na odcinku ok. 20 m (usunięcie odsypisk w świetle mostu),
- przebudowa 2 progów na bystrza kamienne ze spadkiem 1:25,
- remont ujściowego odcinka potoku Porębnik na długości ok. 25 m.

2. Przebudowa progów H-14 w km 157+473 i H-15 w km 157+603 na bystrza.

III. Zakres prac na rzece Nysa Kłodzka na terenie m. Bystrzyca Kłodzka:

1. Prace remontowo – odtworzeniowe (podano długości jednostronnie prowadzonych prac – dot. prawo- lub lewostronnej skarpy brzegowej):

- budowa murów na odcinku ok. 140 m;
- rozbiórka i odbudowa murów na odcinku ok. 180 m;
- reprofilacja murów na odcinku ok. 925 m;
- budowa ubezpieczeń brzegowych na odcinku ok. 530 m;
- rozbiórka i odbudowa ubezpieczeń na odcinku ok. 80 m;
- reprofilacja skarp na odcinku ok. 180 m;
- ukształtowanie skarpy na odcinku ok. 50 m;
- udrożnienie koryta na odcinku ok. 320 m;
- profilowanie terenu pod plażę na odcinku ok. 50 m.

2. Wykonanie kanału migracji ryb na odcinku ok. 500 m pomiędzy planowaną przepławką przy jazie w km 148+894 a ujściem młynówki, wraz z progiem kierującym do projektowanej przepławki.

3. Przebudowa progów w km 148+226 i w km 148+376 na bystrza.

4. Przebudowa jazu w km 151+475 na bystrze.

IV. Zakres prac na potoku Bystrzyca na terenie m. Bystrzyca Kłodzka:

1. Prace remontowo – odtworzeniowe (podano długości jednostronnie prowadzonych prac – dot. prawo- lub lewostronnej skarpy brzegowej):

- rozbiórka i odbudowa murów na odcinku ok. 615 m,
- reprofilacja murów na odcinku ok. 860 m,
- budowa ubezpieczeń brzegowych na odcinku ok. 15 m.

V. Zakres prac na rzece Nysie Kłodzkiej i Bystrzycy Dusznickiej na terenie m. Kłodzko:

1. Prace remontowo – odtworzeniowe (podano długości jednostronnie prowadzonych prac – dot. prawo- lub lewostronnej skarpy brzegowej):

- reprofilacja murów na odcinku ok. 955 m,
- rozbiórka i odbudowa murów na odcinku ok. 555 m,
- budowa murów na odcinku ok. 200 m,

- remont, przebudowa ubezpieczeń brzegowych na odcinku ok. 2 010 m,
- remont wału przeciwpowodziowego,
- odbudowa gurtów, w świetle kanału dla migracji ryb przy niskiej wodzie – obniżenie korony gurtu dla zapewnienia drożności kanału migracji ryb,
- remont ujściowego odcinka potoku Jodłownik na długości ok. 100 m w zakresie oczyszczenia i uzupełnienia spoin, uzupełnienia ubytków kamienia oraz usunięcia gruzu i śmieci z koryta w celu jego udrożnienia oraz ukształtowania koryta dwudzielnego,
- remont ujściowego odcinka potoku Jazkówka o długości ok. 50 m, w zakresie usunięcia gruzu i śmieci z koryta, uzupełnienia spoinowania oraz ubytków kamienia,
- udrożnienie ujściowego odcinka rowu w km ok. 130+350 Nysy Kłodzkiej,
- ukształtowanie linii brzegowej w postaci budowy schodów zejściowych do koryta rzeki i chodników na trwałych odsypiskach,
- wycięcie drzew i krzewów bezpośrednio kolidujących z zakresem wykonywanych robót,
- przebudowa wału przeciwpowodziowego na Bystrzycy Dusznickiej w km ok. 0+203 – 0+332.

2. Przebudowa jazu w km 131+050 Nysy Kłodzkiej wraz z budową przepławki ryglowej z rynną do migracji zstępującej oraz budowę kanału migracji ryb (w warunkach niskiej wody) na odcinku o długości ok. 1450 m od jazu H-4 do ujścia młynówki (km 131+050 do km 129+600).

3. Przebudowa na seminaturalne bystrza kamienne progów H-5 w km 133+441 i H-6 w km 134+312 (odtworzenie drożności na odcinku Nysy Kłodzkiej od Kłodzka do ujścia Białej Łądeckiej).

4. Zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych na potrzeby ścieżek dydaktycznych.

2.3.1. WARUNKI PRACY I WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZAPLECZA BUDOWY

Realizacja Kontraktu w fazie budowy będzie ograniczona w przestrzeni do koryta rzeki Nysy Kłodzkiej oraz ujścia potoków Porębnik i potoku Dolna do Nysy Kłodzkiej, a także w obrębie koryta potoku Bystrzyca i Bystrzyca Dusznicka. Z uwagi na ukształtowanie terenu jest to z reguły pas nieprzekraczający szerokości do ok. 20 m od linii brzegowej.

Prace związane z odbudową, rozbiórką, reprofilacją i remontami murów regulacyjnych ze względu na ograniczenia w dostępności przestrzeni bezpośrednio wzdłuż koryta rzeki (istniejąca zabudowa, drzewa i krzewy, inne obiekty infrastruktury przelegujące bezpośrednio do koryta) odcinkowo będą musiały być prowadzone w technologii „z wody”, z użyciem mikro-koparki. Użycie ciężkiego sprzętu dozwolone jest w obrębie koryta Nysy Kłodzkiej, jednak wyłącznie, gdy nie ma możliwości wykonania prac od strony lądu lub z użyciem mikro-koparki. W tym celu planuje się budowę czasowych, odcinkowych grodzy w korycie, tj.: dolnej, górnej i podłużnej, zbudowanych z materiału naturalnego (np. worki z piaskiem z ewentualnym uszczelnieniem folią budowlaną). Konieczne jest zastosowanie worków o zwiększonej trwałości w celu uniknięcia wymywania z nich piasku (ochrona żwirowo-kamiennego dna przed zapiaszczeniem). Grodze oddzielą czynne koryto rzeki od strefy prac, z której odprowadzone zostaną resztki wody oraz odłowione organizmy wodne, które zostaną przeniesione w inną część

koryta nieobjętego pracami. W osuszonej części poruszać się będzie sprzęt wykorzystywany do realizacji prac wzdłuż skarp brzegowych rzeki. Osuszona część koryta zostanie wyłożona na czas robót materiałem naturalnym w postaci materacy faszynowych, ułożonych w całym pasie technologicznym ruchu maszyn, w celu ograniczenia bezpośredniego oddziaływania na dno rzeki (rozjeżdżanie, naruszanie struktury dna, uruchomienie procesu erozji).

Prace prowadzone będą krótkimi odcinkami naprzemiennie. Odcinki ww. wygrodzienia koryta grodzami ograniczone będą jednostronnie z dostosowaniem ich do zakresu robót na długości około $15 \div 50$ m. Po wykonaniu prac w obrębie odcinka robót jednej skarpy brzegowej (modułu wygrodzienia pod prace), strefa robót będzie mijankowo przenoszona na przeciwległą skarpe (dotyczy przypadków, gdzie na danym odcinku rzeki robotami objęte są obie skarpy brzegowe) lub w przypadku robót murowych (betonowanie korpusu muru) na tym samym brzegu, na co drugi moduł w celu etapowania robót. Tego rodzaju sposób prowadzenia prac ograniczy czas w jakim dane fragmenty koryta rzeki pozbawione będą wody.

Część prac będzie wykonywana w warunkach czasowego (lub trwałego) zajęcia gruntów prywatnych.

Przebudowa jazu polegać będzie na rozbiórce zdewastowanego, istniejącego korpusu jazu i wybudowaniu nowego o konstrukcji żelbetowej z okładziną kamienną oraz przebudowie poszuru i ponuru. Prace budowlane przy przebudowie jazu będą wykonywane etapowo, pod osłoną grodzy. Prace będą wymagały zastosowania sprzętu ciężkiego do robót rozbiórkowych i kafarowych. Niezbędne będzie wykonanie dróg technologicznych w rejonie jazu prowadzących na dolne stanowisko jazu. Etapowe wykonywanie prac umożliwi przepuszczanie przepływu biologicznego przez cały okres robót, w pierwszym okresie przez upust płuczący, a w następnych etapach przez przepławkę.

Z uwagi na długość odcinka objętego inwestycją zasadna wydaje się lokalizacja zaplecza budowy w kilku miejscach. Sugerowane jest ułożenie zapleczy budowy w 8-10 miejscach, min. po dwa dla każdego Obiektu.

Zaplecza budowy oraz drogi i place technologiczne należy zlokalizować poza terenami pokrytymi zielenią wysoką (drzewa, krzewy), obrębem stwierdzonych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk i miejsc występowania gatunków chronionych. Zaplecza te powinny służyć do magazynowania materiałów budowlanych i humusu, garażowania i tankowania maszyn, bieżących napraw maszyn i urządzeń, przechowywania paliw i olejów, lokalizacji obiektów socjalnych (pomieszczenie dla ekipy budowlanej, przenośne kabiny sanitarne z pełnym wyposażeniem) i pojemników na odpady. Teren zaplecza budowy oraz wszystkie drogi technologiczne, po których poruszać się będą maszyny i samochody, powinny zostać pokryte betonowymi płytami drogowymi na podsypce. W pobliżu miejsca garażowania i tankowania maszyn powinno znajdować się stanowisko z sorbentem służącym do likwidacji powstałych wycieków i wylewów substancji ropopochodnych.

Wybrane przez Wykonawcę każde miejsce lokalizacji zaplecza budowy i przebiegu dróg technologicznych musi być zatwierdzone przez nadzór przyrodniczy ustanowiony dla potrzeb prowadzenia prac (zoolog, botanik-fitosocjolog). Każde wybrane przez Wykonawcę miejsce lokalizacji zaplecza budowy i przebiegu dróg technologicznych musi być uzgodnione z zespołem ekspertów środowiskowych Wykonawcy i przedstawione do akceptacji Inżyniera..

Wykonawca robót powinien zostać zobowiązany do cyklicznego usuwania zanieczyszczeń powstałych na drogach publicznych w wyniku ruchu samochodów i maszyn związanych z projektowanym Zadaniem.

2.3.2. ZAJĘCIA TERENU

Część prac będzie wykonywana w warunkach czasowego (lub trwałego) zajęcia gruntów prywatnych przyległych bezpośrednio do koryta ciekłu.

Zajęcia czasowe realizowane będą zgodnie z treścią Planu Pozyskania Nieruchomości dla Zadania 2B.1/1 oraz Polityką Operacyjną Banku Światowego OP. 4.12¹, a także zgodnie z procedurami określonymi w LARPF (Ramowym Planie Pozyskania Nieruchomości²). PPN zawiera szczegółową listę działań i procedur związanych z pozyskiwaniem gruntów na potrzeby realizacji Zadania. Zastrzeżenia i uwagi do planu przesiedleń oraz wszelkie zastrzeżenia dotyczące realizacji przesiedleń zgodnie z prawem polskim są kwalifikowane jako skargi i wnioski (*ang. Grievance Redressal Mechanism*). Mechanizm ten obejmuje także składanie i zarządzanie wszelkimi skargami, jakie mogą zostać złożone w toku realizacji projektu przez osoby i podmioty objęte jakimkolwiek jego wpływem. Szczegółowo zagadnienie to omówione zostało w POM dla Projektu OPDOW³.

W wybranych lokalizacjach konieczne będzie dokonanie zajęć stałych, na gruntach przylegających do koryt rzek, na potrzeby realizacji poszczególnych Obiektów. Zasady dokonywania zajęć stałych i czasowych szczegółowo określone będą w Planie Pozyskania Nieruchomości dla Kontraktu 2B.1/1.

Zgodnie z zapisami PPN na etapie przygotowania projektu oraz w trakcie jego realizacji stosowane będą działania minimalizujące, których celem jest ograniczenie, a także kompensacja wszelkich negatywnych socjoekonomicznych skutków realizacji Kontraktu, w tym ewentualnej utraty nieruchomości przez osoby dotknięte projektem.

2.4. WYCINKA DRZEW I KRZEWÓW

W związku z realizacją niezbędnego zakresu prac konieczna jest wycinka drzew i krzewów. Szczegółowy zakres wycinki drzew i krzewów zostanie ustalony na etapie szczegółowych prac projektowych.

Zakłada się, że nie wszystkie drzewa i krzewy, wskazane w Raportach, ulegną wycince biorąc pod uwagę przyjęte działania łagodzące, w tym możliwość zachowania konkretnych okazów na etapie prowadzenia prac poprzez odpowiednią technologię i organizację robót, prowadzonych pod bieżącym nadzorem ekspertów przyrodników.

W miejscach, gdzie nie ma bezpośredniej kolizji istniejących drzew i krzewów z obszarami robót w celu ograniczenia zakresu wycinki, prace prowadzone będą z koryta rzeki (po uprzednim osuszeniu i odłowieniu ryb z obszaru wydzielonego do prac).

¹ <https://policies.worldbank.org/sites/ppf3/PPFDocuments/090224b0822f89db.pdf>

² http://odrapcu2019.odrapcu.pl/doc/OVFMP/Ramowy_dokument_dotyczacy_Przesiedlen_i_Pozyskiwania_Nieruchomosci.pdf

³ http://odrapcu2019.odrapcu.pl/doc/POM_PL.pdf

3. UWARUNKOWANIA INSTYTUCJONALNE, PRAWNE I ADMINISTRACYJNE

3.1. INSTYTUCJE ZAANGAŻOWANE W REALIZACJĘ KONTRAKTU

Inwestorem Kontraktu jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w Warszawie, reprezentowane przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, ul. C. K. Norwida 34, 50-950 Wrocław, działające w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa.

Dodatkowo na etapie budowy i eksploatacji, realizacja Kontraktu może wymagać zaangażowania organów administracji publicznej na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym. Dla bieżącej koordynacji wdrażania Projektu przez JWP utworzono jednostkę organizacyjną Biuro Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły.

3.2. OBOWIĄZUJĄCE AKTY PRAWA KRAJOWEGO W ZAKRESIE ŚRODOWISKA

Zgodnie z polskim prawem proces inwestycyjny w zakresie dotyczącym ochrony środowiska reguluje kilkanaście ustaw i rozporządzeń. Zestawienie wybranych, podstawowych aktów prawnych związanych z ww. zakresem tematycznym i obowiązujących w okresie prac nad PZŚ zostało przedstawione w Załączniku nr 3 do PZŚ. Liczba i treść podanych tam aktów prawnych może ulec zmianie, wraz ze zmianami krajowych przepisów w zakresie ochrony środowiska. W każdym przypadku Wykonawca zobowiązany jest do przestrzegania wszystkich aktualnych regulacji prawnych obowiązujących w Polsce w całym okresie trwania Kontraktu.

3.3. PROCEDURA OOŚ W POLSCE

Opis procedury oceny oddziaływania na środowisko obowiązującej w polskim prawodawstwie został zawarty w *Ramowym Planie Zarządzania Środowiskiem i Sprawami Społecznymi (ESMF)*, opublikowanym m.in. na stronach internetowych Biura Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły¹ oraz Banku Światowego².

3.4. WYTYCZNE BANKU ŚWIATOWEGO

Przedmiotowy Kontrakt współfinansowany jest przez Bank Światowy, a uwarunkowania jego realizacji w zakresie ochrony środowiska są zgodne z Politykami Operacyjnymi (*Operational Policies*) i Procedurami Banku (*Bank Procedures*) w zakresie ochrony środowiska, w tym m.in. politykami i procedurami *OP/BP 4.01* (dotyczącymi oceny oddziaływania na środowisko), *OP/BP 4.04* (dotyczącymi siedlisk przyrodniczych), *OP/BP 4.11* (dotyczącymi zasobów kulturowych). Teksty źródłowe ww. polityk i procedur można znaleźć w dokumencie *The World Bank Operational Manual*³, a ich opisy przedstawiono m.in. w *Ramowym Planie Zarządzania Środowiskiem i Sprawami Społecznymi (ESMF)*.

¹ Na stronie: http://odrapcu2019.odrapcu.pl/popdow_dokumenty/

² Na stronie: <http://documents.worldbank.org/curated/en/717671468333613779/Poland-Odra-Vistula-Flood-Management-Project-environmental-and-social-management-framework>

³ Na stronie: <https://policies.worldbank.org/sites/PPF3/Pages/Manuals/Operational%20Manual.aspx>.

W ramach Kontraktu 2B.1/1 obowiązywać będzie także mechanizm składania skarg i wniosków (ang. *Grievance Redressal Mechanism*). Zastrzeżenia i uwagi do planu przesiedleń oraz wszelkie zastrzeżenia dotyczące realizacji przesiedleń zgodnie z prawem polskim są kwalifikowane jako skargi i wnioski. Mechanizm ten obejmuje także składanie i zarządzanie wszelkimi skargami, jakie mogą zostać złożone w toku realizacji Kontraktu przez osoby i podmioty objęte jakimkolwiek jego wpływem (dotyczące m.in. wykupów nieruchomości, zajęć czasowych nieruchomości i odszkodowań). Szczegółowo zagadnienie to omówione zostało w POM dla Projektu OPDOW¹.

3.5. PROCEDURA OOS DLA KONTRAKTU 2B.1/1

Zgodnie z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, planowana inwestycja tj. *Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Międzylesie, Obiekt Długopole - Zdrój, Obiekt Bystrzyca Kłodzka, Obiekt Kłodzko*, stanowi przedsięwzięcie, które może potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Dla przedmiotowego Zadania, zgodnie z wymogami prawodawstwa krajowego Inwestor Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, uzyskał cztery decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach (decyzje środowiskowe). W ramach postępowania w sprawie ich wydania opracowano cztery raporty o oddziaływaniu na środowisko:

- Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla *Zadania 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Międzylesie*, lipiec 2020;
- Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla *Zadania 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Długopole – Zdrój*, sierpień 2020;
- Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla *Zadania 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Bystrzyca Kłodzka*, sierpień 2020;
- Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla *Zadania 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Kłodzko*, sierpień 2020;

Organem właściwym do wydania decyzji środowiskowych dla działań inwestycyjnych ujętych w *Zadaniu 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej* był Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

13 lutego 2020 r. Konsultant w imieniu Inwestora zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla *Zadania 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Długopole – Zdrój* oraz o nadanie mu rygoru natychmiastowej wykonalności. Wniosek uzupełniono formalnie w dniu 19 marca 2020 r., zgodnie z zakresem wskazanym przez RDOŚ we Wrocławiu, w piśmie z dnia 18 lutego 2020 r., znak: WOOŚ.420.10.2020.AP.

¹ <http://odrapcu2019.odrapcu.pl/>

W dniu 17 marca 2020 r. Konsultant w imieniu Inwestora złożył wnioski o wydanie decyzji środowiskowych dla *Zadania 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Międzylesie*; *Zadania 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Bystrzyca Kłodzka* oraz *Zadania 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Kłodzko* a także nadanie im rygoru natychmiastowej wykonalności.

Dane o wnioskach o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zostały umieszczone w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (<http://www.ekoportal.gov.pl/>) pod numerami: 90/2020 dla *Obiektu Długopole - Zdrój*; 92/2020 dla *Obiektu Międzylesie*; 93/2020 dla *obiektu Bystrzyca Kłodzka*; 95/2020 dla *Obiektu Kłodzko*.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniu 23 marca 2020 r., obwieszczeniami znak: WOOŚ.420.10.2020.AP.3; WOOŚ.420.17.2020.AP; WOOŚ.420.18.2020.AP; WOOŚ.420.20.2020.AP poinformował strony postępowania m.in.: o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. inwestycji, organach właściwych do wydania decyzji, a także możliwości zapoznawania się z aktami sprawy i składania uwag i wniosków na każdym etapie postępowania.

W toku postępowania Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu pismami z dnia 23 marca 2020 r. wystąpił o opinię co do konieczności przeprowadzenia ocen oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, co do zakresu raportów o oddziaływaniu na środowisko do: Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłodzku.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku w postanowieniach z dnia 6 kwietnia 2020 r. znak: NS-ZNS-72-17/AZ/20 (*Obiekt Kłodzko*); 8 kwietnia 2020 r. znak: NS-ZNS-72-18/AZ/20, (*Obiekt Długopole - Zdrój*); 21 kwietnia 2020 r. znak: NS-ZNS-72-21/AZ/20 (*Obiekt Międzylesie*) wyraził opinię o braku potrzeby przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku nie zajął stanowiska co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania inwestycji na środowisko dla *Zadania 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Bystrzyca Kłodzka* w ustawowym terminie, co zgodnie z obowiązującą regulacją art. 78 ust. 4 ustawy ooś, traktuje się jako brak zastrzeżeń.

Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w pismach z dnia 9 kwietnia 2020 r. znak: DOK.DOK2.9750.1.19.2020.SK (*Obiekt Długopole -Zdrój*), znak: DOK.DOK2.9750.1.20.2020.SW (*Obiekt Międzylesie*); znak: DOK.DOK2.9750.1.15.2020.ASL (*Obiekt Bystrzyca Kłodzka*); DOK.DOK2.9750.1.17.2020.SL (*Obiekt Kłodzko*) wystąpił do RDOŚ we Wrocławiu o wezwanie wnioskodawcy do uzupełnienia Kart Informacyjnych Przedsięwzięć.

Po przekazanych przez pełnomocnika Inwestora uzupełnień do KIP w zakresie wskazanym przez Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu wystąpił o ponowną opinię co do konieczności przeprowadzenia

ocen oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko lub o podtrzymanie ww. stanowiska do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłodzku.

Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w opiniach z dnia 15 czerwca 2020 r. znak: DOK.DOK2.9750.1.19.2020.SK (Obiekt *Długopole – Zdrój*), z dnia 18 czerwca 2020 r. znak: DOK.DOK2.9750.1.20.2020.SW (Obiekt *Międzylesie*) oraz znak: DOK.DOK2.9750.1.15.2020.ASL (Obiekt *Bystrzyca Kłodzka*), z dnia 19 czerwca 2020 r. znak: DOK.DOK2.9750.1.17.2020.SL (Obiekt *Kłodzko*) stwierdził, iż nie istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania ww. przedsięwzięć na środowisko, wskazując jednocześnie na konieczność uwzględnienia w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach warunków i wymagań określonych w ww. opiniach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku podtrzymał stanowiska, o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko bądź wydał swoją opinię po ustawowym terminie, co zgodnie z obowiązującą regulacją art. 78 ust. 4 ustawy ooś, traktuje się jako brak zastrzeżeń.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu przeanalizował zgromadzoną dokumentację pod kątem zapisów art. 63 ust. 1 cytowanej ustawy. Biorąc pod uwagę informacje zawarte w KIP uznał, że przedmiotowe zamierzenia inwestycyjne mogą znacząco oddziaływać na środowisko i tym samym wymagają przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym wydał w dniu 3 lipca 2020 r. postanowienia znak: WOOS.420.10.2020.AP.11 (Obiekt *Długopole – Zdrój*); WOOS.420.17.2020.AR 10 (Obiekt *Międzylesie*); WOOS.420.18.2020.AP.9 (Obiekt *Bystrzyca Kłodzka*); WOOS.420.20.2020.AP.9 (Obiekt *Kłodzko*) o obowiązku przeprowadzenia ocen oddziaływania na środowisko i ustalił zakres raportów o oddziaływaniu przedmiotowych przedsięwzięć na środowisko.

W dniu 31 lipca 2020 r. pełnomocnik Inwestora przedłożył „Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.21/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej - Obiekt *Międzylesie*”. Pismami z dnia 17 sierpnia 2020 r. złożony został również Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia pn. „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt *Długopole-Zdrój*” oraz „Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt *Bystrzyca Kłodzka*”. W dniu 21 sierpnia 2020 r. pełnomocnik Inwestora przedłożył „Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt *Kłodzko*”.

Po przeanalizowaniu ww. Raportów oraz złożonej dokumentacji, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu pismem z dnia 13 sierpnia 2020 r., znak: WOOS.420.17.2020.AP.13 (Obiekt *Międzylesie*) oraz pismami z dnia 31 sierpnia 2020 r., znak: WOOS.420.10.2020.AP.17 (Obiekt *Długopole - Zdrój*), znak: WOOS.420.18.2020.AP.12 (Obiekt *Bystrzyca Kłodzka*), znak: WOOS.420.20.2020.AP.12 (Obiekt *Kłodzko*), wezwał pełnomocnika Inwestora do uzupełnienia treści raportów.

Dokumentacja złożona w sprawie, w tym Raporty zostały ostatecznie uzupełnione w dniach: 8 września 2020 r. (Obiekt *Międzylesie*), 18 września 2020 r. (Obiekt *Długopole – Zdrój*), 21 września (Obiekt *Bystrzyca Kłodzka* i Obiekt *Kłodzko*).

Po złożeniu dokumentacji zgodnie z art. 79 ustawy ooś, w ramach oceny oddziaływania na środowisko Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, co zostało szerzej opisane w rozdziale 8. W toku prowadzonych konsultacji społecznych nie zgłoszono żadnych uwag i wniosków, nie było też podmiotów i osób które zgłosiłyby się do organu prowadzącego postępowanie o dopuszczenie do udziału w postępowaniu na prawach strony.

Po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, na podstawie analizy zgromadzonych materiałów dowodowych Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu wydał cztery decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach:

- Obiekt Międzylesie – Decyzja znak: WOOŚ.420.17.2020.AP.17 z dnia 23 października 2020 r.;
- Obiekt Długopole – Zdrój – Decyzja znak: WOOŚ.420.10.2020.AP.22 z dnia 19 listopada 2020 r.;
- Obiekt Bystrzyca Kłodzka – Decyzja znak: WOOŚ.420.18.2020.AP.17 z dnia 13 listopada 2020 r.;
- Obiekt Kłodzko – Decyzja znak: WOOŚ.420.20.2020.AP.17 z dnia 19 listopada 2020 r.

W decyzjach tych określono środowiskowe uwarunkowania dla realizacji Zadania. Kopie decyzji stanowią załącznik 4 do PZŚ.

Ponadto Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu uznał, że nadanie decyzjom rygoru natychmiastowej wykonalności jest niezbędne, przychylając się tym samym do wniosku inwestora. Zatem decyzje podlegają natychmiastowemu wykonaniu w dalszym trybie postępowań administracyjnych, nawet przed uzyskaniem przez nie przymiotu ostateczności.

4. OPIS ELEMENTÓW ŚRODOWISKA W OTOCZENIU KONTRAKTU

4.1. POWIERZCHNIA ZIEMI I KRAJOBRAZ

Według podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne wg. Kondrackiego analizowany teren określają następujące jednostki:

- Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa (3)
- Prowincja: Masyw Czeski (33),
- Podprowincja: Kraina Sudecka Podkarpacie Północne (332),
- Makroregion: Sudety Środkowe (332.5),
 - Mezoregion: Rów Górnej Nisy (332.55) – *Obiekt Długopole Zdrój, Obiekt Międzylesie, Obiekt Bystrzyca Kłodzka;*
 - Mezoregion: Góry Bystrzyckie (332.53) – *Obiekt Międzylesie;*
 - Mezoregion: Kotlina Kłodzka (332.54) – *Obiekt Międzylesie; Obiekt Kłodzko;*
- Makroregion: Sudety Wschodnie (332.6),
 - Mezoregion: Masyw Śnieżnika (332.62) – *Obiekt Międzylesie.*

Długopole-Zdrój posiada duże walory krajobrazowe, ze względu na górzyste ukształtowanie terenu, a także na uzdrowiskowy charakter miejscowości. Ozdobą Uzdrowiska jest położony w centrum zabytkowy Park Zdrojowy z alejami spacerowymi i okazami starych drzew.

Międzylesie położone jest w południowej części Rowu Górnej Nisy. Osią terenu gminy jest południkowo biegnąca dolina Nisy Kłodzkiej. Krajobraz gminy ma charakter podgórski, znaczna część obszaru (32%) pokryta jest przez lasy, które dominują na terenach wyżej położonych. Są to lasy mieszane typu nizinnego i górskiego oraz bory górskie we fragmentach posiadające wysokie walory przyrodnicze.

Miasto Bystrzyca Kłodzka również posiada duże walory krajobrazowe, dodatkowo spotęgowane znaczącymi walorami kulturowymi. Znaczącymi elementami krajobrazu naturalnego jest przełomowy odcinek Nisy Kłodzkiej i meandrujące koryto rzeki na północ i południe od tego przełomu. Przeważająca część zabudowy miejskiej, w tym cała zabytkowa dzielnica śródmiejska, zajmuje obszar stromego, lewobrzeżnego zbocza głębokiej, erozyjnej doliny rzeki Nisy Kłodzkiej, rozprzestrzeniając się dalej w kierunku północnym i zachodnim. W tym usytuowaniu zabytkowa zabudowa śródmiejska, wraz z otaczającymi ją ze wszystkich stron realizowanymi później zespołami zabudowy.

W krajobrazie miasta Kłodzka wyróżnić można trzy podstawowe jednostki: dolina Nisy Kłodzkiej, wzniesienia Fortecznej Góry oraz wzniesienie Owczej Góry, po przeciwległych brzegach Nisy Kłodzkiej, która tworzy pomiędzy nimi wąski odcinek. Miasto Kłodzko jest jednym z ośrodków turystycznych Kotliny Kłodzkiej, dzięki m.in. zabudowie starego miasta z zachowanym oryginalnym układem urbanistycznym o charakterze średniowiecznym, terenu Twierdzy Głównej i zespołu fortów „Owca Góra”.

Zabudowany obszar Międzylesia przez który przepływa Nysa Kłodzka charakteryzują się niskimi walorami krajobrazowymi, głównie z uwagi na ograniczony dostęp do koryta (zabudowa

przylegająca do rzeki oraz zakrzaczenia) oraz zły stan techniczny zabudowy regulacyjnej koryta (ubytki, podmycia).

Obiekt Długopole - Zdrój charakteryzuje niewielkimi dodatnimi walorami krajobrazu, co wynika głównie z położenia koryta Nysy Kłodzkiej poza obszarem centrum miejscowości. Zły stan techniczny zabudowy regulacyjnej również powoduje obniżenie walorów krajobrazowych. Na odcinkach Nysy Kłodzkiej znajdujących się na obszarze zabudowanym zabytkowej dzielnicy śródmiejskiej Bystrzycy Kłodzkiej walory krajobrazowe zostały ocenione wysoko, podobnie w przypadku obszaru Starego Miasta Kłodzka.

4.2. KLIMAT

Obszar, w obrębie którego planuje się realizację Kontraktu charakteryzuje się klimatem łagodnym, umiarkowanie ciepłym. W półroczu ciepłym klimat jest oceniany jako wilgotny, chłodny o stosunkowo dużym zachmurzeniu. W półroczu chłodnym klimat jest umiarkowanie wilgotny, ciepły z dużą liczbą dni pochmurnych. Warunki klimatyczne obszaru, poza ukształtowaniem terenu, determinują globalne ruchy mas powietrza na kierunku wschód-zachód. Korzystne warunki klimatyczne obszaru, położonego w zasięgu Rowu Górnej Nysy, ulegają pogorszeniu przy cyrkulacji północnej. Rów Górnej Nysy ma charakter głębokiej kotliny śródgórskiej, w obrębie której zwiększa się częstotliwość występowania zjawisk inwersyjnych w postaci mgieł, mrozowisk na skutek zwiększonej wilgotności powietrza. Zgodnie z podziałem rolniczo – klimatycznym Polski według Gumińskiego obszar Kontraktu należy do sudeckiej dzielnicy klimatycznej.

W Gminie Międzyzlesie średnia roczna temperatura wynosi 7-8° C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 17,0°C. Gmina Międzyzlesie zaliczana jest do regionów o wysokiej i bardzo wysokiej sumie opadów, roczne sumy opadów wynoszą ok. 800 mm. Średnia trwałość pokrywy śnieżnej w Międzyzlesiu wynosi 80 dni, a jej średnia grubość około 20-30 cm. Głębokie doliny Nysy Kłodzkiej oraz jej dopływów są drogami spływu zimnych mas powietrza i miejscem jego zalegania. Towarzyszy temu większa wilgotność, częste zamglenia i przymrozki wiosną i jesienią.

Średnia roczna temperatura powietrza w Długopolu-Zdroju wynosi 6,8°C. Roczna suma opadów wynosi 812 mm. W Długopolu-Zdroju ukształtował się specyficzny mikroklimat uzdrowiska. Leży ono w dobrze osłoniętej, nasłonecznionej dolinie Nysy Kłodzkiej. Panuje tu mało bodźcowy mikroklimat o złagodzonych parametrach klimatycznych w stosunku do otoczenia. Liczba dni z komfortem klimatycznym w roku stanowi 40-50%.

Średnia roczna temperatura w Bystrzycy Kłodzkiej wynosi 7,4°C. Roczna suma opadów w Bystrzycy Kłodzkiej wynosi 868 mm, ich maksimum przypada w lipcu. Dominują wiatry z kierunku zachodniego i południowego oraz kierunków w stosunku do nich pokrewnych (NW, SW).

Na terenie miasta Kłodzka średnia roczna temperatura wynosi 7,4°C. Średnioroczne opady wynoszą 576,1 mm, ich maksimum przypada w lipcu. Dominują wiatry z kierunku południowo zachodniego i południowego.

4.3. JAKOŚĆ POWIETRZA

Największym problemem w skali województwa dolnośląskiego jest wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym, zarówno PM 10, jak i PM 2,5 oraz benzo(a)pirenem. Do głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza w regionie należy zaliczyć:

- niską emisję w sezonach grzewczych (gospodarstwa domowe i obiekty komunalne),
- emisję przemysłową (podmioty wprowadzające gazy i pyły do powietrza i wnoszące opłaty za korzystanie ze środowiska),
- emisję samochodową (dotyczy dróg i najbliższego sąsiedztwa).

Do stref ochronnych na obszarze realizacji Kontraktu należy zaliczyć strefę A ochrony uzdrowiskowej.

Ocenę aktualnego stanu powietrza na obszarze Zadania dokonano na podstawie pomiarów wykonanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2018 r. w najbliższej położonym punkcie pomiarowo-kontrolnym, zlokalizowanym w Kłodzku przy ul. Szkolnej [GIOŚ RWMS, 2019]. Nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych obowiązujących dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, ozonu oraz benzenu, zarówno poziomu 1-godzinnego, jak i 24-godzinnego. Największym problemem są wysokie stężenia pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu, obserwowane szczególnie w okresie grzewczym. Na stacji Kłodzko ul. Szkolna zanotowano w 2018 r. 55 dni z przekroczoną normą średniodobową PM10.

4.4. BUDOWA GEOLOGICZNA

Budowa geologiczna omawianego obszaru jest skomplikowana. Skały budujące podłoże należą do różnych jednostek geologicznych. Skały ulegały szybkiemu rozpadowi i powstawały rozległe rumowiska kamienne i pokrywy blokowogruzowe oraz gliny stokowe. Ostatecznie tereny dolin rzecznych zostały pokryte osadami aluwialnymi, a na wyżej położonych wychodniach skał krystalicznych wykształciły się gliny zwietrzelinowe.

W analizowanym obszarze najstarsze serie skalne, datowane na proterozoik lub stary paleozoik, występują w obrębie Masywu Śnieżnika oraz Gór Bystrzyckich. Pomiędzy nimi wyróżnia się trzecią jednostkę geologiczną zwaną Rowem Górnej Nisy Kłodzkiej.

Rów górnej Nisy wypełniony jest osadami górnej kredy, zalegającymi na starszych utworach metamorficznych. Na obszarze gminy mniejsze rozprzestrzenienie posiadają utwory kenozoiczne. Utwory trzeciorzędowe nie występują, natomiast utwory czwartorzędowe reprezentowane są głównie przez osady rzeczne Nisy Kłodzkiej i jej dopływy, a także osady żwirowe stożków napływowych. Pokrywy glin zwałowych pochodzenia morenowego z okresu zlodowacenia środkowopolskiego zalegają na powierzchniach wysokich teras akumulacyjnych oraz obszarach położonych powyżej tego rzeczego zasypania. Ich miąższość nie przekracza 4 m. Na stokach w obszarach górskich zalegają utwory zboczowe zbudowane z glin kamienistych, rumoszy i utworów piaszczysto pylastych o miąższości do ok. 2-3 m.

Miasto Kłodzko zlokalizowane jest natomiast w zasięgu jednostki geologiczno-strukturalnej Masyw Kłodzki (metamorfik kłodzki), znajdującej się w obszarze monokliny przedsudeckiej. Jest to struktura położona na północny-zachód od intruzji kłodzko-złotostockiej pomiędzy Górami Bardzkimi i Niecką Śródsudecką. Skały metamorfiku kłodzkiego na terenie miasta są

znacznie zróżnicowane i silnie sfałdowane. Na powierzchni odsłaniają się sporadycznie formacje skalne należące do metamorfiku kłodzkiego i w części do struktury bardzkiej, w ujściu Ścinawki znajduje się odsłonięcie osadów wieku pliocenńskiego, na wysoczyźnie i w dnie doliny występują różnej genezy utwory czwartorzędowe. Obserwuje się tu również wystąpienia glin zwałowych zlodowacenia środkowopolskiego oraz utworów lessowych zlodowacenia północnopolskiego. W obrębie miasta wyróżnić można trzy jednostki morfologiczne: łupki szarogłazowe, ilaste, mułowce; utwory czwartorzędowe lessopodobne tj. gliny pylaste i morenowe; mady gliniaste, żwiry i piaskowce.

4.5. GLEBY I GRUNTY

Różnorodność podłoża geologicznego i urozmaiconą rzeźbą obszaru a także odmienność czynników klimatycznych były podstawą znaczącego zróżnicowania glebowego obszaru Kontraktu. Wyodrębnić należy następujące działy występujących tu gleb: litogeniczne, wytworzone na terenach skalistych i stokach górskich, gdzie skała macierzysta jest w bezpośrednim kontakcie z powierzchnią (rankery i lokalnie rędziny); autogeniczne – utworzone pod wpływem czynników glebotwórczych skały macierzystej, roślinności i rzeźby terenu (gleby brunatne kwaśne i właściwe, gleby bielcowe i bielice); hydrogeniczne – gleby bagienne i pobagienne (torfowe i murszowate) oraz napływowe – reprezentowane przez gleby aluwialne i mady.

Gleby hydrogeniczne ograniczają swój zasięg do den większych dolin rzecznych. Są to gleby aluwialne w typie mad rzecznych. Powstają one wskutek oddziaływania wód płynących.

W dolinach rzecznych poza madami występują żwiry i piaski tarasów rzecznych. Na zboczach dolin rzecznych znajdują się holocenские gliny deluwialne, często z rumoszem skalnym. W aspekcie przydatności rolnej gleby na obszarze Kontraktu reprezentują kompleks zbożowo-górski, pszenno-górski, lokalnie zbożowo-ziemniaczany. Pod względem właściwości rolnej, przeważają gleby II i III klasy bonitacyjnej.

4.6. WODY POWIERZCHNIOWE

Kontrakt zlokalizowany jest w obrębie następujących Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (dalej JCWP):

- JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej o kodzie RW6000812159 – *Obiekt Długopole-Zdrój, Obiekt Bystrzyca Kłodzka,*
- JCWP Porębnik o kodzie RW600041211969 – *Obiekt Długopole-Zdrój,*
- JCWP Nysa Kłodzka od źródeł do Różanki o kodzie RW60004121169 – *Obiekt Międzylesie,*
- JCWP Bystrzyca o kodzie RW60004121499 – *Obiekt Bystrzyca Kłodzka,*
- JCWP Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki o kodzie RW6000812199 – *Obiekt Kłodzko,*
- JCWP Jaskówka o kodzie RW60004121929 – *Obiekt Kłodzko,*
- JCWP Jodłówka o kodzie RW60004121969 – *Obiekt Kłodzko.*

JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej reprezentuje typ abiotyczny nr 8 – mała rzeka wyżynna krzemianowa. Są to rzeki o znacznym spadku i dużej prędkości nurtu oraz

chłodnej i dobrze natlenionej wodzie. Substrat denny złożony jest przeważnie z grubego żwiru i dużych kamieni, w miejscach spokojnych z piasku i łu. O różnicowaniu siedlisk decyduje obecność ponadwymiarowych głazów i rumoszu drzewnego. Część wód ma status naturalnej JCWP.

JCWP Porębnik reprezentuje typ abiotyczny nr 4 potok wyżynny krzemianowy z substratem gruboziarnistym. Są to potoki o znacznym spadku, dużej prędkości nurtu i dużych rocznych wahaniami przepływu. Substrat denny złożony jest przeważnie z otoczków, kamieni, grubego żwiru. O różnicowaniu siedlisk decyduje obecność ponadwymiarowych głazów i rumoszu drzewnego. Część wód ma status silnie zmienionej części wód (SZCW) JCWP.

JCWP Nysa Kłodzka od źródeł do Różanki reprezentuje typ abiotyczny nr 4 – potok wyżynny krzemianowy z substratem gruboziarnistym. Są to potoki o znacznym spadku, dużej prędkości nurtu i dużych rocznych wahaniami przepływu. Substrat denny złożony jest przeważnie z otoczków, kamieni, grubego żwiru. O różnicowaniu siedlisk decyduje obecność ponadwymiarowych głazów i rumoszu drzewnego. Część wód ma status naturalnej JCWP.

JCWP Bystrzyca reprezentuje typ abiotyczny nr 4 - Potok wyżynny krzemianowy z substratem gruboziarnistym – zachodni. Ma status silnie zmienionej części wód.

JCWP Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki reprezentuje typ abiotyczny nr 8 – mała rzeka wyżynna krzemianowa zachodnia. Są to rzeki o znacznym spadku i prędkości nurtu oraz chłodnej i dobrze natlenionej wodzie. W substracie dennym przeważają kamienie i żwir, zaś osady piaszczyste i muliste występują w zastoiskach i głębszych płosach o wolniejszym nurcie. O różnicowaniu siedlisk decyduje obecność ponadwymiarowych głazów, rumoszu drzewnego i podmytych brzegów z korzeniami drzew. Do omawianej JCW zaliczony jest ujściowy odcinek Bystrzycy Dusznickiej (poniżej Wielistawki), który wykazuje cechy pośrednie pomiędzy typem abiotycznym nr 6 i 8. Skład ichtiofauny na nieprzegrodzonym odcinku ujściowym znajduje się pod znacznym wpływem rzeki głównej, natomiast powyżej niedrożnych przegród jest zbliżony do opisanego dla typu nr 6. Należy podkreślić, że włączony do JCW Nysy Kłodzkiej dolny fragment Bystrzycy Dusznickiej jest wymieniany jako istotny dla odtworzenia drożności migracyjnej dla łososia i troci wędrownej, ponieważ występują tam potencjalne tarliska tych gatunków. JCWP ma status naturalnej JCWP.

JCWP Jaskówka oraz JCWP Jodłówka reprezentują typ abiotyczny 4 – potok wyżynny krzemianowy z substratem gruboziarnistym – zachodni. Mają status silnie zmienionych części wód.

Ocena stanu/potencjału ekologicznego

JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej badana była w punkcie pomiarowo-kontrolnym Nysa Kłodzka - powyżej ujścia Białej Łądeckiej (Krosnowice) o kodzie PL02S1401_1228. Stan wód oceniono jako zły, o czym zdecydowała ocena elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5) – poniżej stanu dobrego. Stan ekologiczny *JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej* określono jako umiarkowany (klasa III) ze względu na ocenę fitobentosu (jeden element biologiczny poddany ocenie). Stan elementów hydromorfologicznych jest bardzo dobry (klasa I), natomiast stan chemiczny określono jako dobry.

JCWP Porębnik o kodzie RW600041211969 zgodnie z aPGW należy do JCWP niemonitorowanych.

Ocenę stanu *JCWP Nysa Kłodzka od źródeł do Różanki* przeprowadzono w ramach PMS w 2017 i 2018 r., w punkcie pomiarowo-kontrolnym Nysa Kłodzka - poniżej Międzylesia (PL02S1401_1227). Stan wód JCWP w roku 2017 oceniono jako zły. Spośród elementów biologicznych ocenę w klasie III uzyskały: fitobentos, makrofity oraz ichtiofauna. Tylko makrobezkręgowce oceniono w 1 klasie stanu ekologicznego. Z przedstawionych powyżej względów stan ekologiczny JCWP oceniono w klasie III, zaś ogólny stan JCWP - jako zły.

Ocenę stanu obu JCWP przeprowadzono w ramach PMS w 2017 r. *JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej* badana była w punkcie pomiarowo-kontrolnym Nysa Kłodzka - powyżej ujścia Białej Łądeckiej (Krosnowice) o kodzie PL02S1401_1228. *JCWP Bystrzyca* badana była w punkcie pomiarowo-kontrolnym Bystrzyca - ujście do Nysy Kłodzkiej. Stan wód obu JCWP w roku 2017 oceniono jako zły (Tab. 4). W przypadku obu JCWP o złym stanie zdecydowała ocena elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5) – poniżej stanu dobrego. Stan ekologiczny *JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej* określono jako umiarkowany (klasa III) ze względu na ocenę fitobentosu. Stan elementów hydromorfologicznych jest bardzo dobry (klasa I), natomiast stan chemiczny określono jako dobry. Potencjał ekologiczny *JCWP Bystrzyca* określono jako poniżej dobrego. Stan elementów hydromorfologicznych jest dobry (klasa II), również stan chemiczny określono jako dobry.

Ocenę stanu wszystkich JCWP przeprowadzono w ramach PMS w 2017 r. *JCWP Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki* badana była w punkcie pomiarowo-kontrolnym Nysa Kłodzka – poniżej Kłodzka o kodzie PL02S1401_1229. Stan elementów biologicznych określono jako umiarkowany, ze względu na ocenę makrofitów i ichtiofauny, podczas gdy zarówno fitobentos jak makrobezkręgowce oceniono w klasie II. Również parametry fizykochemiczne uzyskały II klasę, jednak stan chemiczny określono jako poniżej dobrego ze względu na przekroczenia wartości granicznych dla substancji priorytetowych. W związku z tym stan JCWP określono jako zły.

JCWP Jaszkówka badana była w punkcie pomiarowo-kontrolnym Jaszkówka - ujście do Nysy Kłodzkiej o kodzie PL02S1401_2275. *JCWP Jodłówka* badana była w punkcie pomiarowo-kontrolnym Jodłówka - ujście do Nysy Kłodzkiej o kodzie PL02S1401_1235. Obie przedmiotowe JCWP charakteryzowały się umiarkowanym potencjałem ekologicznym. Uzyskały one ocenę w klasie I dla makrobezkręgowców oraz w III klasie dla fitobentosu, monitoringu makrofitów i ichtiofauny nie prowadzono. Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5) została określona jako „poniżej stanu dobrego”, brak jest natomiast danych o stanie chemicznym. W związku z tym ich stan oceniono jako zły.

Przedmiotowe JCWP charakteryzowały się umiarkowanym stanem lub potencjałem ekologicznym. Jednak ich stan oceniono jako zły.

Ocenę stanu dla poszczególnych JCWP znajdujących się w obrębie Kontraktu przeprowadzoną w ramach PMS w 2017 i 2018 r. przedstawiono w Tabeli 1.

Tabela 1. Stan JCWP znajdujących się w obrębie Zadania wg PMS z 2017 r. i 2018 r.¹

Nazwa klasyfikowanej JCWP	Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej	Porębnik	Nysa Kłodzka od źródeł do Różanki	Bystrzyca	Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki	Jaszkówka	Jodłówka
Kod klasyfikowanej JCWP	RW6000812159	RW600041211969	RW60004121169	RW60004121499	RW60000812199	RW60004121929	RW60004121969
Kod punktu pomiarowego	PL02S1401_1228	-	PL02S1401_1227	PL02S1401_1231	PL02S1401_1229	PL02S1401_2275	PL02S1401_1235
Nazwa punktu pomiarowego	Nysa Kłodzka - powyżej ujścia Białej Łądeckiej (Krosnowice)	-	Nysa Kłodzka - poniżej Międzyzlesia	Bystrzyca - ujście do Nysy Kłodzkiej	Nysa Kłodzka – poniżej Kłodzka	Jaszkówka – ujście do Nysy Kłodzkiej	Jodłówka - ujście do Nysy Kłodzkiej
Długość JCWP, km	27,76	5,28	44,73	21,48	14,28	26,18	8,16
Typ abiotyczny	8	4	4	4	8	4	4
Status JCWP	NAT	SZCW	NAT	SZCW	NAT	SZCW	SZCW
Klasa elementów biologicznych	III	-	III	I	III	III	III
Klasa elementów hydromorfologicznych	I	-	I	I	I	II	II
Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5)	psd	-	II	I	II	psd	psd
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (grupa 3.6)	b.d.	-	II	b.d.	II	b.d.	b.d.
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	UMIARKOWANY (Klasa III)	-	UMIARKOWANY (Klasa III)	MAKSYMALNY (Klasa I)	UMIARKOWANY (Klasa III)	UMIARKOWANY (Klasa III)	UMIARKOWANY (Klasa III)
STAN CHEMICZNY	DOBRY	-	psd	brak oceny	Psd	b.d.	b.d.
OCENA STANU JCWP	ZŁY STAN WÓD	ZŁY STAN WÓD	ZŁY STAN WÓD	brak oceny	ZŁY STAN WÓD	ZŁY STAN WÓD	ZŁY STAN WÓD

¹ Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-wod> (Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2017 – 2018).

Ustalenia wynikające z Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (aPGW)

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2016, poz. 1967) przedmiotowe Zadanie określone zostało jako „Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej” (id: 3_166_O).

W Tabeli 2 przedstawiono podstawowe zapisy dotyczące poszczególnych JCWP zawartych w aktualnym Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Celami środowiskowymi wyznaczonymi dla przedmiotowych JCWP jest osiągnięcie dobrego stanu/potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Celami środowiskowymi wyznaczonymi dla *JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej* oraz *Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki* jest również zapewnienie możliwości migracji organizmów wodnych na odcinku cieków istotnego - Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Bystrzycy oraz Nysa Kłodzka wraz z Bystrzycą Dusznicką.

Tabela 2 Charakterystyka JCWP znajdujących się w obrębie Zadania na podstawie aPGW

Nazwa klasyfikowanej JCWP	Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej	Porębnik	Nysa Kłodzka od źródła do Różanki	Bystrzyca	Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki	Jaszkówka	Jodłówka
Cele środowiskowe wyznaczone w aPGW	dobry stan ekologiczny, możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekutego - Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Bystrzycy, dobry stan chemiczny	dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny	dobry stan ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekutego - Nysa Kłodzka w obrębie JCWP, wraz z Bystrzycą Dusznicką w obrębie tej JCWP; dobry stan chemiczny	dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny	dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny
Termin osiągnięcia dobrego stanu	2027	2021	2015	2015	2027	2021	2021
Zagrożenie nieosiągnięciem celów RDW	zagrożona	zagrożona	niezagrożona	niezagrożona	zagrożona	zagrożona	zagrożona
Odstępstwa	4(4)-1: Brak możliwości technicznych 4(7): Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej	4(4): Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty.	4(7): Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej - Potok Goworówka	4(7): Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej - Bystrzyca Kłodzka	4(4)-1: Brak możliwości technicznych 4(7): Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Bystrzycy Dusznickiej i rzeki Kamienny Potok, Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej	4(4)-1: Brak możliwości technicznych 4(7): Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej - Potok Jaszkówka	4(4)-1: Brak możliwości technicznych 4(7): Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej - Potok Jodłownik

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych aPGW.

Informacje o obszarach chronionych wskazanych w §16 pkt 32 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne

Zgodnie z art. 16 pkt 32 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2018 poz. 2268)) wyznacza się obszary chronione, dla których określa się cele środowiskowe dotyczące wód:

- a) jednolite części wód przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi,
- b) jednolite części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych,
- c) obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód,
- d) obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie,
- e) obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.

W Tabeli 3 na podstawie bazy danych aPGW, przedstawiono ww. obszary chronione wyznaczone w obrębie przedmiotowych JCWP.

Tabela 3 Obszary chronione na podstawie Ustawy prawo wodne wyznaczone w obrębie JCWP

Obszary chronione wyznaczone zgodnie z §16 pkt 32 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne:	JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej RW6000812159	JCWP Porębnik RW600041211969	JCWP Nysa Kłodzka od źródeł do Różanki RW60004121169	JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej RW6000812159	JCWP Bystrzyca RW60004121499	JCWP Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki RW60000812199	JCWP Jaskółka RW60004121929	JCWP Jodłówka RW60004121969
Jednolite części wód przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE
Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
Jednolite części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
Obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fos-	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK

<p>Obszary chronione wyznaczone zgodnie z §16 pkt 32 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne:</p>	<p>JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej RW6000812159</p>	<p>JCWP Porębnik RW60004121969</p>	<p>JCWP Nysa Kłodzka od źródła do Różanki RW60004121169</p>	<p>JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej RW6000812159</p>	<p>JCWP Bystrzyca RW60004121499</p>	<p>JCWP Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki RW6000812199</p>	<p>JCWP Jaskówka RW60004121929</p>	<p>JCWP Jodłówka RW60004121969</p>
<p>foru, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód</p>								
<p>Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie</p>	<p>TAK</p>	<p>TAK</p>	<p>TAK</p>	<p>TAK</p>	<p>TAK</p>	<p>TAK</p>	<p>TAK</p>	<p>TAK</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych aPGW

4.7. WODY PODZIEMNE

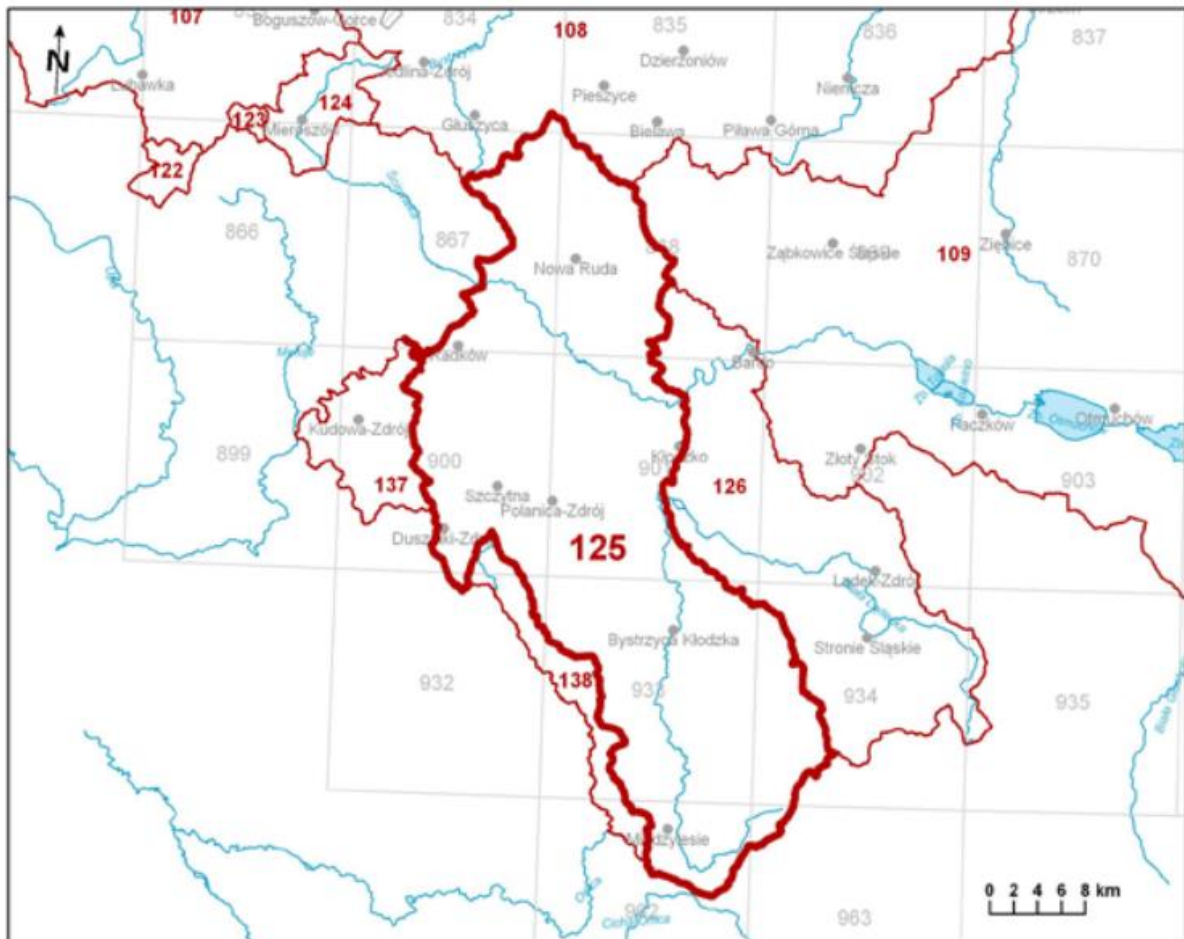
Planowany Kontrakt położony jest na obszarze dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd): JCWPd nr 125 (*Obiekt Długopole – Zdrój, Obiekt Międzylesie, Obiekt Bystrzyca Kłodzka, Obiekt Kłodzko*) oraz JCWPd nr 126 (*Obiekt Kłodzko*).

Aktualną ocenę stanu ilościowego i chemicznego JCWPd przedstawiono na podstawie raportu PIG PIB *Raport o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2016*, opracowanego na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ) w Warszawie, w ramach realizacji przedsięwzięcia pn.: „*Monitoring stanu chemicznego oraz ocena stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) w dorzeczach w latach 2015–2018*”. Stan jakościowy oraz ilościowy JCWPd nr PLGW6000125 oraz JCWPd nr 126 o kodzie PLGW6000126 oceniono jako dobry. Celami środowiskowymi dla przedmiotowych JCWPd jest osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Nie są one zagrożona ryzykiem niespełnienia celów środowiskowych.

W zasięgu oddziaływania Obiektu Kłodzko, w czwartorzędowym piętrze wodonośnym zlokalizowany jest Główny Zbiornik Wód Podziemnych – GZWP nr 340 – Dolina kopalna rzeki Nysa Kłodzka. W rejonie pozostałych Obiektów nie wyznaczono zbiorników wód podziemnych.

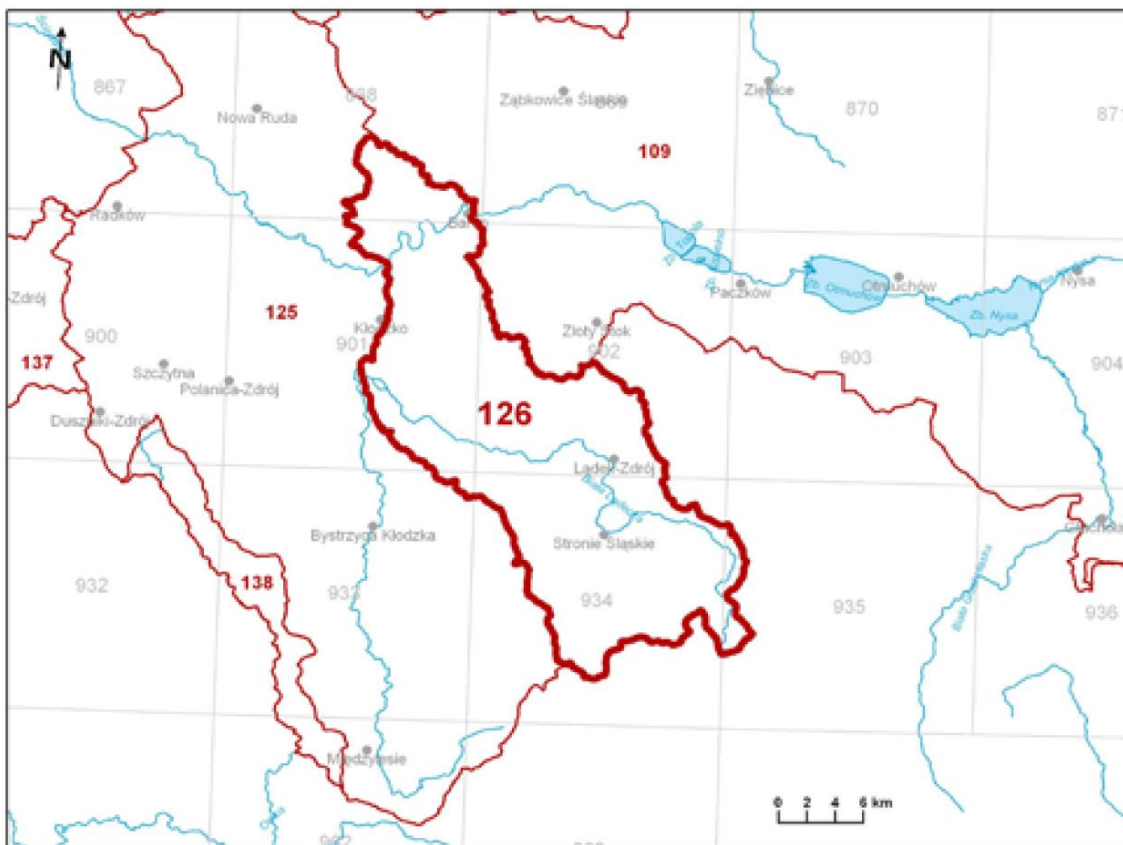
Obszar miasta Bystrzyca Kłodzka znajduje się w całości w obszarze ONO najwyższej ochrony zasobów wodnych GZWP nr 341 "Niecka wewnątrzsudecka Kudowa Zdrój - Bystrzyca Kłodzka".

W Długopolu-Zdroju znajdują się źródła wód mineralnych. Są to szczyawy wodorowo-węglanowo-wapniowo-sodowo-magnezowe żelaziste o stosunkowo słabym stopniu zmineralizowania (0,9-15 g/litr). Aktualnie są czynne i eksploatowane 3 źródła wód mineralnych: "Emilia", "Renata" i "Kazimierz".

Ryc. 1 Lokalizacja przedsięwzięcia względem JCWPd nr 125

Źródło: Karta Informacyjna JCWPd (Państwowy Instytut Geologiczny PIB - <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-120-139/4560-karta-informacyjna-jcwpd-nr-125/file.html>)

Ryc. 2 Lokalizacja przedsięwzięcia względem JCWPd nr 126

Źródło: Karta Informacyjna JCWPd (Państwowy Instytut Geologiczny PIB - <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-120-139/4501-karta-informacyjna-jcwpd-nr-126/file.html>)

4.8. KLIMAT AKUSTYCZNY

Na podstawie zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących dla terenów położonych w rejonie planowanych inwestycji:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru uzdrowiska Długopole-Zdrój (Uchwała nr XXI/185/16 Rady Miejskiej w Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 26 lutego 2016 r.),
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Międzyzlesie (uchwała nr XXVIII/183/05 Rady Miejskiej w Międzyzlesiu z dnia 31 Maja 2005 r.),
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta Kłodzka. Kłodzko, 2018. Załącznik nr 1 do uchwały Nr LXI/475/2018 Rady Miejskiej w Kłodzku z dnia 15 listopada 2018 r,

należy stwierdzić, iż wzdłuż rzeki znajdują się w dużej mierze tereny chronione akustycznie: tereny zabudowy mieszkaniowej, zarówno jedno i wielorodzinnej oraz mieszkaniowo – usługowej, tereny zabudowy usług lecznictwa uzdrowiskowego (w m. Długopole - Zdrój) oraz tereny rekreacyjne (tereny zieleni parkowej).

Kontrakt realizowany będzie m.in. na obszarach uzdrowiska Długopole-Zdrój powołanego Zarządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 25 lipca 1967 r. w sprawie wykazu miejscowości uznanych za uzdrowiska (M. P. nr 45, Poz. 228), spełniających warunki Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 879, 960, 2260, z 2017 r. poz. 60.), w obrębie granicy stref ochrony uzdrowiskowej „A” i „B”. Zgodnie z Uchwałą nr XXI/185/16 Rady Miejskiej w Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 26 lutego 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru uzdrowiska Długopole-Zdrój - gmina Bystrzyca Kłodzka. Tereny uzdrowiska zostały oznaczone jako UZ – tereny zabudowy usług lecznictwa uzdrowiskowego.

Na terenach należących do strefy ochronnej „A” uzdrowisk obowiązują bardziej restrykcyjne normy dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu tj. 45dB w porze dnia oraz 40 dB w porze nocy (Tabela 4).

Dopuszczalne wartości poziomów dźwięku określa się w zależności od rodzaju źródła, rodzaju terenu oraz okresu odniesienia. Wyniki analizy lokalnego klimatu akustycznego wyrażone krótkookresowymi wskaźnikami poziomu dźwięku LAeqD dB(A) i LAeqN dB(A) oparto o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity) [Dz. U. 2014.112 j.t].

Tabela 4 Dopuszczalne poziomy hałasu

Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]	
	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzyst- nym godzinom dnia ko- lejno po sobie następują- cym	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i za- mieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	55	45

Na podstawie dostępnych danych badawczych, dotyczących prac związanych z przebudową układów drogowych stwierdzić można, że w odległości 50 m od granicy robót dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku będą przekroczone niezależnie od charakteru i zakresu realizowanych prac. Wartości równoważnego poziomu dźwięku przekraczają 55 dB(A). Oznacza to, że konieczne jest zastosowanie działań minimalizujących negatywne

oddziaływania na klimat akustyczny związanych z montażem przenośnych ekranów akustycznych, wymienionych w Załączniku nr 1 PZŚ.

4.9. FLORA I FAUNA

4.9.1. CHRONIONE SIEDLISKA PRZYRODNICZE

W oparciu o przeprowadzoną inwentaryzację przyrodniczą stwierdzono występowanie pięciu siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy 92/43/EEC:

- 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*),
- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostyilion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
- 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*),
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*),
- 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe).

Zbiorcze zestawienie siedlisk przyrodniczych zinwentaryzowanych na obszarze Kontraktu przedstawiono w Tabeli 5.

Tabela 5 Zbiorcze zestawienie zinwentaryzowanych siedlisk przyrodniczych w rejonie Kontraktu

Lp.	Typ siedliska (kod)	Liczba stwierdzonych płatów				Łączna powierzchnia [ha]
		Międzylesie	Długopole – Zdrój	Bystrzyca Kłodzka	Kłodzko	
1.	3260	Koryto Nysy Kłodzkiej na całej analizowanej długości	Koryto Nysy Kłodzkiej na całej analizowanej długości	Koryto Nysy Kłodzkiej na całej analizowanej długości	Koryto Nysy Kłodzkiej na całej analizowanej długości	28,67
2.	6430	-	2	1	1	0,27
3.	6510	-	1	-	-	0,77
4.	9170	1	3	1	-	4,22
5.	91E0*	-	3	2	7	19,57

*Siedlisko priorytetowe

4.9.2. CHRONIONE GATUNKI ROŚLIN, GRZYBÓW, MCHÓW I POROSTÓW

SZATA ROŚLINNA

W miejscu realizacji i otoczeniu planowanych prac zanotowano występowanie łącznie 16 chronionych i/lub rzadkich gatunków roślin naczyniowych, mchów, wątrobowców, glonów makroskopowych oraz porostów (

Tabela 6).

Najcenniejszy element szaty roślinnej stanowią płaty włosienicznika pędzelkowatego *Batrachium penicillatum*, budującego siedlisko 3260 w korycie Nysy Kłodzkiej. Jest to gatunek ginący w skali kraju, występujący dość nielicznie w korycie Nysy Kłodzkiej między ujściem Białej Łądeckiej w Krosnowicach, a Kłodzkiem. Gruboziarnisty substrat denny w korycie rzeki, w połączeniu z wartkim nurtem stanowi najistotniejszy czynnik umożliwiający rozwój gatunku.

Tabela 6 Chronione i/lub rzadkie gatunki roślin naczyniowych, mszaków, porostów, wątrobowców i glonów makroskopowych występujące w miejscu realizacji i otoczeniu Kontraktu

Lp.	Gatunek (nazwa polska)	Liczba stanowisk				Łączne szacunkowe zasoby
		Długopole – Zdrój	Międzylesie	Bystrzyca Kłodzka	Kłodzko	
Rośliny naczyniowe						
1.	pierwioska wyniosła <i>Primula elatior</i>	7	-	-	1	51 - 2750 os
2.	czosnek niedźwiedzi <i>Allium ursinum</i>	5	-	2	5	112 - 370 os
3.	śnieżyca wiosenna <i>Leucoium vernum</i>	-	-	1	-	101-250 os
4.	lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>	-	-	1	-	1-5 os
5.	włosienicznik rzeczny <i>Batrachium fluitans</i>	-	-	-	20	BD
6.	włosienicznik pędzelkowaty <i>Batrachium penicillatum</i>	-	-	-	1	11-50 os
Mchy						
7.	nastroszek kędzierzawy <i>Ulota crispa</i>	2	-	-	-	22-100 os
8.	widłoząb miotłowy <i>Dicranum scoparium</i>	1	-	-	-	1-5 os

9.	fałdownik nastroszony <i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	1	-	-	-	11-50 os
10.	wodnokrzyszowyj rzeczny <i>Hygroamblystegium fluviatile</i>	4	-	1	-	11-200 os
11.	szurpek pręgowany <i>Orthotrichum striatum</i>	-	-	-	1	1-5 os
Wątrobowce						
12.	miedzik płaski <i>Frullania dilatata</i>	5	-	-	-	45-205 os
Porosty						
13.	odnożyca mączysta <i>Ramalina farinacea</i>	1	-	-	-	6-10 os.
14.	mąkla tarniowa <i>Evernia prunastri</i>	-	1	-	-	1-5 os.
Krasnorosty						
15.	żabirośl <i>Batrachospermum moniliforme</i>	1	-	-	-	51-100 os
16.	hildenbrandia rzeczna <i>Hildenbrandia rivularis</i>	4	-	1	-	51-550 os

4.9.3. CHRONIONE GATUNKI ZWIERZĄT

Makrobentos i malakofauna

Wśród makrobezkręgowców wodnych na stanowiskach inwentaryzacyjnych w Nysie Kłodzkiej: Roztoki i Podtynie nie odnotowano gatunków prawnie chronionych. Jednak zespoły bezkręgowców wykazywały znaczne zróżnicowanie taksonomiczne, co przekładało się na

ocenę wskaźnika MMI PL w I klasie dla stanowiska Roztoki oraz w II klasie dla stanowiska Podtynie.

Na obu stanowiskach inwentaryzacyjnych stwierdzono występowanie skąposzczetów, chruścików, muchówek, jętek, pijawek oraz wielkoskrzydłych.

Odnotowano również występowanie ważek równoskrzydłych. Przedstawicielami malakofauny były nielicznie występujące małże – groszkówki oraz dwa gatunki ślimaków – przytulik strumieniowy i namulek pospolity – gatunek obcy pochodzenia ponto-kaspijskiego.

Ryby i minogi

W rejonie planowanych prac można spodziewać się występowania 10 gatunków ryb objętych różnymi formami ochrony. Ważnym gatunkiem użytkowym występującym w rejonie prac jest pstrąg potokowy. Gatunek ten pełni także istotną rolę ekologiczną w zespołach ichtiofauny i należy do grupy gatunków wskaźnikowych dla dobrego stanu wód. W rejonie inwestycji może występować również 1 gatunek minogów - minóg strumieniowy.

Wyniki inwentaryzacji z 2017 r. (Sweco Consulting 2017), dane literaturowe oraz informacje z Państwowego Monitoringu Środowiska wskazują, że w Nysie Kłodzkiej w otoczeniu planowanego Zadania mogą występować chronione gatunki ryb i minogów wymienione w Tabeli 7.

Tabela 7 Występowanie gatunków ryb i minogów w rejonie realizacji Kontraktu

Gatunki ryb i minogów				
Lp.	Obiekt Długopole - Zdrój	Obiekt Międzylesie	Obiekt Bystrzyca Kłodzka	Obiekt Kłodzko
1	minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	śliz <i>Barbatula barbatula</i>
2	głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>	głowacz przęgopłetwy <i>Cottus poecilopus</i>	brzana <i>Barbus barbus</i>
3	głowacz przęgopłetwy <i>Cottus poecilopus</i>	głowacz przęgopłetwy <i>Cottus poecilopus</i>	śliz pospolity <i>Barbatula barbatula</i>	lipień <i>Thymallus thymallus</i>
4	śliz <i>Barbatula barbatula</i>	śliz <i>Barbatula barbatula</i>	minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i>
5	lipień <i>Thymallus thymallus</i>	lipień <i>Thymallus thymallus</i>	lipień <i>Thymallus thymallus</i>	głowacz przęgopłetwy <i>Cottus poecilopus</i>
6	brzana <i>Barbus barbus</i>	-	brzana <i>Barbus barbus</i>	minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>
7	-	-	-	pstrąg potokowy <i>Salmo trutta fario</i>
8	-	-	-	kleń <i>Leuciscus cephalus</i>
9	-	-	-	strzebla potokowa <i>Phoxinus phoxinus</i>
10	-	-	-	kielb krótkowąsy <i>Gobio gobio</i>
11	-	-	-	świnka <i>Chondrostoma nasus</i>

Entomofauna – gatunki owadów i ślimaków lądowych

Analizowane odcinki doliny Nysy Kłodzkiej i potoku Bystrzyca zasiedla 8 gatunków chronionych bezkręgowców. Na leżącej w pobliżu Nysy Kłodzkiej łąkach stwierdzono modraszka nausitousa *Phengaris nausithous*. Motyl jest pod ścisłą ochroną i jest przedmiotem ochrony w leżących niedaleko obszarach Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej PLH020083 i Pasma Krowiarki PLH020019. Jest to najcenniejszy gatunek bezkręgowców występujący w tym rejonie. Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* wymieniony w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, występuje na rosnących w okolicy rzeki szczawiach. Ślimak winniczek *Helix pomatia* zasiedla wilgotne siedliska na brzegach Nysy Kłodzkiej. Winniczek może występować także poza stwierdzonym obszarem. Jest to gatunek szeroko rozpowszechniony o licznych i niezagrażonych siedliskach. W ramach inwentaryzacji wskazano również na występowanie gatunków trzmieli (trzmiel rudy *Bombus pascuorum*, trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius* trzmiel ziemny *Bombus terrestris*). Dolina Nysy Kłodzkiej i potoku Bystrzyca stanowi miejsce żerowania dla tej grupy owadów. Nie wykazywano gniazd. Trzmiele przemieszczają się na znaczne odległości w celu pozyskania pokarmu, dlatego też, nie łączy się ich z konkretnymi siedliskami. Wśród chrząszczy z rodziny biegaczowatych zainwentaryzowano 2 chronione gatunki (biegacz skórzasty *Carabus coriaceus*, biegacz zielonożłoty *Carabus auronitens*) głównie wzdłuż odcinków leśnych w buforze rzeki.

Wszystkie zainwentaryzowane gatunki wymienione w Tabeli 8 należą do gatunków szeroko rozpowszechnionych o licznych i niezagrażonych siedliskach.

Tabela 8 Występowanie chronionych gatunków bezkręgowców w rejonie realizacji Kontraktu

Chronione gatunki bezkręgowców				
Lp.	Obiekt Długopole - Zdrój	Obiekt Międzylesie	Obiekt Bystrzyca Kłodzka	Obiekt Kłodzko
1	ślimak winniczek <i>Helix pomatia</i>	czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i>	trzmiel rudy <i>Bombus pascuorum</i>
2	trzmiel rudy <i>Bombus pascuorum</i>	modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i>	ślimak winniczek <i>Helix pomatia</i>	modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i>
3	biegacz skórzasty <i>Carabus coriaceus</i>	trzmiel kamiennik <i>Bombus lapidarius</i>	-	czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>
4	biegacz zielonożłoty <i>Carabus auronitens</i>	trzmiel rudy <i>Bombus pascuorum</i>	-	-
5	-	trzmiel ziemny <i>Bombus terrestris</i>	-	-

Herpetofauna

Ropucha szara *Bufo bufo*, żaba trawna *Rana temporaria* i rzekotka drzewna *Hyla arborea* to stwierdzone chronione gatunki płazów, które zasiedlają analizowany teren. Z uwagi na charakter terenu, osobniki żerujące można spotkać w różnych miejscach. Rzeki nie są ich miejscem rozrodu. Ropucha może występować zarówno w siedliskach wilgotnych i suchych. Żaba trawna jest bardziej związana z wilgotnymi łąkami, lasami i zakrzewieniami. Rzekotka

preferuje niewielkie krzewy, na które się wspina i tam żeruje. W rejonie Obiektu Długopole – Zdrój w bliskim sąsiedztwie obszaru planowanych robót znajdują się stawy parkowe stanowiące siedlisko rozrodu płazów, wymagające szczególnej ochrony.

W rejonie Zadania stwierdzono również stanowiska trzech gatunków chronionych gadów: padalca zwyczajnego, jaszczurki zwinka i zaskronca. Zaskroniec jest gatunkiem ściśle związanym z wodą.

Zinwentaryzowane gatunki w rejonie Kontraktu wymieniono w Tabeli 9.

Tabela 9 Występowanie chronionych gatunków płazów i gadów w rejonie realizacji Kontraktu

Chronione gatunki płazów i gadów				
Lp.	Obiekt Długopole - Zdrój	Obiekt Międzylesie	Obiekt Bystrzyca Kłodzka	Obiekt Kłodzko
1	żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	ropucha szara <i>Bufo bufo</i>	ropucha szara <i>Bufo bufo</i>	zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i>
2	ropucha szara <i>Bufo bufo</i>	żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i>
3	padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i>	-	rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	-
4	-	-	zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i>	-

Teriofauna

W rejonie planowanego Kontraktu w korycie Nysy Kłodzkiej i Bystrzycy stwierdzono występowanie wydry. Objęta jest ochroną częściową i jest przedmiotem ochrony w obszarach Natura 2000 (Dzika Orlica PLH020061, Dolina Bystrzycy Łomnickiej PLH020083). Dla gatunku istotne jest zachowanie ukryć w brzegu rzeki. Wykorzystuje w tym celu między innymi miejsca pod korzeniami drzew i krzewów rosnących na brzegu.

W obrębie Obiektów Bystrzyca Kłodzka i Kłodzko wskazano również na obecność bobra. Bóbr wykorzystuje przede wszystkim fragmenty koryta rzeki położonej poza centrami miast, gdzie wzdłuż koryta występują łęgi i inne zadrzewienia (niewykształcone w formie płatów siedlisk przyrodniczych).

W Tabeli 10 przedstawiono chronione gatunki ssaków zinwentaryzowanych w rejonie przedmiotowego Kontraktu.

Tabela 10 Występowanie chronionych gatunków ssaków w rejonie realizacji Kontraktu

Chronione gatunki ssaków				
Lp.	Obiekt Długopole - Zdrój	Obiekt Międzylesie	Obiekt Bystrzyca Kłodzka	Obiekt Kłodzko
1	wydra europejska <i>Lutra lutra</i>	wydra europejska <i>Lutra lutra</i>	wydra europejska <i>Lutra lutra</i>	wydra europejska <i>Lutra lutra</i>
2	-	-	bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	bóbr europejski <i>Castor fiber</i>

Ornitofauna

Na obszarze Kontraktu stwierdzono występowanie 21 gatunków ptaków objętych w Polsce ścisłą ochroną gatunkową, w tym trzy gatunki wymienione w Zał. I Dyrektywy Ptasiej: zimorodek, dzięcioł średni, gąsiorek;

Nurogęś, brodziec piskliwy, sieweczka rzeczna, zimorodek, pluszcz, pliszka górską kokoszka to chronione gatunki ptaków związane bezpośrednio z korytem rzeczny. Pluszcz i pliszka preferują okolice mostów, gdzie często w ich konstrukcji zakładają gniazda. Gniazda mogą być również w umocnieniach brzegów rzek, na przykład między kamieniami. Pluszcz wykorzystuje do żerowania wystające z wody kamienie i inne miejsca, z których może nurkować w poszukiwaniu pożywienia w nurcie rzeki. Zimorodek zakłada gniazda w stromych obrywach brzegów (norka ziemna). Do polowań wykorzystuje zwisające nad nurtem gałęzie drzew i krzewów.

Brodziec piskliwy i sieweczka rzeczna związane są z odsłoniętymi płaskimi terenami przy wodzie (plaże, łachy), gdzie żerują i mogą zakładać gniazda (okres gniazdowania od końca kwietnia do połowy lipca). Nurogęś żeruje w nurcie rzeki. Gniazda zakłada w dziuplach rzadziej w norach lub wykrotach. Strumieniówka często ma swoje siedliska w nadrzecznych ziołoroślach i krzewach. Pliszka siwa rzekę i jej okolice raczej wykorzystuje do żerowania. Gniazda zakłada najczęściej wśród zabudowy, mogą to być również konstrukcje mostów. Krętogłów, pełzacz leśny, wilga, muchołówka szara, dzięcioł zielony, dzięcioł średni, pliszka, związane są z terenami zadrzewionymi i krzewami.

Gąsiorek, pokląskwa i świerszczak to ptaki terenów otwartych takich jak nadrzeczne łąki z zakrzaczeniami. Obecność pustułki i kawki wynika z antropogenicznego otoczenia obszaru robót – są to gatunki w znacznej mierze gnieźdzące się w miastach, na budowach stworzonych przez ludzi (mosty, kominy, wieże itp.).

Pominięto gatunki synantropijne (wróbel, sierpówka, grzywacz, kopciuszek, bogatka, modraszka) zalatujące nad rzekę, gdyż dla nich nie jest to siedlisko, gdzie stale przebywają. Podejmując wycinkę drzew i krzewów należy jednak zwrócić uwagę na wszystkie stwierdzane w rejonie prac gatunki ptaków ze względu na możliwość założenia przez nie gniazda w roślinności nadrzecznej.

W Tabeli 11 przedstawiono chronione gatunki ptaków zinwentaryzowanych w rejonie przedmiotowego Kontraktu.

Tabela 11 Występowanie chronionych gatunków ptaków w rejonie realizacji Kontraktu

Chronione gatunki ptaków				
Lp.	Obiekt Długopole - Zdrój	Obiekt Międzylesie	Obiekt Bystrzyca Kłodzka	Obiekt Kłodzko
1	nurogęś <i>Mergus merganser</i>	dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	brodziec piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i>	nurogęś <i>Mergus merganser</i>
2	krętogłów <i>Jynx torquilla</i>	dzięcioł zielony <i>Picus viridis</i>	krętogłów <i>Jynx torquilla</i>	brodziec piskliwy <i>Actitis hypoleucos</i>
3	pliszka górską <i>Motacilla cinerea</i>	kawka <i>Corvus monedula</i>	mucholówka szara <i>Muscicapa striata</i>	pustulka <i>Falco tinnunculus</i>

Chronione gatunki ptaków				
Lp.	Obiekt Długopole - Zdrój	Obiekt Międzyzlesie	Obiekt Bystrzyca Kłodzka	Obiekt Kłodzko
4	pliszka siwa <i>Motacilla alba</i>	kokoszka <i>Gallinula chloropus</i>	nurogęs <i>Mergus merganser</i>	zimirdek <i>Alcedo atthis</i>
5	muchałowka szara <i>Muscicapa striata</i>	pliszka górską <i>Motacilla cinerea</i>	pełzacz leśny <i>Certhia familiaris</i>	dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>
6	pluszcz <i>Cinclus cinclus</i>	pliszka siwa <i>Motacilla alba</i>	pliszka górską <i>Motacilla cinerea</i>	pliszka górską <i>Motacilla cinerea</i>
7	-	-	pliszka siwa <i>Motacilla alba</i>	pliszka siwa <i>Motacilla alba</i>
8	-	-	pluszcz <i>Cinclus cinclus</i>	pluszcz <i>Cinclus cinclus</i>
9	-	-	sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i>	gąsiorek <i>Lanius collurio</i>
10	-	-	strumieniówka <i>Locustella fluviatilis</i>	wilga <i>Oriolus oriolus</i>
11	-	-	wilga <i>Oriolus oriolus</i>	świerszczak <i>Locustella naevia</i>
12	-	-	zimirdek <i>Alcedo atthis</i>	strumieniówka <i>Locustella fluviatilis</i>
13	-	-	-	pokląskwa <i>Saxicola rubetra</i>
14	-	-	-	plezka <i>Phoenicurus phoenicurus</i>
15	-	-	-	kawka <i>Corvus monedula</i>

Chiropterofauna

Inwentaryzacja przyrodnicza w dolinie Nysy Kłodzkiej i Bystrzy Duszniczej (Sweco Consulting, 2017) wykazała łącznie obecność 9 gatunków nietoperzy w obrębie poszczególnych Obiektów (Tabela 12).

Nocek Alkatoe *Myotis alcaethoe* poluje na owady nisko nad powierzchnią wody, a jego letnie kryjówki znajdują się w dziuplach drzew. Jest to więc gatunek potencjalnie narażony na negatywne oddziaływanie planowanego Kontraktu. Ważnym elementem siedlisk nocka Brandta *Myotis brandtii* są lasy oraz zbiorniki wodne, gdzie chętnie poluje na motyle, pająki oraz muchówki.

Nocek rudy *Myotis daubentonii* to gatunek najbardziej związany z rzeką. Często żeruje tuż nad lustrem wody.

Borowiec wielki *Nyctalus noctula* to gatunek chętnie żerujący na terenach otwartych, w tym nad wodami. Kolonie rozrodcze są zlokalizowane w dziuplach drzew. Karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus* to z kolei gatunki często zasiedlające kryjówki antropogeniczne, takie jak szczeliny murów, których nie brakuje w umocnieniach brzegowych Nysy Kłodzkiej.

Mroczek późny *Eptesicus serotinus* jest nietoperzem wybitnie synantropijnym. Zarówno letnie jak i zimowe kryjówki znajdują się w obiektach antropogenicznych.

Nocek Natterera *Myotis Nattereri* poluje najczęściej wśród drzew i nad zarośniętymi wodami.

Ważne jest, aby przy pracach związanych z konstrukcjami mostów zwrócić uwagę na możliwe przebywanie w szczelinach nietoperzy (nocki, borowiec wielki i inne). Gatunki te były stwierdzane w niewielkich odległościach od planowanych miejsc realizacji robót.

Tabela 12 Występowanie chronionych gatunków nietoperzy w rejonie realizacji Kontraktu

Chronione gatunki nietoperzy				
Lp.	Obiekt Długopole - Zdrój	Obiekt Międzylesie	Obiekt Bystrzyca Kłodzka	Obiekt Kłodzko
1	nocek Brandta <i>Myotis brandtii</i>	borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i>	karlik malutki <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i>
2	nocek Alkatoe <i>Myotis alcathoe</i>	karlik drobny <i>Pipistrellus pygmaeus</i>	nocek rudy <i>Myotis daubentonii</i>	karlik malutki <i>Pipistrellus pipistrellus</i>
3	-	karlik malutki <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i>	-
4	-	mroczek sp. <i>Eptesicus/Vespertilio</i>	nocek Nattera <i>Myotis nattereri</i>	-
5	-	nocek rudy <i>Myotis daubentonii</i>	mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i>	-

4.9.4. OBSZARY NATURA 2000

Kontrakt ze względu na swą lokalizację i zakres prac może potencjalnie pośrednio oddziaływać na następujące obszary Natura 2000:

- **Dolina Bystrzycy Łomnickiej PLH020083** – minimalna odległość od obszaru robót wynosi ok. 2,5 km od Obiektu Bystrza Kłodzka i ok. 6,5 km od Obiektu Długopole – Zdrój;
- **Pasmo Krowiarki PLH020019** – minimalna odległość od obszaru robót wynosi ok. 3,5 km od Obiektu Bystrza Kłodzka i ok. 6,5 km od Obiektu Kłodzko;
- **Sztolnia w Młotach PLH020070** – minimalna odległość od obszaru robót wynosi ok. 5,5 km od Obiektu Bystrza Kłodzka;
- **Przełom Nysy Kłodzkiej koło Morzyszowa PLH020043** – minimalna odległość od obszaru robót wynosi ok. 3,0 km od Obiektu Kłodzko.
- **Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika PLH020016** – minimalna odległość od obszaru robót wynosi 3,8 km od Obiektu Międzylesie oraz ok. 6,5 km od Obiektu Długopole - Zdrój.
- **Dzika Orlica PLH020061** – minimalna odległość od obszaru robót wynosi 5,5 km od Obiektu Międzylesie oraz od Obiektu Długopole-Zdrój).

Lokalizację głównych elementów Kontraktu względem obszarów Natura 2000 przedstawiono w Załączniku nr 5 do PZŚ.

4.9.5. POZOSTAŁE OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ

PARKI NARODOWE

W odległości do 5 km od miejsc planowanych robót nie występują parki narodowe. Najbliżej położony Park Narodowy Gór Stołowych znajduje się ok. 16 km (a granica jego otuliny ok. 10 km) od Obiektu Kłodzko.

REZERWATY PRZYRODY

W odległości do 5 km od miejsc planowanych robót nie występują rezerwaty przyrody. Najbliżej położony Rezerwat Cisy znajduje się ok. 8,3 km od Obiektu Kłodzko.

PARKI KRAJOBRAZOWE

W miejscu planowanych robót nie występują Parki Krajobrazowe. Najbliżej położony Śnieżnicki Park Krajobrazowy znajduje się w odległości ok. 3,9 km od Obiektu Międzyzylesie a otulina Parku w odległości ok. 2,8 km.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

W bliskiej odległości od Obiektu Długopole – Zdrój (ok. 160 m), Obiektu Międzyzylesie (ok. 600 m) i Bystrzyca Kłodzka (ok. 1 km) zlokalizowany jest Obszar chronionego krajobrazu Góry Bystrzyckie i Orlickie, dlatego też przeanalizowano wpływ na możliwość naruszenia zakazów dla tego obszaru (rozdział 5.7.4).

ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

W odległości do 5 km od miejsc planowanych robót nie występują zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Najbliżej położony Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Obryw Skalny znajduje się ok 7,8 km od Obiektu Kłodzko.

UŻYTKI EKOLOGICZNE

W odległości do 5 km od miejsc planowanych robót nie występują użytki ekologiczne. Najbliżej położony Użytek ekologiczny Rogóżka znajduje się ok. 11 km od Obiektu Bystrzyca Kłodzka.

STANOWISKA DOKUMENTACYJNE

W odległości do 5 km od miejsc planowanych robót nie występują stanowiska dokumentacyjne. Najbliżej położone stanowisko dokumentacyjne - Sztolnia nr 18 w Podziemnej Trasie Turystyczno-Edukacyjnej w Starej Kopalni Uranu w Kletnie znajduje się ok. 14 km od Obiektu Długopole – Zdrój i Bystrzyca Kłodzka.

POMNIKI PRZYRODY

W sąsiedztwie obszaru robót występują następujące pomniki przyrody:

- żywotnik olbrzymi *Thuja plicata* (*Thuja gigantea*) - ok. 0,005 km od Obiektu Międzyzylesie,
- tulipanowiec amerykański *Liriodendron tulipifera* - ok. 0,09 od Obiektu Kłodzko,
- Buk pospolity *Fagus sylvatica*, miłorząb dwukłapowy *Ginkgo biloba*, sosna czarna *Pinus nigra* – ok. 0,2-0,4 km od Obiektu Bystrzyca Kłodzka.

Znacznie dalej (ok. 3,4 km od Obiektu Długopole-Zdrój) zlokalizowany jest pomnik przyrody cis pospolicity *Taxus baccata*.

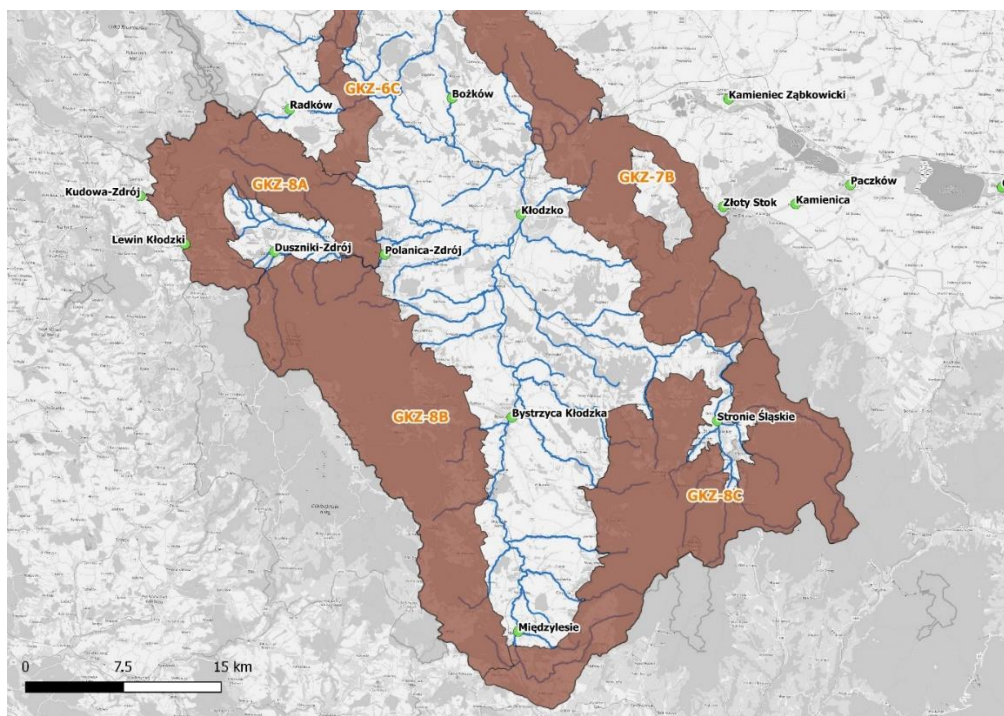
KORYTARZE EKOLOGICZNE

Prace w ramach Obiektu Międzyzlesie będą wykonywane w granicach korytarza ekologicznego Góry Bystrzyckie GKZ-8B.

W bliskiej odległości od planowanego Kontraktu ok. 0,3 km od Obiektu Długopole – Zdrój przebiega korytarz ekologiczny Gór Stołowych-południe GKZ-5A oraz ok. 0,3 km od Obiektu Międzyzlesie - korytarz ekologiczny Góry Bialskie i Masyw Śnieżnika GKZ-8C.

Nieco dalej od planowanego Kontraktu (ok. 1,9 km od Obiektu Kłodzko) przebiega korytarz ekologiczny Góry Złote - Góry Sowie GKZ-7B.

Powyższe korytarze ekologiczne są istotne dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej. Przedmiotowy Kontrakt nie ma elementów, które mogłyby być barierą w migracji organizmów, zwłaszcza dużych ssaków leśnych. Schematyczny przebieg korytarzy ekologicznych w obrębie Ziemi Kłodzkiej przedstawiono na rysunku 7.

Ryc. 3 Schematyczny przebieg korytarzy ekologicznych w obrębie Ziemi Kłodzkiej (Jędrzejewski i in. 2012)

Nysa Kłodzka wraz z dopływami w dorzeczu Odry pełniła historycznie istotną rolę jako miejsce tarła wędrownych gatunków ryb. Rzeka zapewniała dostępność tarlisk o znacznej powierzchni dla licznych gatunków (w dolnym biegu dla jesiotra, w środkowym i górnym dla łososia atlantyckiego, troci wędrownej, certy i minoga rzecznej). Rzeka jest też miejscem występowania i rozrodu ryb potamodromicznych: świnki, brzany oraz pstrąga potokowego i lipienia, a także gatunków chronionych: głowacza białopłetwego, głowacza przęgopłetwego, minoga strumieniowego i śliza). Nadal zlewnia Nysy Kłodzkiej ma bardzo dużą powierzchnię potencjalnych tarlisk dla dwuśrodowiskowych ryb łososiowatych, sięgającą około 60 ha wliczając w to powierzchnię tarlisk w dopływach (Błachuta i in. 2010). Wymagania dla

drożności migracyjnej: Nysa Kłodzka – Od ujścia do Odry do ujścia Ścinawy Niemodlińskiej (km 0+000-12+200) – ciągłość liniowa dla jesiotra, zaś od ujścia Ścinawy Niemodlińskiej do Białej Łądeckiej (km 12+200-135+100) oraz od ujścia Białej Łądeckiej do Bystrzycy (km 135+100-150+200) – ciągłość liniowa dla łososia. Obszar Kontraktu (rejon Obiektu Bystrzyca Kłodzka i Kłodzko) znajduje się w odcinku wskazanym jako istotny dla ryb dwuśrodowiskowych, które historycznie migrowały tą drogą do górnej Nysy Kłodzkiej i jej głównych dopływów (Bystrzycy Dusznickiej i Białej Łądeckiej). Nysa Kłodzka pełni także rolę jako droga migracji gatunków potamodromicznych. Drożność rzeki i łączność z dopływami jest też konieczna dla poprawy stabilności populacji występujących w niej gatunków chronionych (głowacz białopłetwy, śliz, lipień, brzana, minóg strumieniowy).

4.10. ZABYTKI KULTURY

W Tabeli 13 przedstawiono wykaz i charakterystykę zabytków chronionych na podstawie Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. 2020 poz. 282), znajdujących się w pobliżu miejsca realizacji Kontraktu (do 200 m).

Tabela 13 Lista zabytków w pobliżu miejsca realizacji Kontraktu

Lp.	Zabytek	Chronologia	Obiekt	Odległość od Zadania [m]
1.	Pałac 468 z 1957-10-10; A/5241/468 z 2011-05-12	Data nieznana	Międzylesie	70
2.	Kościół parafialny pw. Bożego Ciała 1071 z 1964-02-24; A/954/1071 z 2006-09-06	XVII w.	Międzylesie	100
3.	Park 673/Wł z 1977-10-04; A/970/673/Wł z 2006-09-07	1705	Międzylesie	30
4.	Dom 332 z 1956-11-06; A/5242/332 z 2011-05-12	Data nieznana	Międzylesie	110
5.	Sukiennice, np. Dom mieszkalny 333 z 1956-11-06; 639 z 1960-02-10; A/966/333 z 2006-09-07	XVII w.	Międzylesie	110
6.	Dom 2032 z 1972-05-25; A/968/2032 z 2006-09-07	XIX w.	Międzylesie	150
7.	Dom Tkaczy, tzw. 7 Braci 1987 z 1971-12-22; A/967/1987 z 2006-09-07	XVIII w.	Międzylesie	150
8.	Dom mieszkalny 1987 z 1971-12-22; A/967/1987 z 2006-09-07	XVIII w.	Międzylesie	160
9.	Budynek mieszkalny A/6088 z 2018-07-17	XVII w.	Międzylesie	200
10.	Dom 2032 z 1972-05-25; A/968/2032 z 2006-09-07	XIX w.	Międzylesie	200
11.	Dom 2032 z 1972-05-25; A/968/2032 z 2006-09-07	XIX w.	Międzylesie	200
12.	Dom 2032 z 1972-05-25; A/968/2032 z 2006-09-07	XIX w.	Międzylesie	200
13.	Dom 2032 z 1972-05-25; A/968/2032 z 2006-09-07	XIX w.	Międzylesie	200
14.	Dom 2032 z 1972-05-25; A/968/2032 z 2006-09-07	XIX w.	Międzylesie	200
15.	Dom 2032 z 1972-05-25; A/968/2032 z 2006-09-07	XIX w.	Międzylesie	200
16.	Kryta hala spacerowa, ob.dom zdrojowy; 282/A/04 z 2004-03-10	pocz. XX w.	Długopole-Zdrój	60

Lp.	Zabytek	Chronologia	Obiekt	Odległość od Zadania [m]
17.	Kościół ewangelicki 929/WŁ z 1983-01-31; 209/929/Wł z 2003-10-16	przełom XIX/XX w.	Długopole-Zdrój	25
18.	Park Uzdrawiskowy 672/Wł z 1977-10-04; 210/672/Wł z 2003-10-16	pocz.XIX w.	Długopole-Zdrój	35
19.	Kościół szpitalny pw. św. Jana Nepomucena 436 z 1958-12-16; A/1674/436 z 2010-03-08	XVIII w	Bystrzyca Kłodzka	42
20.	Dom 1320 z 1965-08-03; brak numeru z 2000-04-28; A/3659/1320 z 2010-09-07	XVIII w	Bystrzyca Kłodzka	5
21.	Budynek mieszkalny 1063 z 1964-02-24; A/3664/1063 z 2010-09-07	XIV w	Bystrzyca Kłodzka	27
22.	Dom 1323 z 1965-08-03; A/3662/1323 z 2010-09-07	XVII w	Bystrzyca Kłodzka	39
23.	Brama wodna 647 z 1960-02-26; A/2565/647 z 2010-07-22	XIV w	Bystrzyca Kłodzka	37
24.	Dom 1321 z 1965-08-03; A/3660/1321 z 2010-09-07	XVII w	Bystrzyca Kłodzka	77
25.	Dom 1064 z 1964-02-24; A/3667/1064 z 2010-09-0	XVII w	Bystrzyca Kłodzka	57
26.	Dom 1322 z 1965-08-03; A/3661/1322 z 2010-09-07	XVII w	Bystrzyca Kłodzka	70
27.	Dom 1322 z 1965-08-03; A/3661/1322 z 2010-09-07	XVII	Bystrzyca Kłodzka	75
28.	Dom 1322 z 1965-08-03; A/3661/1322 z 2010-09-07	XVII w	Bystrzyca Kłodzka	78
29.	Dom 1110/WŁ z 1985-04-13; A/3666/1110/Wł z 2010-09-07	XIX w	Bystrzyca Kłodzka	77
30.	Dom 1319 z 1965-08-03; A/3658/1319 z 2010-09-07	XVI w	Bystrzyca Kłodzka	94
31.	Dom 1091/WŁ z 1985-04-13; A/3650/1091/Wł z 2010-09-07	XVIII w	Bystrzyca Kłodzka	82
32.	Dom 1092/WŁ z 1985-04-13; A/3651/1092/Wł z 2010-09-07	XVIII w	Bystrzyca Kłodzka	92
33.	Ośrodek historyczny miasta	Poł. XVIII w	Bystrzyca Kłodzka	-
34.	Transzeja w Forcie Owcza Góra 143/A/02/1-17 z 2002-12-02	1745-1750	Kłodzko	100
35.	Brama Celna 143/A/02/1-17 z 2002-12-02	1745-1750	Kłodzko	60
36.	Bateria w Froncie Owcza Góra 143/A02/1-17 z 2002-12-02	1745-1750	Kłodzko	100
37.	Kościół pw. św. Jerzego i Wojciecha 690 z 1060-05-10; A/4325/690 z 2010-11-16	XVIII w.	Kłodzko	90
38.	Klasztor 1467 z 1965-11-29; A/4326/1467 z 2010-11-16	1478 r.	Kłodzko	90
39.	Koszary, ob. Magazyn	1748-1751	Kłodzko	90

Lp.	Zabytek	Chronologia	Obiekt	Odległość od Zadania [m]
	1051/Wł z 1984-04-03; A/4376/1051/Wł z 2010-11-16			
40.	Budynek fortecznego ujęcia wody 475/A/O5 z 2005-01-17	Koniec XV w.	Kłodzko	90
41.	Dom 594/Wł z 1997-12-31; A/4394/1594/Wł z 2010-11-16	1910 r.	Kłodzko	100
42.	Browar 11/A/00 z 2000-03-10; brak numeru z 2017-07-18	1760 r.	Kłodzko, Zofii Stryjeńskiej	60
43.	Dom 1053/Wł z 1984-11-30; A/4369/1053/Wł z 2010-11-16; brak numeru z 2017-07-18;	1739 r.	Kłodzko, Jana Matejki	65
44.	Dom 1637/Wł z 1998-12-01; A/4373/1637/Wł z 2010-11-16	2 poł. XIX w.	Kłodzko	80
45.	Dom 1223/Wł z 1987-06-16; A/4371/1223/Wł z 2010-11-16	XVIII w.	Kłodzko	80
46.	Kaminica tzw. Dom pod Rakiem 1639/Wł z 1998-12-14; A/4372/1639/Wł z 2010-11-16	XVII w.	Kłodzko	90
47.	Dom 1052/Wł z 1984-11-30; A/4370/1052/Wł z 2010-11-16	Poł. XVIII w.	Kłodzko	100
48.	Dom 1059/Wł z 1984-11-30; A/4365/1059/Wł z 2010-11-16;	1 poł. XVIII w.	Kłodzko	45
49.	Dom 1058/Wł z 1984-11-30; A/4364/1058/Wł z 2010-11-16	XVIII w.	Kłodzko	40
50.	Dom 1057/Wł z 1984-11-30; A/4363/1057/Wł z 2010-11-16	XVIII w.	Kłodzko	40
51.	Dom 1013 z 1964-01-09; A/4362/1013 z 2010-11-16	Pocz. XVII w.	Kłodzko	40
52.	Dom 1055/Wł z 1984-11-30; A/4361/1055/Wł z 2010-11-16	XVIII w.	Kłodzko	40
53.	Dom z oficyną, ob. restauracja Wilcza Jama 1635/Wł z 1998-12-01; A/4366/1635/Wł z 2010-11-16	2 poł. XVIII w.	Kłodzko	40
54.	Kościół pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny, ob. pw. Matki Boskiej Różańcowej 689 z 1960-05-10; 1107 z 1964-05-25; A/1754/1107 z 2010-03-17	XVII w.	Kłodzko	50
55.	Klasztor 1107 z 1964-05-25; A/1754/1107 z 2010-03-17	XVII w.	Kłodzko	20

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>

4.11. LUDNOŚĆ I DOBRA MATERIALNE

Przedmiotowy Kontrakt jest zlokalizowany na terenie gminy Bystrzyca Kłodzka, Międzyzlesie oraz Kłodzko. W gminie Bystrzyca Kłodzka jest 18 825 mieszkańców, a gęstość zaludnienia wynosi 57 os/ km². Na terenie gminy Międzyzlesie mieszka ok. 7 168 ludzi. Średnia gęstość zaludnienia kształtuje się na poziomie 39 os/km². Gmina wiejska Kłodzko liczy 17 112 mieszkańców, natomiast miasto Kłodzko 26 742 mieszkańców. Średnia gęstość zaludnienia na terenie miasta wynosi 1085,1os/km², natomiast na terenie gminy jest to zaledwie 68 os./km² (GUS 2019).

Realizacja prac nie koliduje bezpośrednio z obszarami zabudowanymi. Jednakże ścisła zabudowa oraz infrastruktura miejska w Międzyzlesiu, Długopolu-Zdrój, Bystrzycy Kłodzkiej i Kłodzku, przylega bezpośrednio do koryta Nysy Kłodzkiej i potoku Bystrzyca. Wzdłuż rzeki znajdują się tereny zabudowy mieszkaniowej, zarówno jedno i wielorodzinnej oraz mieszkaniowo – usługowej. W m. Długopole Zdrój w pobliżu prac inwestycyjnych znajdują się obszary uzdrowiskowe, w tym szpitale uzdrowiskowe. W Bystrzycy Kłodzkiej i Kłodzku, Zadanie będzie realizowane w pobliżu historycznych zabudowań miasta.

4.12. UZDROWISKA I STREFY OCHRONY UZDROWISKOWEJ

Obiekt Długopole – Zdrój realizowany będzie na obszarach uzdrowiska Długopole-Zdrój powołanego Zarządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 25 lipca 1967 r. w sprawie wykazu miejscowości uznanych za uzdrowiska (M. P. nr 45, Poz. 228), spełniających warunki Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 879, 960, 2260, z 2017 r. poz. 60.). Kontrakt na tym obszarze realizowany będzie w obrębie granicy stref ochrony uzdrowiskowej „A” i „B”.

Pozostałe Obiekty przewidziane w ramach zadania 2B. 1/1 nie będą realizowane na obszarach uzdrowiskowych.

5. POTENCJALNY WPŁYW KONTRAKTU NA ŚRODOWISKO

5.1. POWIERZCHNIA ZIEMI I KRAJOBRAZ

Realizacja Kontraktu będzie miała wpływ na powierzchnię ziemi i krajobraz wzdłuż koryt cieków, co będzie przede wszystkim skutkiem funkcjonowania zaplecza budowy oraz dróg technologicznych, a także z wykonaniem wykopów wąskoprzestrzennych do zamocowania odbudowywanych gurtów. Zmiany te i przekształcenia krajobrazu będą tymczasowe, związane z charakterem prowadzonych robót i po ich ukończeniu krajobraz zostanie przywrócony do stanu przedrealizacyjnego.

Z realizacją Kontraktu związane są działania, mające lokalnie negatywny wpływ na krajobraz. Są to działania obejmujące budowę nowych murów. Realizacja Kontraktu wymaga także lokalnych wycinek istniejących zadrzewień i zakrzaczeń, porastających skarpy i strefę przybrzeżną. W zależności od ich zakresu mogą mieć negatywny lub pozytywny wpływ na walory krajobrazowe.

Pozostałe działania prowadzone będą w obrębie silnie przekształconego koryta i będą miały charakter remontowo-odtworzeniowy. W miejscach, gdzie umocnienia brzegowe i zabudowa hydrotechniczna są silnie zniszczone, działania te mogą mieć pozytywne oddziaływanie na walory estetyczne zabudowy. Pozytywny wpływ na walory krajobrazowe będzie mieć również przekształcenie progów na bystrza o zbliżonym do naturalnego charakterze.

Oddziaływania na etapie eksploatacji są więc trwałe i mają pozytywny wpływ na walory krajobrazowe.

5.2. KLIMAT

Planowany Kontrakt nie wpłynie na klimat i zmiany klimatu. Zasadnicze kwestie związane ze zmianami klimatu koncentrują się wokół takich zagadnień jak emisja gazów cieplarnianych, emisje bezpośrednie i emisje pośrednie związane z zapotrzebowaniem na energię, skuteczności zastosowanych rozwiązań.

Emisja gazów cieplarnianych

Planowane obiekty hydrotechniczne nie będą źródłem emisji gazów cieplarnianych na dużą skalę. W fazie budowy w wyniku spalania paliw w samochodach i maszynach emitowane będą dwutlenek węgla i tlenki azotu, zaliczane do gazów cieplarnianych, a także cząstki stałe (sadza, dymy, popioły). W czasie realizacji inwestycji wystąpi zapotrzebowanie energetyczne związane np. z funkcjonowaniem zaplecza budowy. Zużycie energii elektrycznej pośrednio skutkować będzie emisją do atmosfery dwutlenku węgla i pary wodnej (gazy cieplarniane) w czasie jej wytwarzania. Ze względu na lokalny charakter oddziaływań Kontraktu wszystkie ww. emisje nie mają wpływu na klimat i jego zmiany.

Na etapie eksploatacji nie przewiduje się negatywnego wpływu na klimat i zmiany klimatu (brak emisji do powietrza, za wyjątkiem emisji z maszyn i urządzeń podczas prac utrzymaniowych, brak zapotrzebowania na energię elektryczną).

Uodpornienie Kontraktu na negatywne zjawiska towarzyszące zmianom klimatu

Rozwiązania projektowe określono przy zastosowaniu typowych rodzajów ubezpieczeń stosowanych na ciekach górskich. Dobór materiałów, a w szczególności umocnienia głównego, został przeprowadzony w nawiązaniu do praktyki utrzymaniowej i wiedzy o zjawiskach takich jak powódzie. Planuje się możliwie częstą weryfikację stanu technicznego budowli regulacyjnych, szczególnie po odnotowanych wezbraniach i powodziach. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości podjęte zostaną działania naprawcze/odtworzeniowe.

W odniesieniu do obiektów mostowych realizacja Kontraktu zwiększy odporność tych obiektów na podstawowe zagrożenie, jakim są powódzie. Obiekty te dostosowane zostaną do wielkości spływu wód powodziowych. Zakłada się także miejscowe usunięcie osypisk w korycie potoku, w miejscach istotnie zawężających przekrój poprzeczny koryta, w tym w okolicach mostów.

Ryzyka klimatyczne wiążące się z realizacją Kontraktu są zredukowane do akceptowalnego poziomu.

Prace prowadzone w fazach budowy, eksploatacji i likwidacji projektowanego Kontraktu nie spowodują żadnych zjawisk klimatycznych prowadzących do zmiany mikroklimatu w rejonie przebudowywanych i budowanych obiektów hydrotechnicznych.

5.3. JAKOŚĆ POWIETRZA

Etap realizacji

Na etapie realizacji Kontraktu wystąpią negatywne oddziaływania w zakresie stanu sanitarnego powietrza. Będą to oddziaływania krótkookresowe i zmienne w czasie, związane z prowadzeniem prac ziemnych (wzrost zapylenia) oraz pracą maszyn. Na tym etapie głównymi związkami emitowanymi do atmosfery będą: tlenki azotu, tlenki węgla, węglowodory oraz cząstki pyłowe (pył zawieszony). Potencjalnym źródłem emisji pyłów do powietrza jest także transport materiałów sypkich na odcinkach od miejsc załadunku do obszarów prowadzenia robót.

Oddziaływania będą ograniczone do godzin pracy maszyn oraz ustąpią po zakończeniu robót. Podczas prac ziemnych może pojawić się większe zapylenie, w zależności od warunków atmosferycznych. Oddziaływania te będą miały lokalny zasięg, niewykraczający poza granicę obszaru robót w obrębie poszczególnych Obiektów.

Wszystkie wymienione oddziaływania mają więc krótkotrwały i odwracalny charakter, ustaną po zakończeniu prac. W celu ich ograniczenia przewidziano odpowiednie działania łagodzące, opisane szczegółowo w załączniku nr 1 do PZŚ.

Etap eksploatacji

Budowle hydrotechniczne objęte zakresem Kontraktu, nie generują emisji zanieczyszczeń do powietrza. Na etapie eksploatacji Kontraktu będą wymagały epizodycznych działań utrzymaniowych (np. naprawy uszkodzeń murów regulacyjnych) i nie będą związane z istotnymi emisjami zanieczyszczeń. Emisja zanieczyszczeń do powietrza będzie wynikała jedynie z pracy i ruchu maszyn oraz pojazdów koniecznych do przeprowadzenia prac

utrzymaniowych. Emisje będą się odbywały w średniorocznych odstępach czasu i nie będą one emisjami wyróżniającymi się z tła emisji zanieczyszczeń do środowiska. Będą więc miały charakter oddziaływań krótkotrwałych i odwracalnych, ustających po zakończeniu prac utrzymaniowych. W celu ich ograniczenia przewidziano odpowiednie działania łagodzące, opisane szczegółowo w załączniku nr 1 do PZŚ.

5.4. GLEBY I GRUNTY

Etap realizacji

Z uwagi na obszar i zakres planowanych prac oddziaływania na gleby i grunty będą związane z bezpośrednią ingerencją w osady korytowe, czasowym przekształceniem powierzchni ziemi (wykopy wąskoprzestrzenne przy budowie półgurtów) oraz ze zmianami struktury gleby na gruntach zajmowanych czasowo (drogi technologiczne, place budowy). Na drogach dojazdowych do koryta, w miejscu prowadzenia prac oraz w strefie przybrzeżnej remontowanych odcinków dojdzie do naruszenia struktury gruzełkowej gleby w wyniku ugniatania jej przez pracujący sprzęt. W strefie skarp brzegowych, w miejscach wykonywania robót, grunty zostaną przykryte materacami faszynowymi w celu ograniczenia bezpośredniego oddziaływania na dno rzeki. Dojdzie również do trwałego zajęcia części powierzchni gruntów w obrębie koryta w wyniku budowy odsadzek.

W trakcie realizacji prac potencjalnym zagrożeniem jest zanieczyszczenie gleby na skutek awarii sprzętu i wycieku substancji ropopochodnych z pracujących maszyn.

Będą to oddziaływania o odwracalnym charakterze, trwające do momentu zakończenia rekultywacji gruntów. W celu ich ograniczenia przewidziano odpowiednie działania łagodzące, opisane szczegółowo w załączniku nr 1 do PZŚ.

Etap eksploatacji

Po zakończeniu etapu robót budowlanych i po właściwie przeprowadzonej rekultywacji gruntów nie przewiduje się istotnych zmian w warunkach glebowo-wodnych i produktywności gleb na terenach zajęć czasowych.

5.5. WODY POWIERZCHNIOWE

5.5.1. STAN JCWP ORAZ CELE ŚRODOWISKOWE

Na podstawie przeprowadzonych analiz oddziaływań na wszystkie elementy oceny stanu wód, uwzględniających oddziaływania na etapie realizacji i eksploatacji, bezpośrednio i pośrednio stwierdzono, że przedmiotowy Kontrakt związany jest z następującymi oddziaływaniami na elementy stanu jednolitych części wód powierzchniowych:

1. Elementy biologiczne

- Makrofity i fitobentos
 - Mechaniczne niszczenie roślin, wynikające z technologii i organizacji tego typu prac (etap realizacji, oddziaływanie bezpośrednie);

- Ograniczenie przejrzystości i pogorszenie warunków świetlnych na skutek zwiększenia stężenia zawiesiny w wodzie w trakcie prowadzenia prac (etap realizacji, oddziaływanie pośrednie);
- Możliwe przekształcenia składu zbiorowisk makrofitów i fitobentosu lub ich likwidacja na skutek zmian warunków siedliskowych na odcinkach objętych pracami (etap eksploatacji, oddziaływanie pośrednie). Zmiany w dnie odwracalne w perspektywie krótkookresowej (fitobentos) i średniookresowej (makrofity), zmiany w związku z przekształceniem brzegów - trwale;
- Możliwy również pozytywny wpływ na rozwój makrofitów i fitobentosu na skutek zwiększenia nasłonecznienia koryta poprzez wycinkę drzew na skarpach (etap eksploatacji, oddziaływanie pośrednie).
- Makrobezkręgowce bentosowe
 - Płoszenie fauny, mechaniczne uszkodzenia/niszczenie zwierząt (etap realizacji, oddziaływanie bezpośrednie);
 - Pogorszenie warunków bytowania bezkręgowców bentosowych na skutek zwiększenia stężenia zawiesiny w wodzie w trakcie prowadzenia prac jak również wynikającego z tego zamulenia żwirowo-kamiennego substratu dennego (etap realizacji, oddziaływanie pośrednie);
 - Możliwe przekształcenia składu makrobezkręgowców na skutek odwracalnych lub odcinkowo trwałych (np. odcinki umacniania skarp) zmian warunków siedliskowych na odcinkach objętym pracami (etap eksploatacji, oddziaływanie pośrednie);
 - Likwidacja kryjówek i miejsc bytowania bezkręgowców, mogąca spowodować przekształcenia ich składu (etap eksploatacji/oddziaływanie bezpośrednie). Zmiany odwracalne w perspektywie średniookresowej.
 - Lokalnie trwałe wpływ na warunki bytowania na skutek zmiany nasłonecznienia i termiki wód w miejscach wycinki drzew, bariery termiczne (etap eksploatacji/oddziaływanie pośrednie)
 - Pozytywne oddziaływanie przepławek oraz bystrzy na migrację organizmów w wyniku udroźnienia istotnych przegród (etap eksploatacji, oddziaływanie bezpośrednie).
- Ichtyofauna
 - Płoszenie lub mechaniczne uszkodzenia/niszczenie osobników ryb i minogów podczas prac (etap realizacji, oddziaływanie bezpośrednie);
 - Pogorszenie warunków bytowania ryb na skutek zwiększenia stężenia zawiesiny w wodzie, zamulenia żwirowo-kamiennego substratu dennego oraz zmian warunków przepływu w trakcie prowadzenia prac (etap realizacji, oddziaływanie pośrednie), oddziaływanie szczególnie niebezpieczne w okresie tarła i inkubacji ikry;
 - Możliwe przekształcenia składu ichtyofauny na skutek odwracalnych zmian warunków siedliskowych na odcinkach objętym pracami (etap eksploatacji, oddziaływanie pośrednie);
 - Pozytywne oddziaływania dla migracji ryb, pod warunkiem zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych dla udroźnienia przegród (etap eksploatacji, oddziaływanie pośrednie)

- Trwały ubytek siedlisk i kryjówek, spadek różnorodności hydromorfologicznej wzdłuż linii brzegowej, tworzenie barier termicznych w związku z wycinką drzew (etap eksploatacji, oddziaływanie bezpośrednie);

2.Elementy hydromorfologiczne

- Czasowa zmiana warunków przepływu wody na etapie realizacji (prace prowadzone w strefie koryta mogą zaburzać przepływ wód w rzece);
- Zmiana warunków przepływu wody na etapie eksploatacji (zmniejszenie oporów przepływu na skutek budowy murów regulacyjnych);
- Zmiana dynamiki przepływu wód wezbraniowych w strefie remontowanych lub przebudowanych na seminaturalne bystrza progów (działania te przyczynią się do zwiększenia drożności JCWP dla organizmów wodnych oraz dla transportu rumowiska);
- Odcinkowa trwała modyfikacja koryta w przekroju poprzecznym związana z lokalnym kształtowaniem linii brzegu, budową umocnień skarp oraz odsadzek (ze względu na lokalizację prac w korycie wcześniej uregulowanym oraz na remontowy charakter tych prac nie przewiduje się wpływu na wskaźnik hydromorfologiczny m4 dla JCWP);
- Zwiększenia drożności JCWP dla migracji organizmów i transportu rumowiska, co wpłynie na zmniejszenie wartości Wskaźnika Przekształcenia Hydromorfologii (etap eksploatacji);
- Likwidacja naturalnych elementów hydromorfologicznych (odsypiska, namuliska, wyrwy i szczeliny w skarpach) na odcinkach koryta objętych pracami remontowo-odtworzeniowymi (zmiany częściowo odwracalne – odsypiska i namuliska ulegną odtworzeniu w perspektywie średniookresowej na etapie eksploatacji na skutek naturalnych procesów fluwialnych).

3.Elementy fizykochemiczne

- Wskaźniki charakteryzujące stan fizyczny, w tym warunki termiczne (temperatura, zawiesina) – na etapie realizacji, podczas prac w korycie i na skarpach brzegowych, ze względu na uruchomienie drobnych frakcji osadów rzecznych, dojdzie do czasowego zmętnienia wody i wzrostu koncentracji zawiesiny, co wpłynie na barwę wody, przezroczystość, wzrost mineralizacji, na odcinkach objętych pracami i poniżej;
- Wskaźniki charakteryzujące warunki tlenowe (warunki natlenienia) i zanieczyszczenie organiczne (tlen, BZT5, węgiel organiczny) – na etapie realizacji, podczas prac w korycie i na skarpach ze względu na pogorszenie warunków fizycznych (wzrost koncentracji zawiesiny) pogorszą się czasowo warunki tlenowe. Ze względu na ryzyko uruchomienia drobnych frakcji wraz z zanieczyszczeniami organicznymi może nastąpić wzrost stężenia substancji biogenych w wodach, na odcinkach objętych pracami i poniżej.

Z analizy wynika, że najbardziej zagrożonymi elementami oceny stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych są elementy hydromorfologiczne oraz makrofity i fitobentos. W odniesieniu do przewidzianych prac remontowo-odtworzeniowych, które nie ingerują w obecny kształt koryta i strefy przybrzeżnej, skutki te nie są trwałe. Remont/przebudowa/odbudowa umocnień spowodują usunięcie z koryta powstałych w

procesach akumulacyjnych odsypów śródkorytowych i brzegowych, stanowiących naturalne elementy hydromorfologiczne. Skutki te są odwracalne, ponieważ naturalne elementy hydromorfologiczne będą się stopniowo odtwarzały w korycie na skutek erozyjno-akumulacyjnej działalności wody. Podobnie będzie z roślinami wodnymi.

W przypadku pozostałych elementów oceny potencjału ekologicznego również nie przewiduje się trwałego pogorszenia ich klasy. Makrobezkręgowce oraz ichtiofauna są mobilne, na czas robót opuszczają (same lub zostaną przeniesione pod nadzorem specjalisty zoologa) części koryta, w których prowadzone będą prace na odcinku nieobjęte działaniami. Po ich zakończeniu najprawdopodobniej powrócą. Oddziaływania na elementy fizykochemiczne dotyczą głównie etapu realizacji i również ustaną po jego zakończeniu.

W celu ograniczenia ww. oddziaływań na etapie realizacji przewidziano odpowiednie działania łagodzące, opisane szczegółowo w załączniku nr 1 do PZŚ.

Trwale zmiany dotyczą odcinków, na których planowana jest kształtowanie linii brzegu i budowa ubezpieczeń brzegów oraz przebudową obiektów poprzecznych w kortach cieków:

- przebudowa jazu H-4 w km 131+050 wraz z budową przepławki;
- przebudowa progów H-5 w km 133+441, H-6 w km 134+312, H-9 w km 148+226, H-10 w km 148+376, H-14 – w km 157+473, H-15 – w km 157+603, H-16 w km 172+971, H-17 w km 173+527, H-18 w km 173+603, H-19 w km 174+588 oraz jazu H-12 w km 151+475 na seminaturalne bystrza.

Łączna długość odcinków objętych pracami wynosi 8915 m na Nysie Kłodzkiej, 1075 m na Bystrzycy, 165 m na Bystrzycy Dusznickiej, 25 m na potoku Porębnik, 45 m na potoku Dolna oraz po 50 m na ujściowych odcinkach potoków Jaszkówka i Jodłówka. W odniesieniu do długości JCWP długość planowanych prac stanowi ok. 18% długości JCWP Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki o kodzie RW6000812199, ok. 9% długości JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej o kodzie RW6000812159, ok. 9% długości JCWP Nysa Kłodzka od źródeł do Różanki o kodzie RW60004121169, ok. 5 % JCWP Bystrzyca o kodzie RW60004121499, ok. 0,5% JCWP Porębnik o kodzie RW600041211969, ok. 0,6 % JCWP Jodłówka o kodzie RW60004121969 oraz ok. 0,2% JCWP Jaszkówka o kodzie RW60004121929.

Planowane prace mają w większości charakter remontowo-odtworzeniowy i polegają głównie na poprawie stanu technicznego istniejącej zabudowy regulacyjnej koryta. Ponadto planowane są na terenach zabudowanych, miejskich, poddanych już wcześniej istotnym przekształceniom w wyniku prac regulacyjnych i budowie zabezpieczeń przeciwpowodziowych. Efekt planowanych działań przyczyni się do zwiększenia zróżnicowania morfologicznego i wprowadzenia elementów i materiałów seminaturalnych w silnie uregulowanym korycie rzeki w miejsce ciężkiej zabudowy hydrotechnicznej i odcinka koryta o stricte technicznym charakterze. Działania związane z przebudową progów i jazów pozytywnie wpłyną na drożność koryta oraz ciągłość rzeki, pod warunkiem zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych.

Prace nie wpłyną na Wskaźnik Przekształcenia Hydromorfologii (WPH)¹ w skali analizowanych jednolitych części wód.

Nie przewiduje się, aby planowane działania miały wpłynąć na pogorszenie stanu JCWP. Przedmiotowy Kontrakt nie zagraża osiągnięciu celów środowiskowych wyznaczonych dla analizowanych jednolitych części wód. Nie wpłynie także na zagrożenie realizacji celów środowiskowych sąsiadujących JCWP, ze względu na zakres przestrzenny i lokalny charakter zmian.

5.5.2. CELE ŚRODOWISKOWE DLA OBSZARÓW CHRONIONYCH WSKAZANYCH W §16 PKT 32 USTAWY Z DNIA 20 LIPCA 2017 R. - PRAWO WODNE

Na podstawie bazy danych aPGW, przedstawiono obszary chronione na podstawie Ustawy prawo wodne wyznaczone w obrębie *JCWP Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki o kodzie RW6000812199*, *JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej o kodzie RW6000812159*, *JCWP Nysa Kłodzka od źródeł do Różanki o kodzie RW60004121169*, *JCWP Bystrzyca o kodzie RW60004121499*, *JCWP Porębnik o kodzie RW600041211969*, *JCWP Jodłówka o kodzie RW60004121969* oraz *JCWP Jaszkówka o kodzie RW60004121929*.

Z przeprowadzonych analiz oddziaływania Kontraktu na ww. obszary wynika:

- *JCWP Nysa Kłodzka od źródeł do Różanki o kodzie RW60004121169* oraz *CWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej o kodzie RW6000812159* są jednolitymi częściami wód przeznaczonymi do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Żadna nie jest również zlokalizowana w obszarze przeznaczonym do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym. W związku z tym nie rozpatruje się możliwości wystąpienia oddziaływań na osiągnięcie celów środowiskowych tych obszarów.
- W obrębie wszystkich JCWP wyznaczono obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. W Polsce dla potrzeb wdrażania Dyrektywy 91/271/EWG dot. oczyszczania ścieków komunalnych przyjęto, że cały obszar kraju jest wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych. Ponieważ ścieki socjalno-bytowe będą powstawały wyłącznie na etapie realizacji Kontraktu i będą odprowadzane do zbiorników przenośnych toalet i odbierane przez podmioty posiadające stosowne pozwolenia w zakresie gospodarki ściekowej, Kontrakt nie będzie wpływać na osiągnięcie celów tych obszarów.
- Wszystkie JCWP zlokalizowane są w obrębie obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w przepisach ustawy o.o.ś, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. *Dla JCWP RW6000812199 są to: PLH0200662 Góry Bardzkie, Obszar Chronionego Krajobrazu*

¹ wskaźnik używany w ocenie stanu hydromorfologicznego jednolitych części wód powierzchniowych, zgodnie z metodyką Państwowego Monitoringu Środowiska; „Podręcznik oceny wód płynących w oparciu o hydromorfologiczny indeks rzeczny”. GIOŚ 2017 lub jego aktualizacja (www.gios.gov.pl)

Góry Bardzkie i Sowie, dla JCWP RW6000812159 są to: PLH020019 Pasma Krowiarki, Obszar Chronionego Krajobrazu Góry Bystrzyckie i Orlickie, dla JCWP RW60004121169 są to: PLH020016 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika, Śnieżnicki Park Krajobrazowy, Obszar Chronionego Krajobrazu Góry Bystrzyckie i Orlickie, dla JCWP RW60004121499 są to: PLH020083 Dolina Bystrzycy, Obszar Chronionego Krajobrazu Góry Bystrzyckie i Orlickie, dla JCWP RW600041211969 są to: Obszar Chronionego Krajobrazu Góry Bystrzyckie i Orlickie, dla JCWP RW60004121969 są to: PLH020062 Góry Bardzkie, Obszar Chronionego Krajobrazu Góry Bardzkie i Sowie, dla JCWP RW60004121929 są to: PLH020096 Góry Złot, Śnieżnicki Park Krajobrazowy, Obszar Chronionego Krajobrazu Góry Bardzkie i Sowie. Ocenę wpływu Kontraktu na osiągnięcie celów środowiskowych obszarów chronionych, przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, przedstawiano w rozdziale 5.7.

- Żadna JCWP nie jest jednolitą częścią wód przeznaczoną do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych.

5.6. WODY PODZIEMNE

Etap realizacji

Prace związane z realizacją Kontraktu nie spowodują zmiany istniejących stosunków wodnych na obszarze jej realizacji i na terenach przyległych.

Na etapie realizacji Kontraktu głównymi przyczynami zanieczyszczenia wód podziemnych mogą być zanieczyszczenia wód substancjami ropopochodnymi, wyciekającymi z maszyn budowlanych, będących w złym stanie technicznym lub w wyniku ich awarii.

Możliwość przemieszczania się zanieczyszczeń, wraz z wodami opadowymi, z powierzchni terenu do wód gruntowych w dużej mierze zależy od miąższości warstw utworów słabo przepuszczalnych, izolujących warstwę wodonośną. Generalnie, po wdrożeniu środków minimalizujących z zakresu ograniczenia możliwości zanieczyszczenia wód i gleb, roboty budowlane nie będą powodowały negatywnych oddziaływań na stan ilościowy i jakościowy (zmiany chemizmu i hydrodynamiki wód) wód podziemnych.

Etap eksploatacji

Po zakończeniu prac, na etapie eksploatacji, nie przewiduje się oddziaływań na stan ilościowy i chemiczny JCWPd.

5.7. FLORA I FAUNA

5.7.1. CHRONIONE SIEDLISKA PRZYRODNICZE

Na etapie realizacji Kontraktu w rejonie Obiektu Długopole-Zdrój przewiduje się wystąpienie negatywnych oddziaływań na trzy siedliska przyrodnicze: 3260, 6430, 91E0 związanych z bezpośrednim niszczeniem fragmentów siedlisk.

W obszarze obiektu Międzyzlesie przewiduje się bezpośrednie zniszczenie fragmentu siedliska 3260. Możliwa jest również wycinka pojedynczych drzew zaliczanych do siedliska 9170.

W rejonie Obiektu Bystrzyca Kłodzka wskazuje się na wystąpienie bezpośrednich, negatywnych oddziaływań dla dwóch typów siedlisk: 3260, 9170. Umiarkowane oddziaływanie przewidziano dla płatów siedliska łągowego 91E0* położonego w sąsiedztwie prowadzonych prac.

W wyniku realizacji prac w obrębie obiektu Kłodzko na zniszczenie narażone są 2 zinwentaryzowane siedliska przyrodnicze: 3260, 91E0*. W bliskim sąsiedztwie, zlokalizowane będzie siedlisko 6430, wobec którego może nastąpić słabe bądź umiarkowane oddziaływanie w wyniku prowadzonych prac, które ustąpi po zakończeniu robót.

Oddziaływania te będą wynikały głównie z bezpośredniego niszczenia fragmentów siedlisk w czasie realizacji prac, które są oddziaływaniami trwałymi. W celu ich ograniczenia przewidziano odpowiednie działania łagodzące, opisane szczegółowo w załączniku nr 1 do PZŚ.

Na etapie eksploatacji Kontraktu może nastąpić przekształcenie i ubytek siedlisk gatunków typowych i charakterystycznych dla rzek włosienicznikowych – siedlisko 3260. Należy jednak zaznaczyć, iż planowana przebudowa jazów i progów na bystrza potencjalnie zwiększy areał dostępny dla siedliska 3260 na etapie eksploatacji.

5.7.2. CHRONIONE GATUNKI GRZYBÓW, ROŚLIN I ZWIERZĄT

W obszarze realizacji i w bezpośrednim otoczeniu Kontraktu nie stwierdzono występowania objętych ochroną gatunków grzybów.

Chronione gatunki roślin

Na obszarze Obiektu Długopole-Zdrój przewiduje się wystąpienie negatywnych oddziaływań na 4 gatunki rzadkich i/lub chronionych roślin, mszaków i porostów na etapie realizacji Zadania. Są to: pierwiosnka wyniosła, czosnek niedźwiedzi, wodnokrzywoszyj rzeczny, hildenbrandia rzeczna. Ze względu na okresowe przekształcenie i ubytek siedlisk przewiduje się wystąpienie negatywnych oddziaływań na wodnokrzywoszyja rzeczne i hildenbrandie rzeczne także na etapie eksploatacji.

W rejonie Obiektu Miedzylesie nie przewiduje się wystąpienia negatywnych oddziaływań na florę w czasie realizacji i eksploatacji Kontraktu.

Na obszarze Obiektu Bystrzyca Kłodzka oddziaływania wystąpią w stosunku do dwóch gatunków mchów i krasnorostów objętych ochroną, tj. wodnokrzywoszyj rzeczny oraz hildenbrandia rzeczna. Na etapie eksploatacji inwestycji może wystąpić umiarkowane oddziaływanie na ww. gatunki mchu i krasnorostu, wskutek odcinkowego przekształcenia i ubytku potencjalnych siedlisk gatunków poniżej zinwentaryzowanych stanowisk.

Na obszarze Obiektu Kłodzko przewiduje się wystąpienie negatywnych oddziaływań na dwa chronione gatunki roślin naczyniowych tj. włosienicznik rzeczny oraz włosienicznik pędzelkowaty, na skutek bezpośredniego zniszczenia ich stanowisk. Na etapie eksploatacji inwestycji może wystąpić istotne lub znaczące oddziaływanie na zinwentaryzowane gatunki włosieniczników, wskutek odcinkowego przekształcenia i ubytku siedliska.

Wszystkie ww. oddziaływania będą wynikały głównie z bezpośredniego niszczenia osobników (oddziaływania nieodwracalne) i siedlisk gatunków (oddziaływania częściowo odwracalne) w czasie realizacji prac oraz potencjalnego pogorszenia właściwości fizykochemicznych wód w

czasie realizacji prac (oddziaływania odwracalne, ustające po zakończeniu realizacji prac). W celu ich ograniczenia przewidziano odpowiednie działania łagodzące, opisane szczegółowo w Załączniku nr 1 do PZŚ.

Chronione gatunki zwierząt

Bezkęgowce

Na etapie realizacji prac przewidzianych w ramach Obiektu Długopole – Zdrój oraz Obiektu Kłodzko może nastąpić słabe bądź umiarkowane oddziaływanie inwestycji w wyniku prowadzonych robót na stanowisko modraszka nausitous, w związku z bliskim sąsiedztwem stanowiska z granicą prowadzonych prac.

Przewiduje się możliwość umiarkowanego negatywnego oddziaływania prac w obrębie Obiektu Międzylesie na etapie realizacji, z uwagi na czasowe niszczenie roślin żywicielskich czerwonończyka nieparka oraz słabych oddziaływań negatywnych na trzy gatunki trzmieli (trzmiel kamiennik, trzmiel rudy, trzmiel ziemny).

W rejonie Obiektu Bystrzyca Kłodzka może nastąpić słabe oddziaływania na ślimaka winniczka, w związku z możliwym czasowym ograniczeniem żerowisk.

Oddziaływania te będą krótkotrwałe i odwracalne. W celu ich ograniczenia przewidziano odpowiednie działania łagodzące, opisane szczegółowo w Załączniku nr 1 do PZŚ.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania podczas funkcjonowania inwestycji na chronione gatunki bezkręgowców.

Ryby i minogi

Na etapie realizacji Kontraktu przewiduje się wystąpienie umiarkowanych do istotnych negatywnych oddziaływań na 11 chronionych gatunków ryb i minogów: śliz, brzana, lipień, głowacz białopłetwy, głowacz przęgopłetwy, minóg strumieniowy, pstrąg potokowy, kleń strzebla potokowa, kiełb krótkowąsy, świnka. Realizacja prac wpłynie na warunki bytowe ichtiofauny poprzez zmianę fizykochemii wód i przepływu, w tym dopływ zawiesiny, szczególnie niebezpieczny w okresie tarła i inkubacji ikry. Szczególnie niekorzystne jest oddziaływanie odmulania i usuwania odsypisk na larwy minoga strumieniowego i ich siedlisko. Oddziaływania dotyczyć będą wyłącznie fazy budowy i ustąpią po kilku/kilkunastu godzinach od zakończenia prac. W związku z czym nie będą miały istotnego znaczenia dla lokalnych populacji tych gatunków.

Na etapie eksploatacji inwestycji może dojść do istotnych bądź umiarkowanych oddziaływań wskutek przekształcenie siedlisk w rejonie występowania gatunku, możliwego ubytku kryjówek, siedlisk larw (w przypadku minoga strumieniowego) czy też fragmentację populacji. Oddziaływania te będą częściowo odwracalne w perspektywie średniookresowej (2-5 lat). Pozytywne oddziaływanie inwestycji na etapie eksploatacji Kontraktu nastąpi w wyniku trwałego udroźnienia barier migracyjnych.

Płazy i gady

Przewiduje się możliwość wystąpienia słabych do umiarkowanych negatywnych oddziaływań na żabę trawną, ropuchę szarą, padalca zwyczajnego, zaskrońca zwyczajnego, jaszczurkę zwinkę. Oddziaływania te będą związane z możliwym czasowym ograniczeniem żerowisk czy

też potencjalnym zwiększenie przypadkowej śmiertelności osobników. Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na etapie eksploatacji.

Ptaki

W wyniku realizacji Kontraktu, przewiduje się możliwość słabego do istotnego negatywnego oddziaływania na gatunki ptaków: nurogęś, krętogłów, pliszka górską, pliszka siwa, muchołówka szara, pluszcz, dzięcioł średni, dzięcioł zielony, kawka, kokoszka, brodziec piskliwy, pełzacz leśny, sieweczka rzeczna, strumieniówka, zimorodek, pustułka, gąsiorek, wilga, świerszczak, pokląskwa, pleszka.

Na etapie realizacji inwestycji negatywne oddziaływanie na ornitofaunę może być związane z niepokojeniem gatunków ptaków bytujących w pobliżu prowadzonych prac oraz z czasowym ograniczeniem żerowisk. Stanowiska lęgowe w obszarze prowadzenia robót, mogą być bezpośrednio narażone na hałas i płoszenie (jeśli prace prowadzone będą w sezonie lęgowym). Zagrożenie na siedliska ptaków może nastąpić w wyniku usunięcia drzew, w tym drzew dziuplastych, w których mogą występować gatunki chronione ptaków, a także zniszczeniem miejsc lęgowych pod mostami i w zabudowie cieku. Po zakończeniu robót negatywne oddziaływania ustąpią, a charakter siedlisk na miejskim odcinku rzeki nie ulegnie zmianie.

Na etapie eksploatacji przewiduje się możliwość słabego do umiarkowanego negatywnego oddziaływania na następujące gatunki: nurogęś, krętogłów, pliszka górską, pliszka siwa, muchołówka szara, pluszcz, brodziec piskliwy, sieweczka rzeczna, dzięcioł średni, wilga, pleszka. Oddziaływania na ww. gatunki będą związane z uproszczeniem morfologii koryta, co utrudni żerowanie, zanikną bądź zostaną zmniejszone miejsca lęgowe w zabudowie cieku. Istotne oddziaływanie na etapie eksploatacji przewiduje się w stosunku do stanowisk zimorodka (w rejonie Obiektu Bystrzyca Kłodzka. Zabudowa ograniczy miejsca lęgowe dla tego gatunku, natomiast wycinka drzew i krzewów utrudni mu żerowanie.

Ssaki (poza nietoperzami)

Realizacja Kontraktu będzie wiązała się ze słabym bądź umiarkowanym negatywnym oddziaływaniem na wydrę oraz bobra (w rejonie Obiektu Bystrzyca Kłodzka i Obiektu Kłodzko) w związku z płoszeniem tych zwierząt oraz czasowym ograniczeniem wykorzystywania żerowisk. Udrożnienie przegród poprzecznych w korycie rzeki, wpłynie pośrednio pozytywnie na warunki siedliskowe ssaków ziemno-wodnych. Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na etapie eksploatacji.

Nietoperze

Realizacja Kontraktu będzie wiązała się ze słabym bądź umiarkowanym negatywnym oddziaływaniem na następujące gatunki nietoperzy: nocek Brandta, nocek Alkatoe, borowiec wielki, karlik drobny, karlik malutki, mroczek sp., nocek rudy. Podczas realizacji inwestycji może nastąpić słabe zagrożenie wobec zinwentaryzowanych gatunków nietoperzy, w związku z zajęciem miejsc żerowiskowych oraz konieczną wycinką drzew dziuplastych. W przypadku stwierdzonego w obszarze prowadzonych prac zimowiska karlika malutkiego (Obiekt Kłodzko) może wystąpić istotne oddziaływanie na siedlisko chronionego gatunku nietoperza. W związku z tym niezbędne jest wprowadzenie działań ochronnych podczas remontu muru. Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na etapie eksploatacji.

Większość wymienionych wyżej oddziaływań na faunę ma charakter krótkotrwały i odwracalny, ustający po zakończeniu etapu realizacji prac lub po odtworzeniu się warunków siedliskowych sprzed inwestycji. Mechaniczne przypadkowe niszczenie organizmów jest oddziaływaniem trwałym. W celu ograniczenia wszystkich negatywnych oddziaływań przewidziano odpowiednie działania łagodzące, opisane szczegółowo w załączniku nr 1 do PZŚ.

5.7.3. OBSZARY NATURA 2000

W ramach oceny wpływu Kontraktu na środowisko analizowano możliwość wystąpienia negatywnego oddziaływania na następujące obszary Natura 2000:

- Dolina Bystrzycy Łomnickiej PLH020083,
- Pasma Krowiarki PLH020019,
- Sztolnia w Młotach PLH020070,
- Przełom Nysy Kłodzkiej koło Morzyszowa PLH020043,
- Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika PLH020016,
- Dzika Orlica PLH020061.

Obszar Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej PLH020083 nie ma ustanowionego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Kontrakt nie będzie realizowany na terenie obszaru. Nie stwierdzono, aby zakres planowanych prac miał wpływ na cele ochrony obszaru lub mógł negatywnie wpłynąć na jego przedmioty ochrony, zarówno na etapie realizacji ja i eksploatacji Kontraktu.

Dla obszaru Pasma Krowiarki PLH020019 ustanowiono plan zadań ochronnych (PZO) zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 29 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pasma Krowiarki PLH020019 (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2014 r. poz. 4025). Nie stwierdzono, aby zakres planowanych prac miał znacząco negatywny wpływ na cele ochrony obszaru lub jego przedmioty ochrony, zarówno na etapie realizacji ja i eksploatacji Kontraktu.

Obszar Natura 2000 Sztolnia w Młotach PLH020070, nie ma ustanowionego planu zadań ochronnych ani planu ochrony. Kontrakt nie będzie realizowany na terenie obszaru. Nie stwierdzono, aby zakres planowanych prac miał wpływ na cele ochrony obszaru lub mógł negatywnie wpłynąć na jego przedmioty ochrony, zarówno na etapie realizacji ja i eksploatacji Kontraktu.

Obszar Natura 2000 Przełom Nysy Kłodzkiej koło Morzyszowa PLH020043 znajduje się w odległości 3 km od Obiektu Kłodzko. Możliwe jest umiarkowane pośrednie negatywne oddziaływanie zwiększenia koncentracji zawiesiny w wodach Nysy Kłodzkiej poniżej rejonu prac na siedlisko 3260 stanowiące przedmiot ochrony ww. obszaru oraz na występujący w obszarze gatunek ryby (głowacz białopłetwy), wymieniony w SDF ze statusem D (populacja nieistotna). Jest to oddziaływanie krótkotrwałe, odwracalne, które ustanie po zakończeniu prac. Na etapie realizacji podjęte zostaną działania minimalizujące, opisane szczegółowo w

załączniku nr 1 do PZŚ. Na etapie eksploatacji wystąpi pozytywny wpływ udrożnienia ichtiologicznego znaczących przegród (łącznie na odcinku ponad 15 km), związany z poprawą łączności populacji głowacza białopłetwego pomiędzy wymienionym obszarem i siedliskami gatunku w górze Nysy Kłodzkiej oraz w jej dopływach: Białej Łądeckiej i Bystrzycy Dusznickiej. Oddziaływanie to będzie korzystne także dla pozostałych gatunków ichtiofauny chronionych w ramach sieci Natura 2000: minoga strumieniowego oraz brzany i lipienia. Z tego względu pośrednie oddziaływanie Kontraktu na omawiany obszar Natura 2000 określono na poziomie słabym do umiarkowanego (etap realizacji) oraz jako pozytywne (etap eksploatacji).

Dla Obszaru Natura 2000 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika PLH020016 ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 24 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika PLH020016 (Dz. Urz. Np. Dolno. Z 2014 r. poz. 5459). Nie stwierdzono, aby zakres planowanych prac miał wpływ na cele ochrony obszaru lub mógł bezpośrednio negatywnie wpłynąć na jego przedmioty ochrony. Przewidywany jest trwały pozytywny wpływ udrożnienia progów –przebudowywanych na bystrza dla Obiektu Długopole-Zdrój oraz progów w obrębie Obiektu Międzylesie (łącznie odcinek o długości 23 km) na zwiększenie stopnia integralności i stabilności populacji wymienionych gatunków w wyniku poprawy drożności ekologicznej rzeki oraz zwiększenia łączności populacji chronionych gatunków ichtiofauny w systemie górnej Nysy Kłodzkiej.

Dla obszaru Natura 2000 Dzika Orlica PLH020061 ustanowiono plan zadań ochronnych (PZO) zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 9 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dzika Orlica PLH020061 (Dz. Urz. Np. Dolno. Z 2014 r. poz. 2342) zmienione zarządzeniem RDOŚ we Wrocławiu z dnia 31 października 2018 r. (Dz. Urz. Np. Dolno. Z 2018 r. poz. 5439). Obszar Dzika Orlica położony jest poza zlewnią Nysy Kłodzkiej, co wyklucza bezpośrednie i pośrednie oddziaływania na siedliska przyrodnicze i gatunki ichtiofauny w granicach obszaru.

Nie stwierdzono w odniesieniu do żadnego z obszarów Natura 2000 zagrożenia wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań.

5.7.4. POZOSTAŁE OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ

Realizacja Kontraktu nie generuje negatywnych oddziaływań na inne obszary chronione, takie jak Parki Narodowe, Rezerwaty Przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne i użytki ekologiczne, które znajdują się poza strefą oddziaływania bezpośredniego i pośredniego Kontraktu.

Obszar Chronionego Krajobrazu Góry Bystrzyckie i Orlickie znajduje się ok. 160 m na zachód od Obiektu Długopole – Zdrój, ok. 600 m od Obiektu Międzylesie i ok. 1 km od Obiektu Bystrzyca Kłodzka. W wyniku realizacji Kontraktu nie dojdzie do naruszenia zakazów ustanowionych dla tego obszaru wymienionych w Tabeli 14.

Tabela 14 Analiza możliwości naruszenia zakazów obowiązujących w Obszarze Obszar Chronionego Krajobrazu Góry Bystrzyckie i Orlickie

Zakazy obowiązujące na terenie Obszaru	Naruszenie zakazu w wyniku realizacji Kontraktu
1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką	Na przewiduje się takich oddziaływań w obszarze; w miejscach realizacji prac będą podjęte środki minimalizujące
2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko	Kontrakt nie należy do kategorii mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych	Na etapie budowy nie zostaną zniszczone zadrzewienia w granicach Obszaru
4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu	Zakaz nie zostanie naruszony.
5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych	Zakaz nie zostanie naruszony. Prace są związane z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym i utrzymaniem budowli wodnych poza Obszarem.
6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka.	Kontrakt jest realizowany w ramach racjonalnej gospodarki wodnej (ochrona przed powodzią), zgodnie z czynną ochroną ekosystemów zawartą w Rozporządzeniu (§3, ust. 3) dotyczące ekosystemów wodnych): prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych cieków wodnych w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej. Prace będą realizowane poza Obszarem.
7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;	Zakres prac nie przewiduje likwidacji na terenie Obszaru naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno – błotnych.
8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu	Budowle przeciwpowodziowe i regulacyjne zgodnie z art. 9. pkt 19) ust. a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tj. Dz.U. z 2005 r. nr 239 poz. 2019 z późn. zm.) są urządzeniami wodnymi.

Zakazy obowiązujące na terenie Obszaru	Naruszenie zakazu w wyniku realizacji Kontraktu
wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne – z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.	

Dwa drzewa będące pomnikami przyrody żywotnik olbrzymi w rejonie Obiektu Międzylesie oraz tulipanowiec amerykański w pobliżu Obiektu Kłodzko mogą być narażone na negatywne oddziaływanie prowadzonych prac, wynikające z przypadkowego uszkodzenia, mające charakter oddziaływań krótkotrwałych lub trwałych. Z tego powodu przewidziano wdrożenie działań minimalizujących opisanych w załączniku 1 do PZŚ.

Realizacja Zadania nie skutkuje negatywnymi oddziaływaniami na funkcjonalność korytarza migracji dużych ssaków.

Przewidziane w ramach planowanych prac przebudowy progów na seminaturalne bystrza (dziesięć obiektów), przebudowy jazów (dwa obiekty), wykonanie kanału migracji ryb pomiędzy planowaną przepławką przy jazu H-11, budowa przepławki ryglowej z rynną do migracji zstępującej oraz budowę kanału migracji ryb na odcinku od jazu H-4 do ujścia młynówki oraz progu kierującego w jej ujściu, przyczynią się do istotnej poprawy drożności rzeki jako korytarza ekologicznego.

Odcinek, na którym zostaną udrożnione znaczące przegrody migracyjne spełnia kryterium długości dla bardzo dobrych warunków migracji głowacza białopłetwego i umiarkowanych dla minoga strumieniowego, jednak, aby warunki takie osiągnąć – konieczne będzie dalsze udrożnienie mniejszych przegród (niskie progi >20 cm).

Na etapie realizacji Kontraktu nastąpi okresowe pogorszenie drożności migracyjnej związane z zakłóceniami (ruch maszyn, hałas – płoszenie) oraz pogorszeniem jakości wody (zawiesina) w rejonie prac. Natomiast na etapie eksploatacji realizacja przewidzianych prac udrożnieniowych przyczyni się do poprawy drożności rzeki Nysy Kłodzkiej i jej dopływów jako korytarza ekologicznego.

5.8. KLIMAT AKUSTYCZNY

Na etapie realizacji Kontraktu wystąpią negatywne oddziaływania w postaci emisji hałasu. Będą to oddziaływania krótkookresowe i zmienne w czasie, związane przede wszystkim z pracą maszyn i ciężkiego sprzętu budowlanego oraz ruch pojazdów obsługujących budowę. Zasięg oddziaływania hałasu związanego z budową zależeć będzie od typu zastosowanych maszyn, liczby równocześnie pracujących maszyn i czasu ich pracy. Poziom mocy akustycznej większości maszyn budowlanych oraz pilarek łańcuchowych mieści się w granicach $L_{WA} = 105-115$ dB. Hałas generowany na etapie realizacji inwestycji będzie rozproszony, emitowany wyłącznie w porze dziennej. Oddziaływania te będą miały lokalny zasięg.

Na potrzeby uproszczonej analizy wyznaczenia obiektów potencjalnie zagrożonych hałasem, przyjęto zasięg 100 m od prac inwestycyjnych niezależnie od ich typu i emisji, jakie wywołują.

Stwierdzono, że w miejscowości Długopole-Zdrój na analizowanym obszarze liczba obiektów narażonych na czasowe przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu wynosi 23 budynki mieszkalne, 2 hotele, 6 budynków szpitali i zakładów opieki medycznej oraz 1 budynek szkół i instytucji badawczych.

Na terenie miejscowości Międzyzylesie, w analizowanym obszarze 100 m od miejsca prac, liczba obiektów narażonych na czasowe przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu wynosi: 93 budynki mieszkalne, 6 hoteli, 15 szkół i budynków instytucji badawczych, 1 przedszkole/żłobek.

W Bystrzycy Kłodzkiej narażonych na czasowe przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu będzie: 238 budynki mieszkalne, 2 hotele, 1 budynek szpitala i zakładów opieki medycznej.

Na terenie Kłodzka, w analizowanym obszarze 100 m, liczba obiektów narażonych na czasowe przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu wynosi: 189 budynki mieszkalne, 1 budynek szpitali i zakładów opieki medycznej.

Podwyższona emisja hałasu na tych terenach związana jest wyłącznie z etapem realizacji, a więc okresem krótkotrwałym, ograniczonym do wykonania niezbędnych robót. Przewiduje się odpowiednie, uprzednie informowanie właścicieli i/lub użytkowników obiektów narażonych na wysoką emisję hałasu wynikającą z prowadzonych robót. Dodatkowo przewiduje się montaż odpowiednich tablic informacyjnych w miejscach i okresach kiedy roboty stwarzające ryzyko wysokiej emisji hałasu będą prowadzone. Okresowe uciążliwości związane z emisją hałasu będą zanikać wraz z zakończeniem poszczególnych etapów robót.

Etap eksploatacji

Budowle hydrotechniczne, objęte zakresem Kontraktu, nie generują hałasu. W związku z powyższym ich eksploatacja nie wpływa trwale na stan akustyczny środowiska terenów chronionych akustycznie, opisanych powyżej.

Emisja hałasu będzie wynikała jedynie z pracy i ruchu maszyn oraz pojazdów koniecznych do przeprowadzenia prac utrzymaniowych. Będą to oddziaływania krótkookresowe i lokalne (ograniczone do miejsc prowadzenia niezbędnych prac utrzymaniowych z udziałem ciężkiego sprzętu), zdarzające się w zależności od potrzeb.

5.9. ZABYTKI KULTURY

Analizując zakres Kontraktu oraz technologię wykonywania robót nie stwierdzono, aby stanowiły one istotne zagrożenie dla obiektów uznanych za chronione na podstawie wpisu do rejestru lub ewidencji zabytków.

Na etapie realizacji prac funkcjonować będzie nadzór archeologiczny zapewniający realizację prac zgodnie z ew. szczegółowymi wytycznymi i uzgodnieniami z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Na etapie eksploatacji dzięki zmniejszeniu poziomu zagrożenia powodziowego przewiduje się pozytywne oddziaływanie na obiekty zabytkowe.

5.10. DOBRA MATERIALNE

Etap realizacji

Oddziaływania na dobra materialne na etapie prac budowlanych będą wynikać głównie z realizacji robót budowlanych oraz ruchu pojazdów i maszyn w terenie zabudowanym i zamieszkałym. Mieszkańcy i ich posesje mogą być narażeni na wystąpienie drgań, hałasu, pylenia. Dlatego określono działania minimalizujące, przedstawione w załączniku nr 1 do PZŚ (poz. 10), gdzie wskazano, iż wszelkie uszkodzenia budowli i budynków oraz innych elementów infrastruktury wynikające w prowadzenia prac przez Wykonawcę lub jego Podwykonawców zostaną naprawione. W poz. 92 Zał. 1 do PZŚ określono także konieczność opracowania *Szczegółowego Planu Zapewnienia Jakości* określającego zasady dokumentowania stanu infrastruktury przed przystąpieniem do prac oraz kontroli ewentualnego wpływu robót na jej stan w wyniku emisji drgań i wibracji. Pogorszeniu może ulec również stan infrastruktury drogowej która jednak po zakończeniu prac zostanie przywrócona do stanu sprzed inwestycji.

Na etapie realizacji inwestycji istnieje potencjalne ryzyko wystąpienia zagrożenia w trakcie wykonywania prac rozbiórkowych jak i związane z posadowieniem nowych obiektów.

W celu ochrony dóbr materialnych na etapie budowy Wykonawca robót zobowiązany zostanie do wdrożenia szeregu działań minimalizujących oddziaływanie zarówno w sąsiedztwie placu budowy, jak i dróg dojazdowych. Ich wdrożenie winno zmniejszyć ryzyko wystąpienia negatywnego wpływu na dobra materialne w rejonie Zadania, dlatego nie przewiduje się znaczących oddziaływań w tym zakresie.

Etap eksploatacji

Realizacja Kontraktu ma na celu m.in. zwiększenie zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów przybrzeżnych ze szczególnym uwzględnieniem obszarów zabudowanych i ciągów komunikacyjnych, a także zabezpieczenie miast Długopole-Zdrój, Międzyzlesie, Bystrzyca Kłodzka i Kłodzko przed uszkodzeniami zabudowy regulacyjnej i mostowej podczas przejścia fali powodziowej. Efektem realizacji Kontraktu będzie m.in. odtworzenie funkcjonalności i/lub zwiększenie niezawodności funkcjonowania budowli hydrotechnicznych oraz zapewnienie bezpiecznego przeprowadzenia fali powodziowej na odcinku Nysy Kłodzkiej w obrębie ww. miejscowości. W związku z tym dobra materialne (w tym przede wszystkim zabudowa miejska i infrastruktura), znajdujące się na terenach zalewowych (o bardzo wysokich walorach historycznych, kulturowych i turystycznych), będą skuteczniej chronione w sytuacji wystąpienia powodzi.

5.11. ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO LUDZI

Etap realizacji

Oddziaływania Kontraktu na etapie realizacji będą oddziaływaniami typowymi dla placów budowy średniej wielkości.

Podstawowe kategorie tych oddziaływań to:

- emisja hałasu i wibracji (praca sprzętu i maszyn budowlanych, transport materiałów),

- emisja zanieczyszczeń do powietrza (emisje spalin z silników spalinowych maszyn i środków transportu, emisje pyłu podczas prowadzenia prac ziemnych i procesów transportu),
- uciążliwości komunikacyjne (związane z nasilonym ruchem pojazdów).

Wszystkie wyżej wymienione oddziaływania będą miały charakter tymczasowy (ograniczone do okresu prowadzenia prac i przesuwanego się frontu robót) i nie będą powodować trwałych zmian parametrów jakości powietrza i klimatu akustycznego. W celu ograniczenia ich skali i natężenia przewidziano odpowiednie działania łagodzące, opisane szczegółowo w załączniku nr 1 do PZŚ.

Na powyższe oddziaływania narażeni będą w szczególności mieszkańcy posesji w sąsiedztwie koryta Nysy oraz potoku Bystrzyca.

Na etapie budowy uciążliwość oraz nasilenie ww. oddziaływań będą minimalizowane poprzez zastosowanie działań technicznych i organizacyjnych, obejmujących:

- ograniczenia czasowe prowadzenia prac, związanych ze znaczącą emisją hałasu oraz w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy, głównie mieszkaniowej,
- ograniczenie emisji pyłów z terenu budowy i środków transportu,
- ograniczenie emisji hałasu i spalin poprzez stosowanie sprawnych urządzeń i wyłącznie silników podczas przerw w pracy,
- opracowanie i uzgodnienie projektu organizacji ruchu z zarządcą dróg oraz właściwe oznaczenie i zabezpieczenie dróg zgodnie z w/w projektem.

Realizacja Kontraktu planowana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami o wysokim standardzie nowoczesności, będzie spełniała wymogi w zakresie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów pożarowych i ochrony środowiska.

Etap eksploatacji

Główne korzyści wynikające z inwestycji, to odtworzenie funkcjonalności i/lub zwiększenie niezawodności funkcjonowania budowli hydrotechnicznych oraz zabezpieczenie pobliskiej infrastruktury drogowej przed podmyciem co poprawi bezpieczeństwo i ochronę zdrowia ludzi. Wykonana inwestycja nie będzie się wiązać ze szkodliwą dla ludzi emisją zanieczyszczeń.

Realizacja Kontraktu planowana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami i wysokimi standardami. Będzie spełniała wymogi w zakresie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów pożarowych i ochrony środowiska. Etap eksploatacji Zadania w pośredni sposób wpłynie na poprawę warunków życia ludzi poprzez zmniejszenie zagrożenia powodziowego.

5.12. ODPADY

Etap realizacji

Przewiduje się powstawanie typowych odpadów z budowy oraz pochodzących z prac remontowych i rozbiórkowych (w tym gleba i ziemia). Możliwe jest także powstanie odpadów zwią-

zanych z eksploatacją sprzętu mechanicznego i maszyn budowlanych zasilanych silnikami spalinowymi, w tym odpadów niebezpiecznych. W okresie prowadzenia prac, w obrębie zaplecza budowy będą powstawały odpady komunalne.

Przy prawidłowym sposobie postępowania z powstającymi odpadami oraz odpowiednim ich zagospodarowaniu, na etapie realizacji proces budowlany nie będzie wywierał negatywnego wpływu na środowisko. Na zapleczu budowy wyznaczony zostanie obszar, w obrębie, którego ustawione zostaną pojemniki i kontenery służące do czasowego magazynowania odpadów, w zależności od ich rodzaju, w tym specjalne, szczelne pojemniki do magazynowania odpadów niebezpiecznych. Odpady na bieżące przekazywane będą na środki transportu podmiotów uprawnionych do przewozu odpadów i zagospodarowywane dalej na podstawie klasyfikacji odpadu dokonywanej na etapie realizacji prac.

Grunty wydobyte z miejsc prac (w tym masy ziemne spoza koryt cieków oraz osady z koryt cieków) zostaną zagospodarowane na terenie budowy w przypadku spełnienia przez nie parametrów technicznych i środowiskowych (sklasyfikowane jako grunty niezanieczyszczone). Jeśli nie będzie to możliwe, w całości lub w części, zostaną zagospodarowane zgodnie z obowiązującymi przepisami dot. odpadów. Wykonawca ma obowiązek opracować dokumenty takie jak: *Plan Gospodarowania Odpadami* oraz *Plan Gospodarowania Gruntami*, w których sposób postępowania z gruntami zostanie szczegółowo przedstawiony i podlegać będzie akceptacji Inżyniera Kontraktu przed rozpoczęciem prac generujących powstanie odpadów i gruntów.

Etap eksploatacji

Potencjalne powstawanie odpadów na etapie eksploatacji Kontraktu związane będzie z prowadzeniem prac utrzymaniowych i konserwacyjnych. Nie przewiduje się powstawania znaczącej ilości odpadów.

5.13. NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA (SYTUACJE KRYZYSOWE I AWARYJNE)

Realizacja i eksploatacja planowanego Kontraktu wiąże się z możliwością wystąpienia następujących nadzwyczajnych sytuacji mogących powodować nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska.

Wyciek substancji ropopochodnych

Na etapie budowy może dojść do sytuacji awaryjnej, w wyniku której nastąpi wyciek substancji ropopochodnych z pojazdów, maszyn budowlanych, zbiorników itp., skutkujący zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i/lub powierzchni ziemi. Do wycieków może potencjalnie dojść w trakcie ruchu pojazdów i maszyn, jak i w miejscach postoju oraz tankowania. Podczas prowadzenia prac ryzyko zaistnienia sytuacji awaryjnej będzie minimalizowane poprzez zapewnienie odpowiednich procedur i środków ograniczających straty w przypadku wystąpienia szkody w środowisku.

Pożar lub eksplozja substancji łatwopalnych

Na etapie budowy może dojść do sytuacji awaryjnej związanej z wystąpieniem pożaru (np. na skutek awarii sprzętu, zaniedbania personelu, eksplozji substancji łatwopalnych, uderzenia pioruna itp.). Wystąpienie takiej sytuacji stwarza zagrożenie zarówno dla personelu Wykonawcy, jak i środowiska. Niemniej jednak w celu minimalizacji zaistnienia

takich sytuacji m. in. wykorzystywany będzie tylko sprzęt w odpowiednim stanie technicznym i który będzie prawidłowo eksploatowany i konserwowany.

Znalezienie niewybuchów lub niewypałów

Na etapie realizacji prac w trakcie prowadzenia prac ziemnych i innych prac budowlanych może dojść do odnalezienia materiałów niebezpiecznych pochodzenia wojskowego, takich jak niewybuchy i niewypały (m.in. zapalniki, pociski, bomby lotnicze, naboje artyleryjskie i karabinowe, pancernice, granaty, wszelkiego typu miny, ładunki materiałów wybuchowych, złom zawierający resztki materiałów wybuchowych i in.). Kontrakt będzie realizowany tak, aby eliminować ryzyko wystąpienia jakiegokolwiek zagrożenia dla personelu Wykonawcy i okolicznych mieszkańców. Opracowane zostaną procedury na wypadek zaistnienia takiej sytuacji oraz zaangażowany zostanie odpowiedni personel (nadzór saperki).

Nagle wezbranie wód, powódź

Potencjalną sytuacją stwarzającą zagrożenie dla środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi na etapie prowadzenia robót jest także wystąpienie nagłego wzrostu stanu wody w rzece. Wykonawca na bieżąco powinien monitorować sytuację hydrologiczną w zlewni Nysy Kłodzkiej w strefach mogących skutkować wystąpieniem podwyższonych stanów wód w rejonie robót. W okresie wystąpienia wysokich stanów wód lub wystąpienia powodzi zatorowych, w obrębie koryta rzeki oraz w strefie brzegowej, może znajdować się sprzęt Wykonawcy robót oraz elementy zaplecza budowy. W związku z powyższym opracowane zostaną procedury na wypadek zaistnienia takiej sytuacji.

Wichury i huragany

Zjawiskami potencjalnie niebezpiecznymi dla warunków prowadzenia prac, a tym samym bezpieczeństwa i zdrowia ludzi oraz środowiska jest wystąpienie ekstremalnych zjawisk pogodowych jakimi są wichury i huragany. Część robót prowadzona będzie w obrębie lub bezpośredniej bliskości zieleni wysokiej.

Możliwość awarii na etapie eksploatacji

Sytuacje awaryjne w eksploatacji remontowanych obiektów hydrotechnicznych mogą wynikać z awarii maszyn podczas prac konserwacyjnych, będące źródłem niekontrolowanego wycieku substancji ropopochodnych i olejów.

Zagrożenie epidemiologiczne

W przypadku występowania epidemii wystąpić mogą zagrożenia zarówno dla zdrowia i życia pracowników Wykonawcy oraz personelu Zamawiającego i Inżyniera jak i dla procesu budowy. Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. poz. 491 z późn. zm.) w okresie od dnia 20 marca 2020r. do odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej ogłoszono stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

5.14. ODDZIAŁYWANIA SKUMULOWANE I TRANSGRANICZNE

Zgodnie z zapisami PZRP oraz aPGW w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły (OPDOW) Podkomponentu 2A Ochrona czynna oraz Podkomponentu 2B Ochrona bierna planowane są następujące przedsięwzięcia:

- 1) Podkomponent 2A – ochrona czynna:

- 2A.1/1 Budowa suchego zbiornika „Boboszków” na rzece Nysie Kłodzkiej,
- 2A. 1/2 Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Roztoki Bystrzyckie” na pot. Goworówka,
- 2A.2/1 Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Krosnowice” na pot. Duna m. Krosnowice,
- 2A.2/1 Budowa suchego zbiornika „Szalejów Górny” na rz. Bystrzycy Dusznickiej;

2) Podkomponent 2B – ochrona bierna:

- **2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej,**
- 2B.2/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Białej Łądeckiej i rzeki Morawki,
- 2B.2/2 Ochrona przeciwpowodziowa rzeki Bystrzycy Dusznickiej i rzeki Kamienny Potok.

Rozpatrując w kontekście ochrony przeciwpowodziowej całego obszaru problemowego (hot - spot) Kotlina Kłodzka skumulowane oddziaływanie ww. działań spowoduje obniżenie i wydłużenie się fal wezbraniowych w Nysie Kłodzkiej, a w konsekwencji przyczyni się w znacznym stopniu do zmniejszenia ryzyka powodziowego w Kotlinie Kłodzkiej, a także w dolinie rzeki Odry.

Rozpatrując oddziaływania skumulowane w zakresie stanu ekologicznego JCWP na Nysie Kłodzkiej, w granicach których planowane są działania z zakresu ochrony przeciwpowodziowej biernej, można stwierdzić, że budowa suchych zbiorników przeciwpowodziowych „Boboszków”, „Roztoki Bystrzyckie”, „Krosnowice” oraz „Szalejów Górny” wpływa nieznacznie lub nie ma wpływu na stan tych JCWP. Wynika to z lokalizacji zbiorników Boboszków i Roztoki Bystrzyckie w obrębie tych samych JCWP, w których zlokalizowane jest analizowany Kontrakt 2B.1/1. Zbiorniki te oddziałują jednak na niewielkie odcinki jednolitych części wód (poniżej 5% długości JCWP), nie ograniczają one również drożności rzek dla migracji ichtiofauny, za wyjątkiem sytuacji powodziowych wstępujących rzadziej niż raz na 10 lat. Pozostałe dwa zbiorniki zlokalizowane są na dopływach Nysy Kłodzkiej stanowiących odrębne JCWP. Ponadto dla inwestycji tych wydano decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, określające działania, minimalizujące ich negatywne oddziaływania na środowisko i nie wpływają bezpośrednio na JCWP objęte Kontraktem 2B.1/1.

Oddziaływania skumulowane na stan JCWP, w obrębie których zlokalizowany jest przedmiotowy Kontrakt oraz zasobów przyrodniczych doliny Nysy Kłodzkiej

Łączna długość analizowanych JCWP, na których realizowany będzie Kontrakt 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej wynosi 147,87 km. W ramach ochrony biernej planowane jest wykonanie prac remontowo-odtworzeniowych w korytach cieków na odcinkach o łącznej długości około 8,12 km, co stanowi niecałe 5,5% długości analizowanych JCWP.

W trakcie realizacji działań w miejscach wykonywania prac nastąpi bezpośrednie niszczenie zbiorowisk roślin wodnych oraz płoszenie zespołów bezkręgowców bentosowych, ichtiofauny i innych organizmów wodnych. Dojdzie również do czasowej zmiany warunków przepływu wody, a także do czasowego zmętnienia wody, wzrostu koncentracji zawiesiny i pogorszenia warunków tlenowych. W przypadku równoczesnego prowadzenia wszystkich inwestycji (Obiekt Międzylesie, Długopole-Zdrój, Bystrzyca Kłodzka i Kłodzko) dojdzie do kumulacji tych oddziaływań.

Najbardziej prawdopodobna jest kumulacja oddziaływań w granicach *JCWP Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki*, będącej najniższą położoną z rozpatrywanych części wód oraz *JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej*, w której zlokalizowane są 2 obiekty: Długopole-Zdrój i Bystrzyca Kłodzka. Oddziaływania skumulowane na poszczególne grupy zwierząt lądowych oraz wodnych nie będą znaczące i będą niezależne od siebie, co związane będzie zarówno z odległością, jak również lokalnym charakterem tych inwestycji (szczególnie z zakresu ochrony biernej). Pośrednio wpłynie to na ograniczenie przejrzystości wody i pogorszenie warunków świetlnych dla makrofitów i fitobentosu, a także pogorszenie parametrów jakości wody i ograniczenie występowania ichtiofauny i makrobezkręgowców bentosowych. Może dojść też do czasowych ograniczeń w swobodnej migracji organizmów wodnych. Jako jeden ze środków przeciwdziałania kumulacji oddziaływań wskazano przesunięcie czasowe i przestrzenne prac polegające na ich realizacji od góry w dół rzeki dla każdego z obiektów. W przypadku niezastosowania się Wykonawcy do tych ograniczeń może nastąpić zaburzenie tarła ryb. Pogorszą się również warunki bytowania gatunków zwierząt ziemno-wodnych, może dochodzić do mechanicznych uszkodzeń zwierząt przez pracujące maszyny. Oddziaływania te zakończą się wraz z zakończeniem realizacji wszystkich inwestycji. Umiarkowany pośredni wpływ zwiększonych koncentracji zawiesiny przewidywany jest także dla położonej poniżej Kłodzka *JCWP Nysa Kłodzka od Ścinawki do oddzielenia się Młynówki Pomianowskiej*.

Oddziaływanie skumulowane na etapie eksploatacji dotyczy przede wszystkim przekształceń hydromorfologicznych w korytach *JCWP* objętych inwestycjami. Ponieważ planowane prace prowadzone będą w korytach silnie przekształconych w przeszłości i będą mieć charakter głównie remontowo-odtworzeniowy, nie wpłyną znacząco i trwale na stan hydromorfologiczny Nysy Kłodzkiej i jej dopływów. Nie przewiduje się więc wpływu na wartość wskaźnika m_4 wyznaczonego dla przedmiotowych *JCWP*, określającego łączną długość odcinków rzek, na których prowadzone były prace regulacyjne (zabudowa podłużna oraz udokumentowana zmiana biegu rzeki) odniesioną do sumarycznej długości cieków istotnych.

Zlikwidowane w trakcie prac naturalne elementy hydromorfologiczne zostaną odtworzone w efekcie naturalnych procesów fluwialnych zachodzących w rzece. Z tego względu, a także ze względu na niewielki zakres przestrzenny prac w skali analizowanych *JCWP* (5,5% łącznej ich długości), zmiany te nie są na tyle istotne, by powodowały obniżenie oceny stanu lub potencjału ekologicznego analizowanych *JCWP*. Warunkiem jest zastosowanie prawidłowych rozwiązań technicznych.

Oddziaływania skumulowane z działaniami wynikającymi z Planu utrzymania wód dla analizowanych *JCWP*

Wszystkie wymienione w PUW działania są pracami konserwacyjno-utrzymawczymi, wykonywanymi cyklicznie co 3 lub co 5 lat. Część z nich realizowana będzie na odcinkach objętych działaniami w ramach Kontraktu 2B.1/1, pozostałe – w niewielkiej odległości od nich. W przypadku równoczesnego prowadzenia prac na odcinkach w zasięgu oddziaływania Kontraktu, mogą wystąpić skumulowane oddziaływania w następującym zakresie:

- zwiększenie koncentracji zawiesiny w wodach *JCWP*,

- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych substancjami ropopochodnymi, wyciekającymi z maszyn budowlanych, w przypadku, gdy są one w złym stanie technicznym lub w wyniku ich awarii,
- zmiany warunków siedliskowych na skutek likwidacji wyrw i zagłębień w skarpach i dnie (zmniejszenie różnorodności morfologicznej) oraz usunięcia namułu, korzeni, zwalonych pni, kamieni, itp. zalegających w dnie cieków,
- płoszenie zwierząt wodnych oraz usunięcie roślin z dna i skarp.

Będą to oddziaływania występujące lokalnie i okresowo. W przypadku prowadzenia tych prac na etapie eksploatacji przedmiotowego Kontraktu nie będą występowały skumulowane oddziaływania bezpośrednie na elementy stanu JCWP i JCWPd. Nie przewiduje się więc również wpływu na osiągnięcie wyznaczonych dla nich celów środowiskowych, o których mowa w art. 57 i 59 Prawa Wodnego. Pośrednie oddziaływanie prac przewidzianych w PUW może dotyczyć odtwarzania siedlisk po zakończeniu realizacji inwestycji oraz aklimatyzacji przesadzonych płatów włosienicznika (2-5 lat). Prace utrzymaniowe będą także planowane i prowadzone z uwzględnieniem zasad dobrych praktyk, co ograniczy ich negatywne oddziaływanie.

Oddziaływania skumulowane Kontraktu z innymi zadaniami wymienionymi w PZPR

Na jednolitych częściach wód, na których zlokalizowane są prace w ramach Kontraktu, a także na JCWP sąsiadujących z nimi, planowane są inwestycje wymienione w PZPR jako działania buforowe w regionie wodnym Środkowej Odry. Są to:

- Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej – potok Goworówka
- Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej – potok Domaszkowski; Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej – Potok Waliszowska Woda;
- Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej – Potok Pławna;
- Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej – Potok Jaskówka;
- Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej – Potok Jodłownik.

Jednocześnie w PZPR zarekomendowano maksymalne ograniczenie zakresu prac i ingerencji w koryto cieków wyłącznie do terenów gdzie występuje znaczące zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego oraz infrastruktury. Obecnie nie jest więc określone, jaki ostatecznie zakres będą miały te inwestycje. Na etapie realizacji, jeśli wszystkie inwestycje będą realizowane jednocześnie, co jest mało prawdopodobne (ze względu na brak szczegółowych ustaleń), może dojść do kumulacji oddziaływań głównie w zakresie wzrostu koncentracji zawiesiny w wodach Nysy Kłodzkiej, szczególnie na obszarze Kłodzka. Z tego względu zdecydowanie nie zaleca się podejmowania prac na ww. potokach przed zakończeniem działań w ramach Zadania 2B.1/1.

Oddziaływania skumulowane w skali całej zlewni Nysy Kłodzkiej dotyczyć będą głównie elementów hydromorfologicznych. Ze względu na brak informacji dot. ostatecznego zakresu działań na ww. potokach, trudno jest na tym etapie określić ich charakter, zwłaszcza w aspekcie oddziaływań trwałych bądź długookresowych, związanych z etapem eksploatacji.

Łączna ocena oddziaływań skumulowanych

Celami środowiskowymi wyznaczonymi dla przedmiotowych JCWP jest osiągnięcie dobrego stanu/potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Dodatkowo celami środowiskowymi wyznaczonymi dla *JCWP Nysa Kłodzka od Różanki do Białej Łądeckiej* oraz *Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Ścinawki* jest również zapewnienie możliwości migracji organizmów wodnych na odcinku cieką istotnego - Nysa Kłodzka od Białej Łądeckiej do Bystrzycy oraz Nysa Kłodzka wraz z Bystrzycą Dusznicką

Nie stwierdzono ryzyka pogorszenia stanu lub potencjału ekologicznego omawianych JCWP oraz zagrożenia osiągnięcia wyznaczonych dla nich celów środowiskowych, w związku ze skumulowanym oddziaływaniem przedmiotowego Kontraktu oraz innych inwestycji realizowanych w zlewni górnej Nysy Kłodzkiej. Przewidziane działania udrożnieniowe mogą w pewnym stopniu przyczynić się do poprawy stanu ekologicznego oraz spełnienia celów środowiskowych omawianych JCWP.

ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE

Planowany Kontrakt ze względu na charakter generowanych oddziaływań i swoje położenie nie stwarza zagrożenia wystąpienia oddziaływań o charakterze transgranicznym. Efekt prac prowadzonych w ramach Kontraktu może wykraczać poza bezpośrednie miejsca ich realizacji, ale będzie to wpływ obejmujący wyłącznie oddziaływania rozpraszające się w dół biegu cieków. Nie ma możliwości, aby ewentualne oddziaływania objęły tereny położone w odległości kilku do kilkunastu kilometrów, w granicach Republiki Czeskiej.

6. OPIS DZIAŁAŃ ŁAGODZĄCYCH

W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań planowanego Kontraktu na środowisko, dobra materialne, zabytki, a przede wszystkim na zdrowie i życie ludności narażonej na oddziaływanie przewidywanych robót w Załączniku nr 1 do PZŚ wylistowano zestawienie działań łagodzących, które będą obowiązywały wszystkich uczestników procesu inwestycyjnego, w tym głównie Wykonawcę Robót. Działania te zostały opracowane na podstawie warunków zawartych w decyzjach środowiskowych wydanej dla poszczególnych Obiektów wchodzących w skład Kontraktu, z uzupełnieniem o dodatkowe warunki ustalone na etapie przygotowania PZŚ. Poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie głównych kategorii działań łagodzących, z podziałem na poszczególne komponenty środowiska omawiane w rozdziałach 4 i 5 PZŚ.

6.1. POWIERZCHNIA ZIEMI I KRAJOBRAZ

Podstawowe formy negatywnego oddziaływania planowanego Kontraktu na powierzchnię ziemi i krajobraz przedstawiono w rozdziale 5.1.

Dla ograniczenia tych oddziaływań, w Załączniku nr 1 do PZŚ wprowadzono następujące działania łagodzące:

- 1, 2, 3, 4 (01 – Wymagania związane z lokalizacją i ograniczeniem powierzchni zajęć czasowych),
- 9, 10 (04- Wymagania dotyczące obsługi komunikacyjnej obszaru realizacji Kontraktu),
- 14, 15, 16 (06 – Zasady postępowania z humusem i rekultywacji terenów zajęć czasowych),
- 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 (07 - Wymagania dotyczące wycinek, ochrony drzew i krzewów),
- 42, 23, 44 (09 - Wymagania dotyczące postępowania z odpadami).

6.2. KLIMAT

W przypadku Kontraktu nie stwierdzono konieczności wykonywania działań łagodzących ze względu na ochronę lokalnych warunków klimatycznych (wprowadzono działania związane z ochroną jakości powietrza – rozdz. 6.3). Zadanie jednocześnie zapobiega i łagodzi skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych.

6.3. JAKOŚĆ POWIETRZA

Podstawowe formy negatywnego oddziaływania planowanego Kontraktu na jakość powietrza przedstawiono w rozdziale 5.3. Dla ograniczenia tych oddziaływań, w Załączniku nr 1 do PZŚ wprowadzono działania łagodzące w następujących pozycjach: 33, 37, 41 (08 - Wymagania dotyczące zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń i emisji do środowiska).

6.4. GLEBY I GRUNTY

Podstawowe formy negatywnego oddziaływania planowanego Kontraktu na gleby i grunty przedstawiono w rozdziale 5.4.

Dla ograniczenia tych oddziaływań, w Załączniku nr 1 do PZŚ wprowadzono następujące działania łagodzące:

- 11, 12, 13 (05 – Wymagania dotyczące gospodarowania masami ziemnymi),
- 14, 15, 16 (06 - Zasady postępowania z humusem i rekultywacji terenów zajęć czasowych),
- 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 37, 38, 39, 40, 41 (08 - Wymagania dotyczące zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń i emisji do środowiska),
- 46, 47 (09 – Wymagania dotyczące postępowania z odpadami).

6.5. WODY POWIERZCHNIOWE

Podstawowe formy negatywnego oddziaływania planowanego Kontraktu na wody powierzchniowe przedstawiono w rozdziale 5.5.

Dla ograniczenia tych oddziaływań, w Załączniku nr 1 do PZŚ wprowadzono następujące działania łagodzące:

- 2 (01 – Wymagania związane z lokalizacją, ograniczeniem powierzchni miejsc zajęć czasowych i ich organizacją),
- 11, 12, 13 (04 – Wymagania dotyczące gospodarowania masami ziemnymi),
- 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 37, 38, 39, 40, 41 (08 - Wymagania dotyczące zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń i emisji do środowiska),
- 46, 47 (09 – Wymagania dotyczące postępowania z odpadami),
- 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61 (11 – Ogólne zasady prowadzenia prac w korytach rzek).

6.6. WODY PODZIEMNE

Analizę oddziaływania planowanego Kontraktu na wody podziemne przedstawiono w rozdziale 5.6. Kontrakt nie generuje negatywnych oddziaływań na stan wód podziemnych. Działania zapobiegające odnoszące się do ochrony wód podziemnych przez zanieczyszczeniami, zestawione są w Załączniku nr 1 do PZŚ. Działania łagodzące w zakresie ograniczenia oddziaływania na wody podziemne to działania wyszczególnione dla ochrony gleb i gruntów oraz wód powierzchniowych (zgodnie z rozdz. 6.4. i 6.5).

6.7. KLIMAT AKUSTYCZNY

Podstawowe formy negatywnego oddziaływania planowanego Kontraktu na klimat akustyczny przedstawiono w rozdziale 5.8.

Dla ograniczenia tych oddziaływań, w Załączniku nr 1 do PZŚ wprowadzono następujące działania łagodzące: 34, 35, 36, 37, 39 (08 - Wymagania dotyczące zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń i emisji do środowiska)

6.8. FLORA I FAUNA

6.8.1. SIEDLISKA PRZYRODNICZE, FLORA I FAUNA

Podstawowe formy negatywnego oddziaływania planowanego Kontraktu na siedliska przyrodnicze, florę i faunę przedstawiono w rozdziale 5.7.

Dla ograniczenia tych oddziaływań, w Załączniku nr 1 do PZŚ wprowadzono następujące działania łagodzące:

- 2,3 (01 – Wymagania związane z lokalizacją, ograniczeniem powierzchni miejsc zajęć czasowych i ich organizacją),
- 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 (07 - Wymagania dotyczące wycinek, ochrony drzew i krzewów),
- 48, 49 (10 – Wymagania związane z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się i likwidacją inwazyjnych gatunków roślin),
- 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61 (11 – Ogólne zasady prowadzenia prac w korytach rzek),
- 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76 (12 - Wymagania związane z ochroną przyrody żywej),
- 93, 94, 95 (16 - Wymagania dotyczące personelu wykonawcy zaangażowanego w realizację PZŚ),
- 113, 114, 115, 116, 117 (20 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Międzylesie),
- 118, 119, 120, 121, 122, 123 (21 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Długopole - Zdrój),

- 124, 125, 126, 127, 128, 129 (22 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Bystrzyca Kłodzka),
- 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139 (23 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Kłodzko).

W szczególności w pkt. 12 - Wymagania związane z ochroną przyrody ożywionej oraz w wymaganiach szczegółowych dla poszczególnych Obiektów (Kategoria 20, 21, 22, 23) Zał. 1 PZŚ opracowano szereg działań łagodzących odnoszących się do organizacji robót, zabezpieczenia miejsc cennych przyrodniczo przylegających do obszarów prac oraz odpowiedniej kontroli miejsc robót przed ekspertów zespołu środowiskowego Wykonawcy.

Również działania łagodzące dotyczące prowadzenia prac w korytach rzek (11 - Ogólne zasady prowadzenia prac w korytach rzek), wskazane w rozdziale 6.5, stanowią działania mające na celu ochronę ekosystemu rzek.

Tym samym zasoby przyrodnicze w miejscu i otoczeniu robót po zakończeniu prac nie doznają trwałego pogorszenia w zakresie wartości przyrodniczej jako reprezentują obecnie. Należy przy tym pamiętać, iż dolina rzeki jest stanowi środowisko podlegające naturalnej zmienności, w związku z czym rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych i gatunków może się różnić od siebie w poszczególnych latach.

6.8.2. OBSZARY CHRONIONE

Działania łagodzące przyjęte dla siedlisk przyrodniczych oraz chronionych gatunków roślin i zwierząt mają także zastosowanie w przypadku ochrony walorów przyrodniczych obszarów chronionych. Komplet działań łagodzących z zakresu ochrony obszarów chronionych przedstawiono w Załączniku nr 1 do PZŚ (pozycje wskazane w rozdz. 6.8.1).

6.9. KRAJOBRAZ KULTUROWY I ZABYTKI

Podstawowe formy negatywnego oddziaływania planowanego Kontraktu na krajobraz kulturowy i zabytki przedstawiono w rozdziale 5.9.

Dla ograniczenia tych oddziaływań, w Załączniku nr 1 do PZŚ wprowadzono następujące działania łagodzące: 77, 78, 79 (13 – Wymagania dotyczące ochrony zabytków kultury).

6.10. DOBRA MATERIALNE

Podstawowe formy negatywnego oddziaływania planowanego Kontraktu na krajobraz kulturowy i zabytki przedstawiono w rozdziale 5.10. Dla ograniczenia tych oddziaływań, w Załączniku 1 PZŚ wprowadzono następujące działanie łagodzące: 9, 10 (04 - Wymagania dotyczące obsługi komunikacyjnej obszaru realizacji Kontraktu) oraz 92 (15 – Wymagania dotyczące ochrony budynków przed hałasem i drganiami).

Kwestie związane z pozyskaniem gruntów lub zmianą ich użytkowania, jak również pozyskaniem terenu pod zajęcia czasowe, omówione są szczegółowo w dokumencie *Plan Pozyskania Nieruchomości* (PPN) dla przedmiotowego Kontraktu.

6.11. ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO LUDZI

Podstawowe formy negatywnego oddziaływania planowanego Kontraktu na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi przedstawiono w rozdziale 5.11.

Dla ograniczenia tych oddziaływań, w Załączniku nr 1 do PZŚ wprowadzono działania łagodzące:

- 48, 49 (10 – Wymagania związane z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się i likwidacją inwazyjnych gatunków roślin),
- 80 - 91 (14 - Wymagania dotyczące ochrony zdrowia i bezpieczeństwa ludzi),
- 92 (15 – Wymagania dotyczące ochrony budynków przed hałasem i drganiami),
- 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111 (18 - Szczególne Wymagania Polityk ES Banku Światowego),
- 112 (19 - Wytyczne postępowania w przypadku obowiązywania w trakcie realizacji robót stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego).

6.12. NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA (SYTUACJE KRYZYSOWE, AWARYJNE)

Sytuacja kryzysowa

W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej należy w pierwszej kolejności powiadomić właściwe służby:

Służba	Nr telefonu
Numer alarmowy z telefonu komórkowego	112
Policja	997
Straż Pożarna	998
Pogotowie ratunkowe	999

Procedura współdziałania i informowania stron Kontraktu zostanie opisana w Instrukcji dla Wykonawcy, przekazanej przez Inżyniera Wykonawcy przed rozpoczęciem robót. Wskazana instrukcja uwzględniać będzie dane teleadresowe (w tym poczty elektronicznej) z uwzględnieniem stanu osobowego struktury Inżyniera, Wykonawcy i JRP przypisanej do realizacji Kontraktu.

Obowiązkiem Wykonawcy jest w pierwszej kolejności przeciwdziałać zagrożeniom, a w przypadku ich wystąpienia ograniczać skutki ich wystąpienia. Poniżej scharakteryzowano podstawowe zagrożenia, przy czym lista podanych zagrożeń jest otwarta i nie wyczerpuje ryzyka powstania innych zagrożeń, nie wymienionych w PZŚ.

W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek sytuacji kryzysowej Wykonawca zobowiązany jest do natychmiastowego powiadomienia odpowiednich służb oraz Zamawiającego, Inżyniera i Biura Koordynacji Projektu OPDOW.

Powódź

Za odpowiednik awarii przemysłowej w odniesieniu do przedmiotowego Kontraktu można uznać wystąpienie wysokich stanów wód lub wystąpienie powodzi, w obrębie koryta rzeki. Przed rozpoczęciem robót Wykonawca opracuje odpowiedni plan postępowania na wypadek wystąpienia tego rodzaju zdarzeń (*Plan ochrony przeciwpowodziowej terenu budowy*) i uzyska akceptację Inżyniera dla jego treści. W dokumencie tym opisane zostaną m.in. procedury postępowania w przypadku wystąpienia tego rodzaju zjawisk (patrz rozdz. 6.14). Warunek związany z koniecznością sporządzenia tego rodzaju dokumentu zawarto w poz. 86 w Załączniku nr 1 do PZŚ.

Wichury i huragany

Za zapewnienie bezpieczeństwa w obszarze realizacji Kontraktu odpowiada Wykonawca. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych zawarty będzie w Planie BIOZ sporządzanym przez Wykonawcę (patrz rozdz. 6.14.). Wymóg opracowania przez Wykonawcę planu BIOZ i uzyskania akceptacji ze strony Inżyniera dla jego treści określono w poz. 85 w Załączniku nr 1 do PZŚ (14 – Wymagania dotyczące ochrony zdrowia i bezpieczeństwa ludzi).

Wyciek substancji ropopochodnych

Innym rodzajem nadzwyczajnego zagrożenia jest wyciek substancji ropopochodnych do wód lub gleby. W celu ograniczenia ryzyka wystąpienia zanieczyszczeń środowiska, wdrożone zostaną odpowiednie środki zapobiegawcze odnoszące się m.in. do odpowiedniej organizacji i wyposażenia placów i zapleczy budowy, wyposażenia miejsc możliwych wycieków w odpowiednie sorbenty oraz bieżącej kontroli stanu używanego sprzętu budowlanego. W przypadku ewentualnego rozlewu substancji ropopochodnych, należy podjąć działania ograniczające rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń, a także je niezwłocznie usunąć. W przypadku obecności zanieczyszczonych warstw gleby należy je zagospodarować zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie. Działania łagodzące służące ochronie środowiska gruntowo - wodnego określono w Załączniku nr 1 do PZŚ (patrz rozdz. 6.4-6.5).

Odnalezienie niewybuchów i niewypałów

Prace prowadzone będą w dolinie Odry, punktowo w korycie rzeki. W związku z tym, iż w pobliżu terenów tych prowadzono w trakcie II Wojny Światowej działania wojenne, istnieje możliwość odnalezienia niewybuchów lub niewypałów w trakcie prowadzenia prac budowlanych, takich jak: zapalniki, pociski, bomby lotnicze, naboje artyleryjskie i karabinowe, pancerzownice, granaty, wszelkiego typu miny, ładunki materiałów wybuchowych, złom zawierający resztki materiałów wybuchowych i in.

Zamawiający nie prowadził kontroli terenu robót pod kątem obecności niewybuchów lub niewypałów. W związku z powyższym Wykonawca zobowiązany jest zapewnić podczas prowadzenia robót ziemnych nadzór saperski (nadzór saperski Wykonawcy) polegający na bieżącym sprawdzaniu (przede wszystkim przed rozpoczęciem robót) i oczyszczaniu terenu z przedmiotów niebezpiecznych pochodzenia wojskowego wraz z ich utylizacją.

W przypadku odnalezienia niewybuchów w trakcie robót Wykonawca powinien natychmiast przerwać pracę i ewakuować pracowników oraz powiadomić nadzór saperski, policję, Inżyniera, JRP (Zamawiającego) i BKP OPDOW.

kategorycznie nie wolno, przed przyjazdem nadzoru saperskiego Wykonawcy lub wojskowego patrolu rozminowania, znalezionych przedmiotów potencjalnie niebezpiecznych pochodzenia wojskowego podnosić, odkopywać, zakopywać, przenosić, wrzucać do ognia lub wody, itp.

Działania łagodzące odnoszące się do zagrożeń związanych z odnalezieniem niewybuchów i niewypałów określone zostały w następujących pozycjach tabeli w Załączniku nr 1 do PZŚ: 89, 90 (14 - Wymagania dotyczące ochrony zdrowia i bezpieczeństwa ludzi).

Pożar

Za ochronę przeciwpożarową w obszarze realizacji Kontraktu odpowiada Wykonawca. Szczegółowy sposób postępowania w przypadku wystąpienia pożaru, zawarty będzie w Planie BIOZ sporządzanym przez Wykonawcę (patrz rozdz. 6.14.). Wymóg opracowania przez Wykonawcę planu BIOZ i uzyskania akceptacji ze strony Inżyniera dla jego treści określono w poz. 82 Załącznika nr 1 do PZŚ (14 - Wymagania dotyczące ochrony zdrowia i bezpieczeństwa ludzi).

Zagrożenie epidemiologiczne

W przypadku obowiązywania w trakcie realizacji robót stanu zagrożenia epidemiologicznego lub stanu epidemii, Wykonawca zobowiązany będzie do postępowania zgodnie z wymaganiami prawnymi, w szczególności ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. *o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 1239 ze zm.), wszystkimi obowiązkami wynikającymi z ogłoszenia stanu epidemii bądź stanu zagrożenia epidemicznego oraz stosownymi wytycznymi Banku Światowego. Działania Wykonawcy winny redukować ryzyko szerzenia zakażenia zarówno w odniesieniu do personelu Wykonawcy, jak również Zamawiającego i Inżyniera oraz społeczności lojalnej. Wytyczne dotyczące postępowania w przypadku stanu zagrożenia epidemiologicznego lub stanu epidemii zawarto w poz. 112 (19 - Wytyczne postępowania w przypadku obowiązywania w trakcie realizacji robót stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego) w Zał. 1 PZŚ.

Niezależnie od powyższego, Wykonawca zgodnie z poz. 88 (14 - Wymagania dotyczące ochrony zdrowia i bezpieczeństwa ludzi) wdroży program podnoszenia świadomości w zakresie roznoszenia chorób zakaźnych (np. HIV-AIDS, COVID 19).

6.13. ODPADY I ŚCIEKI

Działania łagodzące w zakresie postępowania z odpadami to następujące pozycje w Załączniku nr 1 do PZŚ: 42 – 47 (09 – Wymagania dotyczące postępowania z odpadami).

Działania łagodzące w zakresie postępowania ze ściekami opisano w poz. 47 w Załączniku nr 1 do PZŚ (09 – Wymagania dotyczące postępowania z odpadami).

6.14. WYMAGANIA DOTYCZĄCE WDROŻENIA PLANÓW DZIAŁAŃ W FAZIE BUDOWY

W celu zapewnienia właściwej organizacji prowadzenia robót, a także w celu prawidłowego wdrożenia warunków określonych w Zał. 1 i 2 w Planie Zarządzania Środowiskiem, Wykonawca ma obowiązek opracować i uzyskać akceptację Inżyniera, a następnie wdrożyć do realizacji następujące dokumenty jako elementy **Planu Zarządzania Środowiskowego i Społecznego Wykonawcy (C-ESMP)**:

- *Projekt organizacji placu budowy*, który powinien zawierać między innymi takie elementy, jak:
 - Lokalizacja zaplecza budowy,
 - Zagospodarowanie zaplecza budowy,
 - Zabezpieczenie zaplecza budowy,
 - Drogi technologiczne, w tym obowiązkowo planowane zajęcia czasowe terenu,
 - Ochrona środowiska na zapleczu budowy.
- *Projekt organizacji ruchu na czas wykonywania robót*, który powinien być zgodny z:
 - specyfikacjami technicznymi,
 - wymaganiami zarządców dróg dotyczącymi transportu i warunków ich użytkowania.
- *Plan gospodarki odpadami*, który powinien zawierać między innymi poniższe główne elementy oraz szczegółowe wytyczne zawarte w Załączniku nr 1 do PZŚ:
 - Zastane oraz przewidywane rodzaje i ilości odpadów,
 - Sposoby zapobiegania negatywnemu oddziaływaniu odpadów na środowisko,
 - Sposób zagospodarowania odpadów z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - Rodzaj powstających odpadów (m. in. odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej - włączając glebę z terenów zanieczyszczonych, odpady niebezpieczne, odpady komunalne, odpady zawierające azbest) oraz sposób ich magazynowania i unieszkodliwienia.
- *Plany zapewnienia jakości* dla poszczególnych kategorii robót oraz innego typu działań Wykonawcy (zależnie od potrzeb, w tym od wymagań Inżyniera), które powinny zawierać m.in.:
 - Informacje o planowanej organizacji wykonywania danej kategorii robót lub działań;

- Informacje na temat warunków realizacji danej kategorii robót lub działań zawartych w PZŚ;
 - Informacje o ew. innych sposobach przeciwdziałania negatywnym oddziaływaniom danej kategorii robót na środowisko.
- *Plan ochrony przeciwpowodziowej terenu budowy* na czas prowadzenia robót, który powinien zawierać między innymi takie elementy, jak:
 - Monitorowanie sytuacji hydrologiczno-meteorologicznej,
 - Warunki dla przepuszczenia przepływów wezbraniowych w okresie prowadzenia robót,
 - Zasady pracy zespołu Wykonawcy w okresie zagrożenia powodziowego,
 - Podstawowe obowiązki kluczowych członków Zakładowego Zespołu Przeciwpowodziowego,
 - Listę osób funkcyjnych w okresie zagrożenia powodziowego,
 - Wykaz sprzętu i środków transportowych potrzebnych do przeprowadzenia akcji ratowniczych,
 - Instrukcję postępowania w czasie wezbrań.
 - *Plan postępowania w przypadku niekontrolowanej emisji (wycieku) substancji ropopochodnych*, który powinien zawierać między innymi elementy dotyczące trybu postępowania w przypadku rozlewu substancji chemicznych i ropopochodnych, tj.:
 - Tryb wyposażenia w odpowiednie materiały w stosunku do przewidywanych zagrożeń i substancji,
 - Tryb alarmowania i powiadamiania poszczególnych służb,
 - Tryb postępowania, celem ograniczenia rozlewu,
 - Tryb postępowania z materiałami sorpcyjnymi.
 - *Kodeks Postępowania ES Personelu Wykonawcy* (Kodeks Postępowania zapewniający wdrożenia środków mających na celu zaradzenie zagrożeniom środowiskowym i społecznym związanym z realizacją Kontraktu, w tym ryzyku wykorzystywania seksualnego, niegodziwego traktowania w celach seksualnych i molestowania seksualnego).

Wykonawca przedłoży Kodeks Postępowania ES, zawierający postanowienia określające zobowiązania Wykonawcy wyłonionego w rezultacie postępowania o udzielenie zamówienia wynikające z umowy w szczególności w zakresie ochrony środowiska, spraw społecznych, zdrowia i bezpieczeństwa zgodnie z wzorem, po jego podpisaniu (na każdej stronie) wraz z ofertą. Tym samym przyjmuje do wiadomości konieczność stosowania zawartych w nim wymagań w każdej fazie realizacji umowy. Kodeks Postępowania stanowi część środków mających na celu zaradzenie zagrożeniom środowiskowym i społecznym związanym z realizacją Zadania, w tym z uwzględnieniem ryzyk związanych z molestowaniem seksualnym i mobbingiem, a także dyskryminacją ze względu na płeć. Dotyczy całego personelu Wykonawcy, robotników i innych pracowników w obszarze realizacji Kontraktu. Dotyczy również

personelu każdego Podwykonawcy i każdego innego personelu pomagającego Wykonawcy w realizacji Zadania.

- *Strategie Zarządzania i Plany Wdrażania ES* (strategie zarządzania i plany wdrażania dot. ryzyk środowiskowych, społecznych, zdrowotnych i bezpieczeństwa), które zawierają m.in. elementy takie jak:
 - opis działań podejmowanych w celu zarządzania ryzykami;
 - opis wykorzystywanych materiałów, sprzętu, opis procesów zarządzania itp., które będą realizowane przez Wykonawcę i jego Podwykonawców w celu minimalizacji ryzyk.

Wykonawca zobowiązany jest przedstawić do akceptacji Inżyniera, a następnie wdrożyć **Plan Zarządzania Środowiskowego i Społecznego Wykonawcy (C-ESMP)**, zgodnie z Warunkami Kontraktu Subklauzula 4.1 SW, zawierający m.in. uzgodnione Strategie Zarządzania i Plany Wdrażania ES, Kodeks Postępowania dla Personelu Wykonawcy (ES) oraz Plan Zarządzania Środowiskiem (EMP/ PZŚ) stanowić będzie obowiązującą część C-ESMP. Wykonawca nie jest uprawniony do modyfikacji zapisów oraz warunków ustalonych w EMP/PZŚ. Wykonawca dokonuje przeglądu planu C-ESMP okresowo i aktualizuje go zgodnie z wymaganiami Kontraktu, aby upewnić się, że zawiera działania odpowiednie dla Robót. Zaktualizowany C-ESMP jest przedkładany Inżynierowi do kontroli. Procedury przeglądu C-ESMP i jego aktualizacji są takie, jak opisano w Subklauzuli 4.4.1 SW.

- *Plan Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia* (plan BIOZ), który powinien zawierać m.in. następujące elementy:
 - wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi;
 - informacje dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia, w tym w odniesieniu do środowiska naturalnego;
 - informację o wydzieleniu i oznakowaniu miejsca prowadzenia robót budowlanych, stosownie do rodzaju zagrożenia;
 - informację o sposobie prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych;
 - określenie sposobu przechowywania i przemieszczania materiałów, wyrobów, substancji oraz preparatów niebezpiecznych na terenie budowy;
 - wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń;
 - wskazanie miejsca przechowywania dokumentacji budowy oraz dokumentów niezbędnych do prawidłowej eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych,

- informacje na temat rozwiązywania problemów związanych z COVID-19 (należy zwrócić uwagę także na pozostałe informacje dot. prowadzenia prac w warunkach pandemii określone w Zał. 1 i 2 PZŚ).

Wykonawca, przy opracowaniu ww. dokumentów, uwzględni odpowiednie polityki operacyjne Banku Światowego dot. ochrony zdrowia, środowiska oraz zasad bezpieczeństwa, w tym Wytocznych ES¹. Dokumenty te przed wdrożeniem, muszą zostać zatwierdzone przez Inżyniera, który następnie także monitoruje ich prawidłową realizację.

Wykonawca przeprowadzi również szkolenie z zasad i warunków wdrażania PZŚ dla kadry kierowniczej i inżynieryjno-technicznej Wykonawcy oraz regularne szkolenia Pracowników w zakresie BHP, podnoszenia świadomości w zakresie przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu i mobbingowi.

Przy opracowaniu ww. dokumentów, Wykonawca uwzględni odpowiednie polityki operacyjne Banku Światowego dot. ochrony zdrowia, środowiska oraz zasad bezpieczeństwa. Dokumenty te przed wdrożeniem, muszą zostać zatwierdzone przez Inżyniera, który następnie także monitoruje ich prawidłową realizację. Wymóg opracowania i uzyskania akceptacji treści ww. dokumentów wskazano w pozycji 83 w Załączniku nr 1 do PZŚ.

6.15. SZCZEGÓLNE WYMAGANIA W ZAKRESIE POLITYK ES BANKU ŚWIATOWEGO (ASPEKTY ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE, W TYM RYZYKO WYKORZYSTYWANIA SEKSUALNEGO, NIEGODZIWEGO TRAKTOWANIA W CELACH SEKSUALNYCH I MOLESTOWANIA SEKSUALNEGO)

Realizacja Kontraktu związana jest z potrzebą spełnienia szeregu wymagań z zakresu ES (aspekty środowiskowe, społeczne, BHP), które regulowane są przepisami krajowymi regulującymi kwestie ochrony środowiska, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz prawa pracy. Nad ich przestrzeganiem nadzór pełnią instytucje i organy państwa. W szczególności, w zakresie przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz prawa pracy, organy państwowej inspekcji sanitarnej oraz państwowej inspekcji pracy upoważnione są do kontrolowania działań przedsiębiorców, w tym na placach budów. Niemniej, z uwagi na wysoką wagę przykładanym wymaganiom ES przez Bank Światowy, warunki kontraktów dofinansowanych z pożyczki Banku Światowego nakładają obowiązki w zakresie zapewnienia wdrożenia obowiązujących przepisów. Szczególna uwaga dotyczy takich zagadnień jak:

- Ochrona osób młodocianych zatrudnionych przy realizacji Kontraktu.
- Wyeliminowanie niewłaściwych form zachowania osób zatrudnionych przy realizacji Kontraktu (w tym molestowania seksualnego i mobbingu).
- Zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia osób zatrudnionych przy realizacji Kontraktu, w tym zapewnienie wymaganych prawem służb BHP.
- Zapewnienia właściwych warunków socjalnych i warunków zatrudnienia pracownikom zatrudnionym przy realizacji Kontraktu (w tym sprawiedliwych warunków płacy).

¹ https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/topics_ext_content/ifc_external_corporate_site/sustainability-at-ifc/policies-standards/ehs-guidelines

Poniżej przedstawiono listę zagadnień w formie wymagań dla Wykonawcy, związaną z politykami ES BŚ. Należy podkreślić, że wymagania i warunki w zakresie ES określone wobec Wykonawcy i jego pracowników obowiązują również Podwykonawców Wykonawcy i ich pracowników lub Podwykonawców.

- Wykonawca przeprowadzi szkolenia i wdroży program podnoszenia świadomości w zakresie przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu i mobbingowi. Działania te będą prowadzone w trakcie całego okresu obowiązywania Kontraktu, w tym w okresie zgłaszania wad przynajmniej co drugi miesiąc. Będą one mieć formę kampanii informacyjnych, edukacyjnych i uświadamiających.
- Wykonawca natychmiast poinformuje Konsultanta o wszystkich przypadkach zgłoszonych i podejrzeniach dotyczących molestowania seksualnego i mobbingu.
- Wykonawca poinformuje wszystkie osoby zatrudnione na budowie o możliwości składania skarg na warunki pracy i płacy oraz doręczy ulotkę informacyjną z niezbędnymi informacjami dotyczącymi zgłaszania skarg i wniosków, w której zapewni o braku reperkusji dla osoby zgłaszającej problem. Treść ulotki zostanie uzgodniona z Konsultantem.
- Wykonawca poinformuje Konsultanta o wszystkich zdarzeniach wypadkowych z udziałem pracowników oraz osób postronnych zgodnie z przedstawioną procedurą przekazaną przez Konsultanta. Wykonawca w przypadku zaistnienia zdarzenia wypadkowego podejmie wszelkie działania, do których został zobligowany obowiązującymi przepisami prawa między innymi takimi jak Prawo Budowlane oraz Kodeks Pracy.
- Wykonawca zapewni równouprawnienie w wynagrodzeniu dla pracowników wykonujących tą samą pracę nie biorąc pod uwagę płci, orientacji seksualnej ani wieku, ponadto osoby zatrudnione na Kontrakcie nie będą prześladowane oraz dyskryminowane ze względu na płeć, orientację seksualną oraz wiek.
- Wykonawca stosownie do możliwości i warunków oraz polskich przepisów Kodeksu Pracy, zaspokoi bytowe i socjalne potrzeby pracowników w miejscu pracy.
- Wykonawca jest zobowiązany ułatwić pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych.
- Wykonawca może zatrudnić tylko takiego pracownika młodocianego, który ukończył 15 lat, ukończył co najmniej ośmioletnią szkołę podstawową i przedstawił świadectwo lekarskie stwierdzające, że praca danego rodzaju nie zagraża jego zdrowiu.
- Wykonawca zatrudni specjalistę ds. BHP, posiadającego kwalifikacje i doświadczenie zawodowe zgodne z polskimi przepisami prawa pracy.

W związku z powyższym, w tabeli działań łagodzących w Zał. 1 do PZŚ poz. 105 – 113 (18 – Szczególne wymagania polityk ES Banku Światowego), zawarto szczegółowe warunki obowiązujące Wykonawcę robót, objęte obowiązkiem monitoringu i raportowania w okresie realizacji Zadania. Należy jednak podkreślić, iż Wykonawca ma obowiązek stosować i przestrzegać wszystkich zapisów Kodeksu Pracy oraz będzie postępował zgodnie z Kodeksem postępowania ES.

6.16. WYMAGANIA ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ KOMPENSACJI PRZYRODNICZYCH

Zgodnie z warunkami zawartymi w wydanych dla Kontraktu decyzjach środowiskowych, jego realizacja wiąże się z koniecznością wykonania działań kompensujących. W Zał. 1 do PZŚ w prowadzono następujące działania mające charakter odtworzeniowy:

- 117 (20 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Międzylesie),
- 121122, 123 (21 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Długopole - Zdrój),
- 128, 129 (22 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Bystrzyca Kłodzka),
- 136, 137, 138, 139 (23 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Kłodzko).

7. OPIS DZIAŁAŃ MONITORINGOWYCH

7.1. MONITORING ŚRODOWISKA W OKRESIE PROWADZENIA ROBÓT

W Załączniku nr 2 do PZŚ podano zestaw działań z zakresu monitoringu, obowiązujących dla Wykonawcy Kontraktu. Działania te zostały opracowane na podstawie warunków zawartych w decyzjach środowiskowych wydanych dla Kontraktu, z uzupełnieniem o dodatkowe warunki ustalone na etapie przygotowania PZŚ.

Działania monitoringowe wymienione w Załączniku nr 2 do PZŚ należą do trzech kategorii:

- monitoring wdrażania działań łagodzących wymienionych w Załączniku nr 1 do PZŚ;
- monitoring działań kompensacyjnych wskazanych w rozdziale 6.16 określonych w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach:
 - 116 (20 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Międzyzylesie),
 - 119-121 (21 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Długopole - Zdrój),
 - 126-127 (22 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Bystrzyca Kłodzka),
 - 135-138 (23 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Kłodzko);
- monitoring wskazany w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach (przedstawione w rozdziale 7.2).

7.2. MONITORING ŚRODOWISKA W OKRESIE EKSPLOATACJI

W Załączniku nr 2 do PZŚ wprowadzono następujące działania monitoringowe wskazane w decyzjach środowiskowych dla poszczególnych Obiektów:

- 118, 119, 120, 121, 122 (20 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Międzyzylesie),
- 129, 130, 131, 132, 133 (21 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Długopole - Zdrój),
- 139, 140, 141, 142, 143 (22 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Bystrzyca Kłodzka),
- 154, 155, 156, 157, 158 (23 – Wymagania szczegółowe – Obiekt Kłodzko).

8. KONSULTACJE SPOŁECZNE

8.1. KONSULTACJE SPOŁECZNE RAMOWEGO PLANU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM I SPRAWAMI SPOŁECZNYMI DLA POPDOW (2015)

Projekt dokumentu pt. Ramowy Plan Zarządzania Środowiskiem i Sprawami Społecznymi (ESMF) dla Projektu OPDOW (w tym dla Komponentu 1, obejmującego m.in. niniejsze Zadanie) podlegał procedurze konsultacji społecznych, prowadzonych zgodnie z polityką operacyjną Banku Światowego OP 4.01. Ich celem było umożliwienie zapoznania się społeczeństwa z treścią tego dokumentu oraz zapewnienie możliwości wniesienia ewentualnych uwag, zapytań i wniosków do jego treści. Dokumentacja procesu konsultacji społecznych ww. dokumentu dostępna jest w serwisie internetowym Biura Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły¹.

W okresie listopad – grudzień 2019 r. przeprowadzono także konsultacje społeczne na terenie Międzyzlesia, Długopola-Zdroju, Bystrzyca Kłodzkiej oraz Kłodzka (a także pozostałych 5 miejscowości w obrębie których planuje się realizację prac w Podkomponencie 2B), które dotyczyły przede wszystkim zakresu planowanych robót. Konsultacje miały charakter bezpośrednich spotkań z mieszkańcami, przedstawicielami lokalnego samorządu oraz wszelkimi innymi osobami i podmiotami zainteresowanymi realizowanym Projektem OPDOW na terenie Ziemi Kłodzkiej. Spotkania miały charakter otwarte, wyprzedzająco przekazywano zainteresowanym materiałami prezentujące zakres prac (etap opracowania koncepcji technicznych).

Uczestnicy spotkań konsultacyjnych w zdecydowanej większości przychylnie ocenili zakres i formę organizacji spotkań. Pozytywnie odnieśli się do możliwości zapoznania się z koncepcją techniczną przed spotkaniem oraz zgłaszania uwag i omawiania konkretnych rozwiązań na spotkaniu. Na bieżąco zadawano pytania, zgłaszano uwagi i przedstawiano opinie. Część wniosków zgłoszono listownie lub drogą elektroniczną. Mieszkańcy i przedstawiciele samorządów wnieśli szereg wniosków do zaplanowanych działań. Przeważająca część postulatów, mieszcząca się w zakresie terytorialnym i rzeczowym projektu, niekolidująca z wymaganiami technicznymi, środowiskowymi, architektonicznymi lub własnościowymi została przeanalizowana przez projektantów i uwzględniona w dalszych pracach. W wielu przypadkach planowane do realizacji roboty wychodzą naprzeciw oczekiwaniom projektom samorządów w zakresie otwarcia się miast w kierunku rzek, stosując jednocześnie zabezpieczające rozwiązania techniczne przyjazne środowisku i zabytkom architektury. Większość uczestników spotkań wyrażało zadowolenie z faktu, że Wody Polskie rozpoczęły konkretne działania inwestycyjne z zakresu poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na Ziemi Kłodzkiej. Podkreślano również, że planowane prace są niewystarczające i przede wszystkim obejmują prace z zakresu utrzymania wód i urządzeń wodnych. Mieszkańcy Ziemi Kłodzkiej oczekują realizacji obietnic oraz dalszych działań na obszarach nieurbanizowanych i pozostałych dopływach Nysy Kłodzkiej, wyrażając jednocześnie wolę uczestniczenia dalszych rozmowach i konsultacjach.

¹ http://www.odrapcu.pl/popdow_dokumenty_RPZSiSS.html.

8.2. KONSULTACJE SPOŁECZNE NA ETAPIE PROCEDUR ŚRODOWISKOWYCH DLA ZADANIA (2020)

Za przeprowadzanie konsultacji z udziałem społeczeństwa odpowiedzialny był organ prowadzący postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, czyli Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Zgodnie z art. 79 ustawy o oś przed wydaniem decyzji środowiskowych, w ramach oceny oddziaływania na środowisko Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Obwieszczeniami z dnia 23 marca 2020 r., znak: WOOŚ.420.10.2020.AP.3; WOOŚ.420.17.2020.AP; WOOŚ.420.18.2020.AP; WOOŚ.420.20.2020.AP Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu poinformował strony postępowania m.in.: o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. inwestycji, organach właściwych do wydania decyzji, a także możliwości zapoznawania się z aktami sprawy i składania uwag i wniosków na każdym etapie postępowania.

Zainteresowane strony mogły zapoznać się z całą dokumentacją sprawy:

- od dnia 25 września 2020 r. do dnia 26 października 2020 r. (włącznie) – *Obiekt Długopole Zdrój*,
 - od dnia 14 września 2020 r. do dnia 13 października 2020 r. (włącznie) – *Obiekt Międzylesie*,
 - od dnia 28 września 2020 r. do dnia 27 października 2020 r. (włącznie) – *Obiekt Bystrzyca Kłodzka*,
 - od dnia 28 września 2020 r. do dnia 27 października 2020 r. (włącznie) – *Obiekt Kłodzko*,
- oraz składać uwagi i wnioski odnośnie planowanej inwestycji przy pomocy różnych środków komunikacji.

Ww. obwieszczenia zostało także podane do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu a także opublikowane na stronie BIP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (rdos.wroclaw.gov.pl) oraz BIP Urzędu Miasta i Gminy Bystrzyca Kłodzka, BIP Urzędu Miasta i Gminy Międzylesie, BIP Urzędu Gminy Kłodzko i BIP Urzędu Miasta Kłodzko.

Obwieszczenia zostały również udostępnione w miejscu realizacji inwestycji, tj.:

- dla *Obiektu Długopole – Zdrój*: na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Bystrzyca Kłodzka oraz tablicy informacyjnej zlokalizowanej na terenie Długopola Dolnego, w sąsiedztwie koryta Nysy Kłodzkiej, tablicy informacyjnej przy ul. Wolnej w miejscowości Długopole-Zdrój w sąsiedztwie koryta Nysy Kłodzkiej, tablicy informacyjnej przy ul. Zdrojowej w miejscowości Długopole-Zdrój w sąsiedztwie koryta Nysy Kłodzkiej oraz tablicy informacyjnej przy skrzyżowaniu ulic Wolnej i Zdrojowej w miejscowości Długopole-Zdrój w sąsiedztwie koryta Nysy;
- dla *Obiektu Międzylesie*: na tablicy informacyjnej zlokalizowanej przy ul. Rynek w miejscowości Międzylesie, tablicy informacyjnej zlokalizowanej przy Urzędzie Miasta i Gminy Międzylesie, w pobliżu mostu znajdującego się na rzece Nysie Kłodzkiej w ciągu ul. Tysiąclecia

Państwa Polskiego w Międzyzlesiu oraz w pobliżu mostu znajdującego na rzece Nysie Kłodzkiej, w obrębie ewidencyjnym Smreczyna w pobliżu adresu Smreczyna 24;

- dla *Obiektu Bystrzyca Kłodzka*: na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Bystrzycy Kłodzkiej, w pobliżu mostu na Nysie Kłodzkiej między drogą krajową nr 33, a miejscowością Zabłocie w obrębie ewidencyjnym Stary Waliszów, w pobliżu budynku przy ul. Plac Szpitalny w sąsiedztwie koryta potoku Bystrzyca oraz w pobliżu mostu na Nysie Kłodzkiej przy ul. Unii Lubelskiej;

- dla *Obiektu Kłodzko*: na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy Kłodzko oraz tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta Kłodzko, w pobliżu budynku Nadzoru Wodnego Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Kłodzku przy ul. Kościuszki 1, w pobliżu kładki nad korytem rzeki Nysy Kłodzkiej przy ul. J. Słowackiego oraz w pobliżu mostu przy ujściu rzeki Białej Łądeckiej do rzeki Nysy Kłodzkiej w obrębie ewidencyjnym Krosnowice.

W wyznaczonym terminie nie złożono żadnych uwag i wniosków w toczącym się postępowaniu.

W dniu 23 października 2020 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wydał decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla *Obiektu Międzyzlesie* (znak: WOOŚ.420.17.2020.AP.17) w dniu 13 listopada 2020 dla *Obiektu Bystrzyca Kłodzka* (znak: WOOŚ.420.18.2020.AP.17), natomiast w dniu 19 listopada 2020 dla *Obiektu Długopole – Zdrój* (znak: WOOŚ.420.10.2020.AP.22) i *Obiektu Kłodzko* (znak: WOOŚ.420.20.2020.AP.17).

Powyższe decyzje zostały podane do publicznej wiadomości poprzez obwieszczenie w sposób analogiczny jak w przypadku obwieszczenia o wszczęciu postępowania z udziałem społeczeństwa.

W toku prowadzonych konsultacji społecznych przedstawiciele społeczeństwa nie zgłosili żadnych uwag i wniosków w postępowaniach. Nie było także osób i podmiotów, któreawnioskowały o uczestnictwo w postępowaniach na prawach strony.

8.3. KONSULTACJE SPOŁECZNE PZŚ (2021)

Projekt niniejszego dokumentu podlega procedurze konsultacji społecznych prowadzonych zgodnie z politykami operacyjnymi Banku Światowego (*OP 4.01*).

Po opracowaniu projektu dokumentu PZŚ jego wersję elektroniczną wywiesza się na publicznie dostępnych stronach internetowych, a wersję papierową wywiesza do wglądu zainteresowanych. Szczegółowe informacje o możliwości zapoznania się z tym dokumentem oraz możliwości wnoszenia wniosków i uwag (wraz ze wskazaniem szczegółowych danych do kontaktu (adres e-mail, adres miejsca, w którym można zapoznać się z projektem dokumentu, godziny urzędowania, numer telefonu) podaje się do publicznej wiadomości w lokalnej prasie oraz na stronach internetowych podmiotu realizującego Kontrakt będące tematem PZŚ.

Z uwagi na aktualną sytuację związaną epidemią wirusa COVID-19, plan działań związany z publicznieniem Planu Zarządzania Środowiskiem uwzględnia zalecenia Noty Technicznej

Banku Światowego „Konsultacje publiczne i zaangażowanie interesariuszy w działania wspierane przez Bank Światowy, w przypadku wystąpienia ograniczeń w prowadzeniu spotkań publicznych”.

Spotkanie do tej pory organizowane w ramach upublicznienia dokumentu w formie otwartej debaty zastąpione zostanie zorganizowaniem webinarium tj. rodzaju internetowego seminarium prowadzonego i realizowanego za pomocą technologii webcast, który umożliwi obustronną komunikację między prowadzącym spotkanie a uczestnikami, z wykorzystaniem wirtualnych narzędzi. Spotkanie zostanie zorganizowane poprzez aplikację Microsoft Teams. Program ten umożliwi zorganizowanie i przeprowadzenie webinarium, z możliwością udostępniania m.in. prezentacji lub widoku ekranu, a także przełączanie się pomiędzy kilkoma prelegentami oraz zadawanie pytań przez uczestników na czacie (wyłącznie w formie pisemnej) i odpowiadanie na nie przez prelegentów. Od uczestników wymagany jest jedynie dostęp do Internetu oraz przeglądarka internetowa – w celu dołączenia do webinarium nie jest wymagane instalowanie żadnego innego programu na swoim komputerze.

W związku z powyższym obwieszczenie o upublicznieniu dokumentu PZŚ będzie zawierało informacje o dacie i godzinie rozpoczęcia webinarium wraz ze wskazaniem, że na stronie internetowej Inwestora zostanie udostępniony link umożliwiający dołączenie do webinarium.

W celu umożliwienia zadawania pytań w okresie upublicznienia PZŚ uruchomiona zostanie infolinia. Informacja o infolinii zamieszczona będzie również w obwieszczeniu o upublicznieniu PZŚ.

Uwagi od społeczeństwa, które wymagają uwzględnienia, wprowadza się do dokumentu PZŚ i przygotowuje jego wersję finalną. PZŚ w tej postaci jest również przesyłany do Banku Światowego w celu uzyskania klauzuli akceptacji, tzw. „no objection”.

9. STRUKTURA ORGANIZACYJNA WDRAŻANIA PZŚ

Kontrakt będący przedmiotem niniejszego PZŚ realizowane jest w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły (patrz rozdział 1), współfinansowanego ze środków Banku Światowego, Banku Rozwoju Rady Europy (BRRE), Funduszu Spójności oraz budżetu państwa. W związku z powyższym struktura nadzoru nad wdrażaniem PZŚ musi odpowiadać zarówno przepisom prawa polskiego, jak i wymaganiom Banku Światowego.

9.1. BIURO KOORDYNACJI PROJEKTU OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ DORZECZA ODRY I WISŁY (BKP OPDOW)

Za całościową koordynację wdrażania poszczególnych PZŚ w ramach Projektu OPDOW odpowiada Biuro Koordynacji Projektu (BKP), które funkcjonuje jako komórka organizacyjna w strukturach Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (KZGW), będącego jednostką organizacyjną Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Do zakresu zadań BKP OPDOW należy m.in.

- Zarządzanie zadaniami Jednostek Realizujących Projekt (JRP) oraz Jednostek Wdrażających Projekt (JWP), w zakresie realizacji zadań wchodzących w skład Projektów,
- Pomoc techniczna i wspieranie JRP i JWP w realizacji zadań wchodzących w skład Projektów, w tym w zakresie stosowania procedur Banku Światowego dotyczących zamówień, ochrony środowiska i spraw społecznych,
- Przygotowanie rocznych programów prac w ramach Projektów i ocena ich postępu,
- Nadzorowanie prac w ramach Projektów i ocena ich postępu,
- Bieżąca kontrola i monitorowanie środków finansowych przeznaczonych na realizację Projektów oraz współudział w zarządzaniu środkami finansowymi Projektów,
- Sprawozdawczość, w tym opracowywanie i przekazywanie do Banku Światowego, BRRE oraz Komitetu Sterującego kwartalnych raportów z realizacji Projektów.

9.2. JEDNOSTKA WDRAŻANIA PROJEKT (JWP) ORAZ JEDNOSTKA REALIZUJĄCA PROJEKT (JRP)

Podmiotem bezpośrednio odpowiedzialnym za wdrażanie PZŚ dla Kontraktu i monitorowanie postępów jego realizacji będzie Jednostka Wdrażania Projektu (JWP), czyli Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

W związku z realizacją Projektu OPDOW w strukturze JWP wydzielona została Jednostka Realizująca Projekt (JRP), stanowiąca odrębną komórka organizacyjną i nadzorowaną przez Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Struktura taka jest przejrzysta i posiada bardzo wysoki usytuowany poziom decyzyjny, co zwiększa efektywność wdrażania Projektu. W ramach nadzoru nad wdrażaniem PZŚ, JRP wykonuje następujące zadania:

- 1) monitorowanie postępu realizacji PZŚ;
- 2) zarządzanie finansowe i prowadzenie rachunkowości;

- 3) sporządzanie niezbędnych sprawozdań na potrzeby monitorowania realizacji PZŚ oraz koordynacji jego wykonania przez wszystkie służby zaangażowane w realizację PZŚ.

Zakres obowiązków pracowników JRP związanych z pełnieniem nadzoru nad wdrażaniem PZŚ przedstawia się następująco:

- kierowanie, koordynacja i nadzór nad realizacją PZŚ przez Konsultanta i Wykonawcę;
- bezpośredni nadzór nad prawidłową realizacją Kontraktu;
- współpraca z BKP;
- sprawowanie nadzoru administracyjnego i prawnego nad realizacją PZŚ;
- weryfikacja Raportów i sprawozdań z realizacji PZŚ przygotowywanych przez Konsultanta i Wykonawcę;
- sprawowanie nadzoru finansowego nad wdrażaniem PZŚ;
- nadzór nad prawidłowością stosowania procedur formalnych we wdrażaniu PZŚ, wynikających m.in. z wymogów *Kontraktu*, *Prawa budowlanego*, *Prawa ochrony środowiska* i innych stosownych decyzji administracyjnych i aktów prawnych.

W obrębie JRP zatrudnieni są odpowiedni specjaliści odpowiedzialni za wdrażanie PZŚ oraz pozostałych zagadnień ESHS. Struktura tego zespołu może przedstawiać się następująco:

- Kierownik Zespołu ds. Środowiskowych i Zespołu ds. Nieruchomości,
- Główny specjalista,
- Starsi specjaliści.

W strukturze organizacyjnej JRP wydzielono także stanowiska specjalistów ds. technicznych zamówień publicznych, prawnych, finansowych, nieruchomości i przesiedleń oraz współpracy międzynarodowej.

9.3. KONSULTANT/INŻYNIER

Rolą Konsultanta/Inżyniera jest wsparcie JWP (PGW WP RZGW we Wrocławiu) w skutecznym przeprowadzeniu całego procesu inwestycyjnego – od przygotowania przedsięwzięcia do jego rozliczenia.

Konsultant/Inżynier został wybrany przy zastosowaniu metody QCBS (Wybór na podstawie jakości i ceny), zgodnie z „Wytycznymi Wyboru i Zatrudniania Konsultantów przez Pożyczkobiorców Banku Światowego”.

Zgodnie z planowaną strukturą zespołu Inżyniera - Konsultanta Wsparcia Technicznego, na etapie realizacji robót nadzór nad prawidłowym wykonywaniem prac budowlanych oraz nad przestrzeganiem i wdrażaniem postanowień PZŚ oraz ESHS będzie pełnił Zespół Inżyniera (inspektorzy nadzoru we współpracy z zespołem ds. środowiska, koordynowanym przez Eksperta kluczowego ds. środowiska, zespół ds. nieruchomości). W Zespole Inżyniera działania z zakresu wdrażania koordynuje Ekspert kluczowy ds. środowiska oraz dodatkowy personel ekspertów ds. zarządzania środowiskiem (1-2 osoby). Zgodnie z zakresem działań wyspecyfikowanym w Kontrakcie na usługi Konsultanta Wsparcia Technicznego, Inżynier –

Konsultant będzie zobowiązany do zapewnienia takiego składu osobowego zespołu, aby mógł prawidłowo pełnić nadzór nad wdrażaniem PZŚ poprzez m.in.:

- monitorowanie wdrażania PZŚ;
- monitorowanie działań Wykonawcy;
- sprawdzanie jakości wykonanych przez Wykonawcę robót budowlanych i wbudowanych wyrobów budowlanych, a w szczególności zapobieganie zastosowaniu wadliwych wyrobów budowlanych i niedopuszczonych do stosowania w budownictwie;
- reprezentowanie Inwestora na budowie przez sprawowanie kontroli zgodności jej realizacji z projektem i pozwoleniem na realizację, przepisami z zakresu ochrony środowiska oraz zasadami wiedzy technicznej;
- nadzorowanie wszystkich zagadnień związanych z ochroną środowiska poprzez specjalistów w dziedzinie ochrony środowiska oraz pozostały personel Inżyniera;
- stały monitoring prawidłowości wykonania działań łagodzących negatywne oddziaływania na środowisko;
- przeprowadzenie dodatkowych badań w przypadku konieczności weryfikacji sprawozdań Wykonawcy;
- identyfikowanie problemów wynikających ze szkodliwego oddziaływania na środowisko realizacji prac budowlanych i przedstawianie propozycji rozwiązania tych problemów;
- sprawdzanie i odbiór robót budowlanych ulegających zakryciu lub zanikających oraz przygotowanie i udział w czynnościach odbioru gotowych obiektów budowlanych i przekazywanie ich do użytkowania;
- potwierdzanie faktycznie wykonanych robót oraz usunięcia wad, a także, na żądanie Inwestora, kontrolowanie rozliczeń budowy.

Sprawy społeczne będą monitorowane na etapie realizacji robót przez zespół ds. nieruchomości Konsultanta, koordynowany przez Eksperta kluczowego ds. nieruchomości, który będzie ściśle współpracował z zespołem inspektorów nadzoru budowlanego.

Zgodnie z treścią poz. 101 Zał. PZŚ wdrażanie PZŚ omawiane będzie w trakcie cyklicznych (comiesięcznych) spotkań roboczych i na Radach Budowy. Spotkania odbywać się będą z udziałem zespołów JRP, BKP OPDOW, Inżyniera oraz Wykonawcy w celu omówienia i kontroli wdrażania działań łagodzących i monitoringowych.

Protokół ze spotkań dot. wdrażania PZŚ opracowywać będzie ekspert ds. środowiska w Zespole Inżyniera. Protokół zostanie przekazany JRP i Wykonawcy i stanowić będzie załącznik do raportu miesięcznego Inżyniera dot. realizacji działań określonych w PZŚ. Niezależnie od powyższego, aktualne wymagania i problemy związane z wdrażaniem PZŚ będą omawiane podczas Rad Budowy.

9.4. WYKONAWCA

W celu realizacji robót budowlanych wyłoniony zostanie Wykonawca, który będzie odpowiedzialny za wdrożenie PZŚ oraz pozostałych zagadnień ES. Do obowiązków Wykonawcy w tym zakresie należy:

- prowadzenie robót budowlanych na zasadach określonych w PZŚ, warunkami kontraktowymi i dokumentacją projektową, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i wymogami decyzji administracyjnych wydanych dla Zadania;
- realizacja zaleceń Inżyniera (w tym specjalistów w zakresie nadzoru środowiska oraz inspektora nadzoru inwestorskiego) dotyczących wdrażania PZŚ;
- zapewnienie sporządzenia przed rozpoczęciem budowy Planu BIOZ, Planu gospodarki odpadami, Planu zapewnienia jakości, Planu ochrony przeciwpowodziowej terenu budowy na czas prowadzenia robót oraz Projektu organizacji placu budowy (jako elementy Planu Zarządzania Środowiskowego i Społecznego Wykonawcy (C-ESMP));
- przedstawienie do akceptacji Inżyniera Kontraktu Kodeksu Postępowania ES oraz Strategii Zarządzania i Planów Wdrażania ES opisanych w dokumentacji przetargowej, opracowanych na etapie składania oferty i weryfikacja tych dokumentów w wyniku okresowych zaleceń Inżyniera;
- prowadzenie dokumentacji budowy
- sporządzanie sprawozdań miesięcznych oraz raportów z przeglądów;
- przygotowanie sprawozdań dotyczących ochrony środowiska;
- wnioskowanie do Inwestora o zmiany w rozwiązaniach projektowych, jeżeli jest to uzasadnione koniecznością zwiększenia bezpieczeństwa realizacji robót budowlanych lub usprawnienia procesu budowy w zakresie dotyczącym wdrażania PZŚ.

W zespole Wykonawcy zostanie wyznaczony Koordynator ds. PZŚ - osoba koordynująca i nadzorująca działania związane z realizacją PZŚ. Przez cały okres realizacji Kontraktu Wykonawca zapewni, w zależności od potrzeb, udział ekspertów środowiskowych. Pracę zespołu ekspertów będzie koordynował Koordynator ds. PZŚ Wykonawcy.

Wyznaczony zostanie również w zespole Wykonawcy specjalista ds. BHP, dostępny w całym okresie realizacji Kontraktu, odpowiedzialny także za wdrażanie pozostałych zagadnień ES nieuwjętych w PZŚ. Wykonawca określi osobę, do której można składać skargi na mobbing, dyskryminację i złe traktowanie.

10. HARMONOGRAM WDRAŻANIA PZŚ ORAZ PROCEDURY RAPORTOWANIA

Wdrożenie PZŚ umożliwi stronom zaangażowanym w przygotowanie, realizację i nadzór Kontraktu na:

- identyfikację różnych aspektów środowiskowych mających znaczący wpływ na stan środowiska, dzięki czemu mogą one być kontrolowane, korygowane, zmniejszane, lecz co za tym idzie, rodzących skutki ekonomiczne;
- korektę niekorzystnych następstw prowadzonych robót w trakcie realizacji z pożytkiem dla środowiska i wyników finansowych;
- określenie celów i zadań realizowanych w ramach przyjętej polityki środowiskowej, objętych PZŚ, które wymagają nakładów i przynoszą wymierne efekty;
- identyfikację i eliminację potencjalnych zagrożeń i awarii, zapobieganie i usuwanie skutków środowiskowych, które mogą być związane z nimi i pociągać za sobą, niewspółmierne do kosztów prewencyjnych straty;
- racjonalne wykorzystanie dóbr przyrody, przy minimalnych stratach środowiskowych i optymalnym generowaniu kosztów.

Ponadto realizacja zaleceń i działań wynikających z PZŚ może zmniejszyć, a nawet eliminować ryzyko na Kontrakcie, w szczególności:

- ryzyka pomijania problematyki ochrony środowiska w procesie realizacji Zadania przez Wykonawcę;
- ryzyka eskalacji protestów lokalnego społeczeństwa na skutek nieprzestrzegania przez Wykonawcę zatwierdzonych przez Inżyniera technologii prowadzenia robót i procedur środowiskowych;
- ryzyka dodatkowych kar środowiskowych;
- ryzyka ponoszenia dodatkowych strat w środowisku.

Mając na uwadze wagę zagadnień określających uwarunkowania środowiskowe i społeczne przewiduje się następujące procedury wdrażania PZŚ:

- przed wybraniem Wykonawcy, Zamawiający złoży do Banku Światowego draft niniejszego PZŚ w celu zaopiniowania i akceptacji do rozpoczęcia konsultacji społecznych;
- następnie PZŚ zostanie poddany konsultacjom społecznym;
- po przeprowadzeniu konsultacji społecznych nastąpi uzupełnienie PZŚ i przekazanie wersji końcowej do zatwierdzenia przez Bank Światowy;
- po zatwierdzeniu PZŚ przez Bank Światowy, dokument końcowy zostanie włączony do dokumentacji przetargowej na wybór Wykonawcy;
- Wszelkie działania Wykonawcy będą raportowane w regularnych odstępach czasu (co miesiąc), w wersji papierowej i elektronicznej, w aspekcie zobowiązań wynikających z PZŚ i innych dokumentów kontraktowych. Raporty te będą podlegały zatwierdzeniu przez Inżyniera.

Monitoring środowiskowy w zakresie oddziaływania Kontraktu na środowisko polega m.in. na:

1. Kontroli wykonania robót budowlanych związanych z realizacją Zadania pod nadzorem zespołu przyrodników, powołanego przez Wykonawcę na okres realizacji Kontraktu.
2. Zespół ekspertów środowiskowych Wykonawcy realizuje działania obejmujące m.in.:
 - przegląd i bieżącą kontrolę terenu objętego pracami budowlano-hydrrotechnicznymi przed ich rozpoczęciem oraz kontrole w trakcie budowy i w Okresie Zgłaszania Wad wraz ze sporządzaniem odpowiednich raportów, stanowiących dokumentację prawidłowego wykonywania nadzoru przyrodniczego i jednocześnie informowania o należytych wdrażaniu działań łagodzących,
 - formułowanie i zgłaszanie do Inżyniera wniosków w zakresie potrzeby podjęcia działań łagodzących (wraz z ich realizacją) koniecznych do złagodzenia niekorzystnych skutków Zadania na siedliska przyrodnicze oraz gatunki podlegające ochronie prawnej (gatunkowej), niemożliwych do przewidzenia i/lub niedających się ujawnić na etapie ustalania warunków realizacji przedmiotowego Zadania w ramach postępowania zmierzającego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Działania mogą zostać wdrożone tylko po akceptacji Inżyniera,
 - uzyskanie w razie potrzeby, niezbędnych zezwoleń na odstępstwo od zakazów ochrony gatunkowej roślin, grzybów lub zwierząt na zasadach i w trybie określonym w Ustawie o ochronie przyrody,
 - prowadzenie sprawozdawczości w formie okresowych raportów (nie rzadziej niż co miesiąc).
3. W skład zespołu ekspertów środowiskowych Wykonawca powoła specjalistów w następujących dziedzinach: fitosocjolog, dendrolog, entomolog, ichtiolog, herpetolog, ornitolog, teriolog, chiropterolog. Ww. specjaliści muszą mieć udokumentowane doświadczenie w tym zakresie, co najmniej 3 realizacje odpowiadające zakresem planowanym w ramach Kontraktu działaniom tj. pełnienie nadzorów przyrodniczych inwestycji (jako alternatywne i dopuszczalne dla przypadku uznane zostanie także doświadczenie praktyczne przy realizacji inwentaryzacji przyrodniczych wykonywanych w ramach opracowywania raportów oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć infrastruktury liniowej branż drogowej, sieciowej lub hydrrotechnicznej bądź doświadczenie w bezpośrednim opracowywaniu takich raportów) oraz posiadać wykształcenie w dziedzinie ochrony środowiska lub pokrewne. Jeden członek zespołu przyrodników Wykonawcy może reprezentować maksymalnie dwie wymienione powyżej specjalizacje przyrodnicze.

Na etapie realizacji prac planuje się sporządzanie przez Wykonawcę zbiorczych raportów z monitoringu przyrodniczego, potwierdzonych przez specjalistów zespołu ekspertów środowiskowych Wykonawcy, zatwierdzanych przez nadzór przyrodniczy Inżyniera. Szczegółowy zakres raportu określi Inżynier (raport rozpoczęcia, okresowy – miesięczny, kwartalny, specjalny, zamknięcia), określi on również terminy ich wykonania. W okresie realizacji robót oraz ew. w Okresie Zgłaszania Wad monitoring będzie prowadził Wykonawca.

Zgodnie z zapisami decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z każdego etapu (roku) przeprowadzonego monitoringu należy przedłożyć wyniki do RDOŚ, w terminie miesiąca od zakończenia danego etapu monitoringu w danym roku.

Z monitoringu Wykonawca przygotowuje raport i przedłoży go do Zamawiającego. Natomiast po Okresie Zgłaszania Wad, o ile będzie konieczne, monitoring przejmie Zamawiający i będzie go prowadził do końca okresu monitoringu wyznaczonego w PZŚ.

System raportowania Kontraktu oparty będzie natomiast o raporty miesięczne przekazywane przez Wykonawcę do JRP za pośrednictwem Inżyniera oraz raporty miesięczne Inżyniera. Jako część raportów miesięcznych lub jako odrębny dokument będą też przygotowywane miesięczne raporty z wdrażania PZŚ (Wykonawcy oraz Inżyniera). Na tej bazie będą również opracowywane zbiorcze, kwartalne raporty.

JWP przekazywać będzie do BKP raporty kwartalne w części dotyczącej realizowanych zadań. Będą one zawierać wymagany zestaw informacji i opisów umożliwiający przygotowanie raportu kwartalnego Projektu przez BKP. Ponadto szczególnie w przypadku problemów z wdrażaniem Zadania, BKP będzie oczekiwał od JRP przekazywania zestawień i danych w okresach miesięcznych.

Ustalono następujące procedury raportowania:

- 1) Raportowanie:
 - a) raporty (rozpoczęcia, miesięczny, kwartalny, końcowy) sporządzone przez Wykonawcę robót,
 - b) przedłożenie raportów wymaganych decyzjami administracyjnymi (realizacja decyzji derogacyjnej dot. objętych ochroną gatunków roślin i zwierząt) do Inżyniera,
 - c) przegląd i weryfikacja raportów przez Inżyniera,
 - d) przedłożenie zatwierdzonego raportu z pkt. a), b) i c) do Zamawiającego (informacyjnie),
 - e) przedłożenie raportu kwartalnego JWP do BKP.
- 2) Archiwizacja:
 - a) Wykonawca: 1 egzemplarz każdego raportu w wersji elektronicznej przez 5 lat od daty zakończenia Kontraktu,
 - b) Inżynier: 1 egzemplarz każdego raportu w wersji elektronicznej przez 5 lat od daty zakończenia Kontraktu,
 - c) Zamawiający: 1 egzemplarz każdego raportu w wersji elektronicznej przez 5 lat od daty zakończenia Kontraktu.
- 3) Ewaluacja – bieżąca ocena rezultatów realizacji planowanych działań wynikających z PZŚ. Bieżąca analiza dokumentacji (Raportów Wykonawcy) przez Inżyniera. Dostarczanie Zamawiającemu rzetelnych informacji z przebiegu procesu budowlanego ze szczególnym uwzględnieniem realizacji działań ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko i zaleceń wynikających z decyzji środowiskowej.

BKP sporządza również, w odstępach kwartalnych, raporty przekazywane do Banku Światowego.

Planowana jest:

- ewaluacja *ex-ante*: Raport przed rozpoczęciem realizacji Kontraktu (Raport Inżyniera),
- ewaluacja bieżąca: Raporty kwartalne Inżyniera,
- ewaluacja *ex-post*:
 - ✓ Raport po zakończeniu realizacji Kontraktu (Raport końcowy z PZŚ sporządzany przez Wykonawcę i Inżyniera),
 - ✓ Raport z PZŚ po okresie zgłaszania wad sporządzany przez Inżyniera.

11. WYKAZ MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH

- 1) Karta Informacyjna Przedsięwzięcia dla przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej - Obiekt Międzylesie" sporządzona w marcu 2020 r. przez Sweco Consulting Sp. z o.o. ul. Franklina Roosevelta 22, 60-829 Poznań, pod kierunkiem Wojciecha Lewandowskiego;
- 2) Karta Informacyjna Przedsięwzięcia przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej - Obiekt Długopole – Zdrój " sporządzona w lutym 2020 r. przez Sweco Consulting Sp. z o.o. ul. Franklina Roosevelta 22, 60-829 Poznań, pod kierunkiem Wojciecha Lewandowskiego;
- 3) Karta Informacyjna Przedsięwzięcia dla przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej - Obiekt Bystrzyca Kłodzka" sporządzona w marcu 2020 r. przez Sweco Consulting Sp. z o.o. ul. Franklina Roosevelta 22, 60-829 Poznań, pod kierunkiem Wojciecha Lewandowskiego;
- 4) Karta Informacyjna Przedsięwzięcia dla przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej - Obiekt Kłodzko" sporządzona w marcu 2020 r. przez Sweco Consulting Sp. z o.o. ul. Franklina Roosevelta 22, 60-829 Poznań, pod kierunkiem Wojciecha Lewandowskiego;
- 5) Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej - Obiekt Międzylesie" sporządzony w lipcu 2020 r. przez Sweco Consulting Sp. z o.o. ul. Franklina Roosevelta 22, 60-829 Poznań, pod kierunkiem Wojciecha Lewandowskiego;
- 6) Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej - Obiekt Długopole – Zdrój " sporządzony w sierpniu 2020 r. przez Sweco Consulting Sp. z o.o. ul. Franklina Roosevelta 22, 60-829 Poznań, pod kierunkiem Wojciecha Lewandowskiego;
- 7) Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej - Obiekt Bystrzyca Kłodzka" sporządzony w sierpniu 2020 r. przez Sweco Consulting Sp. z o.o. ul. Franklina Roosevelta 22, 60-829 Poznań, pod kierunkiem Wojciecha Lewandowskiego;
- 8) Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej - Obiekt Kłodzko" sporządzony w sierpniu 2020 r. przez Sweco Consulting Sp. z o.o. ul. Franklina Roosevelta 22, 60-829 Poznań, pod kierunkiem Wojciecha Lewandowskiego;
- 9) Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach znak: WOOŚ.420.17.2020.AP.17 z dnia 23 października 2020 r., wydanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu dla przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej - Obiekt Międzylesie";
- 10) Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach znak: WOOŚ.420.10.2020.AP.22 z dnia 19 listopada 2020 r., wydanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we

Wrocławiu dla przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej - Obiekt Długopole – Zdrój;

- 11) Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach znak: WOOŚ.420.18.2020.AP.17 z dnia 13 listopada 2020 r., wydanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu dla przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Bystrzyca Kłodzka;
- 12) Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach znak: WOOŚ.420.20.2020.AP.17 z dnia 19 listopada 2020 r., wydanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu dla przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Kłodzko;
- 13) SDF dla obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej PLH020083;
- 14) SDF dla obszaru Natura 2000 Sztolnia w Młotach PLH020070;
- 15) SDF dla obszaru Natura 2000 Pasma Krowiarki PLH020019;
- 16) SDF dla obszaru Natura 2000 Przełom Nysy Kłodzkiej koło Morzyszowa PLH020043;
- 17) SDF dla obszaru Natura 2000 Góry Bialskie i grupa Śnieżnika PLH020016;
- 18) SDF dla obszaru Natura 2000 Dzika Orlica PLH020061;
- 19) Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 29 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pasma Krowiarki PLH020019 (Dz. Urz. Woj. Dolno. z 2014 r. poz. 4025);
- 20) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 24 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika PLH020016 (Dz. Urz. Np. Dolno. Z 2014 r. poz. 5459);
- 21) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 9 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dzika Orlica PLH020061 (Dz. Urz. Np. Dolno. Z 2014 r. poz. 2342) zmienione zarządzeniem RDOŚ we Wrocławiu z dnia 31 października 2018 r. (Dz. Urz. Np. Dolno. z 2018 r. poz. 5439);
- 22) Smoczyk M. 2017. Wyniki inwentaryzacji przyrodniczej. Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysa Kłodzka. Sweco.

12. LISTA ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik 1. Plan działań łagodzących.

Załącznik 2. Plan działań monitoringowych.

Załącznik 3. Zestawienie krajowych aktów prawnych związanych z ochroną środowiska.

Załącznik 4. Kopie decyzji administracyjnych

4a Kopia Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach znak: WOOŚ.420.17.2020.AP.17 z dnia 23 października 2020 r., wydanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu dla przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej - Obiekt Międzylesie;

4b Kopia Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach znak: WOOŚ.420.10.2020.AP.22 z dnia 19 listopada 2020 r., wydanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu dla przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej - Obiekt Długopole – Źródło;

4c Kopia Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach znak: WOOŚ.420.18.2020.AP.17 z dnia 13 listopada 2020 r., wydanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu dla przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Bystrzyca Kłodzka;

4d Kopia Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach znak: WOOŚ.420.20.2020.AP.17 z dnia 19 listopada 2020 r., wydanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu dla przedsięwzięcia pn.: „Zadanie 2B.1/1 Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej – Obiekt Kłodzko;

Załącznik 5. Mapa lokalizacji Kontraktu na tle obszarów chronionych.

Załącznik 6. Mapa lokalizacji głównych elementów Kontraktu.